

Jaarstukken 2019

regio
Twente

Twente

regio
Twente

Twente

Voorwoord

Wij geloven in Twente, in verbinding en samenwerking met onze 14 regiogemeenten en maatschappelijke partners. We willen werken aan een vitaal Twente, waar inwoners van deze regio gezond en kansrijk zijn. Onze samenwerking is in 2019 bestuurlijk onder de loep genomen en de contouren zijn geschetst voor de toekomstige samenwerking. Doel van uw bestuur is in de uitvoering van maatschappelijke taken met betrekking tot gezondheid en veilig thuis, sociaal economische structuur vraagstukken, recreatieve voorzieningen en *coalition of the willing* meer focus en eenvoud aan te brengen. Ofwel we creëren een compacte organisatie die flexibel en transparant is en wordt omgeven door minder bestuurlijke drukte. De bestuurlijke organisatie voor de samenwerking van de 3-O-organisaties (Triple Helix) is neergezet en de Regiodeal is vol in uitvoering. De bedrijfsvoering ondersteuning van de Veiligheidsregio Twente is geheel afgebouwd, naast dat bedrijfsvoering in het geheel intern is aangepast om aan te sluiten op de ontwikkelingen die gaande zijn en noodzakelijke reductie van kosten mogelijk maken. Deze gewenste transitie met als werktitel 'Twente Vooruit' heeft het jaar 2019 voor een belangrijk deel gekleurd en zal in 2020 zijn vervolg krijgen. We hebben een richting bepaald en ondertussen de winkel open gehouden om datgene te doen wat inwoners, bezoekers aan Twente en andere belanghebbenden van ons mogen verwachten. In het voorliggende jaarverslag 2019 geven wij een reflectie op wat we in de programmabegroting 2019 hebben beloofd te doen.

Op basis van beleid en ambities verantwoorden we alle activiteiten, beschrijven en beoordelen we de resultaten. En natuurlijk, we leggen ook verantwoording af over het geld dat het heeft gekost. Ook dit jaarverslag biedt u dit alles. Bij gelegenheid van de Bestuursrapportage 2019 hebben wij de prognose afgegeven van een te verwachten negatief resultaat. Uiteindelijk zijn we verheugd dit nadelige resultaat nog te hebben kunnen ombuigen naar een positief resultaat. Per programma lichten we toe hoe dit resultaat is opgebouwd.

Die bevologenheid, passie en nuchterheid van iedereen die zich blijft inzetten voor een vitaal Twente waardeer ik enorm en ik ben trots op wat we met elkaar hebben bereikt in 2019. Het geeft mij vertrouwen in een mooie toekomst met een nog sterker Twente!

Coen Aalders
Secretaris / Algemeen directeur Regio Twente a.i.

Voorwoord	3
1. Samenvatting	6
2. Inleiding	11
Jaarverslag	13
3. Programmaverantwoording	13
3.1 <i>Programma Gezondheid</i>	13
3.2 <i>Domein Leefomgeving</i>	18
3.2.1 <i>Programma Sociaal Economisch sterk Twente</i>	18
3.2.2 <i>Programma Recreatieve Voorzieningen</i>	30
3.3 <i>Bestuur en Ondersteuning</i>	34
3.3.1 <i>Beleidsindicatoren BBV</i>	36
3.3.2 <i>Overzicht van de kosten van overhead</i>	36
3.4 <i>Organisatie voor de Zorg en de Jeugdhulp in Twente (OZJT)</i>	37
3.5 <i>Veilig Thuis Twente</i>	40
3.6 <i>Coalitions of the Willing</i>	44
3.6.1 <i>Agenda voor Twente 2018-2022</i>	44
3.6.2 <i>Ontwikkelagenda Netwerkstad Twente</i>	46
3.6.3 <i>Acquisitie</i>	47
3.6.4 <i>Kennispunt Twente</i>	48
3.6.5 <i>Werken voor de Twentse overheid</i>	50
3.6.6 <i>Salarisadministratie</i>	51
3.6.7 <i>Milieu, Duurzaamheid en Afval</i>	53
3.6.8 <i>Mobiliteitslab, toezicht en kwaliteit en huishoudelijke ondersteuning OZJT</i>	54
3.6.9 <i>IT-Platform</i>	55
3.7 <i>Algemene dekkingsmiddelen</i>	57
4. Paragrafen	58
4.1 <i>Weerstandvermogen en risicobeheersing</i>	58
4.2 <i>Onderhoud kapitaal goederen</i>	64
4.3 <i>Bedrijfsvoering</i>	66
4.4 <i>Verbonden partijen</i>	67
4.5 <i>Financiering</i>	69
4.6 <i>Rechtmatigheid</i>	70
Jaarrekening	72
5. Overzicht van baten en lasten en de toelichting	73
5.1 <i>Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening</i>	73
5.2 <i>Toelichting op de baten en lasten in de jaarrekening</i>	74
5.3 <i>Samenvatting resultaat 2019</i>	75
5.3.1 <i>Gezondheid</i>	75
5.3.2 <i>Recreatieve Voorzieningen</i>	77
5.3.3 <i>Sociaal Economisch sterk Twente</i>	79
5.3.4 <i>Belangenbehartiging</i>	80
5.3.5 <i>Investeringsprogramma Agenda van Twente 2008-2017</i>	81
5.3.6 <i>Bestuur & Ondersteuning</i>	82
5.3.7 <i>OZJT</i>	85
5.3.8 <i>Veilig Thuis Twente</i>	87
5.3.9 <i>Coalitions of the Willing</i>	89
5.4 <i>Analyses rekeningresultaat 2019</i>	91
5.5 <i>Overzicht van incidentele baten en lasten</i>	103
5.6 <i>Analyse begrotingsrechtmatigheid</i>	111
6. Balans en de toelichting	115
6.1 <i>Balans per 31-12-2019</i>	115
6.2 <i>Grondslagen voor resultaat en waardebeoordeling</i>	116
6.3 <i>Toelichting op de balans per 31-12-2019</i>	118
6.4 <i>Belangrijkste niet uit de balans blijvende verplichtingen</i>	128
6.5 <i>Wet Normering Topinkomens</i>	129

7. Overige gegevens.....	131
7.1 Belangrijke gebeurtenissen na balansdatum.....	131
7.2 Controleverklaring onafhankelijke accountant (volgt)	132
8. Bijlagen.....	133
Bijlage 1 Totaal begrote gemeentelijke bijdrage en resultaat 2019 per gemeente	133
Bijlage 2 Overzicht van gerealiseerde baten en lasten per taakveld	134

Lijst van figuren en tabellen

Figuur 1 indeling jaarstukken.....	11
Figuur 2 Solvabiliteit	61
Figuur 3 Netto Schuldquote	62
Figuur 4 Netto Schuldquote gecorrigeerd voor uitgeleend geld	62
 Tabel 1 Samenvatting van het financiële resultaat 2019	8
Tabel 2 Samenvatting beschikbare weerstandscapaciteit	59
Tabel 3 Samenvattend overzicht benodigde weerstandscapaciteit	60
Tabel 4 Ratio weerstandsvermogen.....	61
Tabel 5 Overzicht investeringen recreatieparken.....	64
Tabel 6 Saldi voorzieningen grootonderhoud Recreatieve Voorzieningen	65
Tabel 7 Overzicht aantal medewerkers en fte's	66
Tabel 8 Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	73
Tabel 9 Analyse begrotingsrechtmatigheid	112
Tabel 10 Overzicht mutaties reserve	122
Tabel 11 WNT Overzicht van topfunctionarissen	130
Tabel 12 Leden algemeen bestuur en dagelijks bestuur in 2019.....	130

1. Samenvatting

Met de jaarstukken 2019 leggen we verantwoording af over de uitvoering van het derde jaar van onze [regionale samenwerkingsagenda 2017-2020](#). We hebben in beeld gebracht op welke thema's we wat doen en waarvoor we dat doen. Onze basisthema's zijn publieke gezondheid (GGD Twente), jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning (OZJT), Veilig Thuis Twente (VTT), sociaaleconomische structuurversterking, recreatieve voorzieningen en Twentse belangenbehartiging.

Publieke Gezondheid

Met de afsluiting van het jaar 2019 sluiten we ook de periode af waarin de ambities van de GGD gebaseerd waren op de Bestuursagenda 2016-2019. In deze Bestuursagenda lag de focus op: "gezonde levensjaren voor burgers in Twente in alle fasen van een mensenleven". De prioriteit lag bij een gezonde start en het terugdringen van verschillen in gezondheid die te herleiden zijn tot sociaaleconomische factoren. De gemeenten anticipeerden daarmee op de demografische ontwikkelingen en de gevolgen daarvan voor arbeidsmarkt, inkomen, bestedingen en kosten voor zorg/ondersteuning. Door middel van preventie willen gemeenten uitval door ziekte en het optreden van zorgkosten voorkomen.

In de afgelopen periode is de behoefte gevoeld om een langjarig perspectief op publieke gezondheid in Twente te ontwikkelen. Dit heeft geresulteerd in het programma "Een Gezonde Toekomst voor Twente" waarin een doorkijk naar 2030 is geschetst. Vervolgens is op basis hiervan in nauwe samenwerking met gemeenten gewerkt aan een nieuwe bestuursagenda voor de periode 2020-2023.

Een groot deel van de werkzaamheden van de GGD bestaat uit wettelijke taken op basis van de Wet publieke gezondheid (Wpg). De uitvoering van de taken is grotendeels gebonden aan een gestandaardiseerde professionele uitvoering. Daar waar mogelijk zijn op basis van lokale en/of regionale vraagstukken accentverschillen in de uitvoeringspraktijk aangebracht. Met onze werkzaamheden leverden we een bijdrage aan gezonde levensjaren voor Twentse burgers. De uitkomsten van onze grootschalige onderzoeken laten enerzijds over het algemeen een positief beeld zien van het lichamelijk en geestelijk welbevinden van de Twentse bevolking maar dat anderzijds van oudsher enigszins achterblijft ten opzichte van de gehele Nederlandse bevolking.

Sociaal economische structuurversterking

We hebben gemeenten gefaciliteerd en ondersteund bij hun onderlinge samenwerking en gewerkt aan uitbreiding van de afstemming met andere arbeidsmarktpartner. Wij hebben bijgedragen aan de 'Agenda voor Twente' met een aantal arbeidsmarktonderwerpen en afhandeling van een aantal zaken uit de 'Agenda van Twente'. De Agenda voor Twente is het vliegwiel geweest voor de aanvraag Regio Deal Twente. Hierdoor hebben we uiteindelijk een deal bereikt ter waarde van €30 miljoen, waarbij totaal €150 miljoen door alle O's geïnvesteerd zal worden. Arbeidsmarktpartijen werken meer samen met aanpalende beleidsterreinen, zij kijken ook meer over de grenzen van hun eigen aanbods-doelgroepen. De arbeidsmarktinformatievoorziening is verder vernieuwd en geprofessionaliseerd. De Lobby op bereikbaarheid is gecontinueerd. In 2019 is de samenwerking met de provincie verstevigd door onder anderen de communicatie richting de gemeenten voor wat betreft het onderwerp logistiek samen vorm te geven. Bekendheid en belang van thema logistiek in en buiten Twente is vergroot door de gezamenlijk profilering van de verenging Port of Twente, het gemeenschappelijk havenbedrijf en Businesspark XL onder de naam Port of Twente. De positie in Nederland als logistieke hotspot Twente is verstevigd (streven was om in 2020 in de Top 3 van Nederland te staan; inmiddels opgeschoven naar plek 8). Gestart is met het proces om te komen tot een Regionale Energie Strategie Twente (RES Twente). We hebben ingezet op het continueren van de vermarkting van het toeristisch product. Onze ketensamenwerking is optimaal benut om het toeristisch merk Twente verder, met Twente Marketing, te versterken.

Twentse belangenbehartiging

We hebben geïnvesteerd in de lobby in Den Haag en Brussel om onze belangen onder de aandacht te brengen en trekken daarin steeds intensiever op met andere regio's en partners in Oost-Nederland en de Euregio. Op verschillende lobbydossiers zijn resultaten geboekt, de resultaten zijn opgenomen in het [jaarverslag lobby Twente 2019](#).

Recreatieve voorzieningen

De door Regio Twente geëxploiteerde recreatieparken Hulsbeek, Rutbeek en Lageveld zijn het afgelopen jaar redelijk druk bezocht; de weersomstandigheden waren weliswaar goed, maar van een langdurig aanhoudende periode van zonnig zomerweer was geen sprake. Ook de evenementen en de activiteiten op de parken trokken veel publiek. Ook van de Twentse routes is in het afgelopen jaar veel gebruik gemaakt. Zo worden de Twentse mountainbikeroutes landelijk erg hoog gewaardeerd (zie www.mtbroutes.nl) en blijken de fiets- en wandelroutes vaak een criterium om voor Twente te kiezen voor een korte vakantie. Overigens worden de routes natuurlijk met name gebruikt door de eigen inwoners en dragen deze in belangrijke mate bij tot de ontspanning, beweging en natuurbeleving van de Twentse inwoner (gezondheid).

Jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning (OZJT)

Per 1 januari 2019 zijn de nieuwe overeenkomsten Twents Model van kracht. Er zijn 296 overeenkomsten gesloten. Er is sprake van tussentijds toetreding. Aanbieders kunnen zich continue inschrijven en/of aanpassingen in bestaande overeenkomsten aanvragen. Per 31-12-2019 zijn er 352 partijen gecontracteerd. Bij de inkoop maken we gebruik van het barrièremodel. Dit model is opgebouwd uit een aantal indicatoren die een mogelijk risico aangeven van onvoldoende kwaliteit of fraude. Wanneer een aanbieder op teveel indicatoren negatief scoort, geeft dit een rood signaal. Dit is aanleiding om de aanbieder te onderzoeken. OZJT voert voor 17 aanbieders volledig leveranciersmanagement uit. Zij zijn gezamenlijk goed voor ongeveer 65% van de zorg en jeugdhulp in de Twentse gemeenten. Voor de overige contracten voeren we contractbeheer uit. De gemeenten en OZJT werken steeds meer data-geïnformeerd. Dit sluit aan bij de uitgesproken koers van de bestuurscommissie OZJT (bestuurlijke evaluatie 2017). De Twentse Monitor Sociaal Domein is uitgebreid met de monitor onderwijs - jeugdhulp. Het project Duurzame Gezinsvormen is in het tweede kwartaal opgeleverd. In 2019 heeft evaluatie visie op vervoer plaatsgevonden. De belangrijkste bevindingen en adviezen waren dat (1) de Twentse visie op vervoer nog steeds voldoet, (2) dat de klanttevredenheid vanuit het perspectief van de contractmanagers ruim voldoende tot goed is, (3) de gemeenten tevreden zijn over de performance van vervoerders en het advies is dan ook om de overeenkomst te verlengen en (4) dat de taken Mobiliteitslab niet of beperkt zijn uitgevoerd en het advies een nieuwe opdracht en governance op te stellen. De uitwerking hiervan ligt in het eerste kwartaal 2020 voor aan de bestuurscommissie.

Veilig Thuis Twente (VTT)

Het jaar 2019 stond in het teken van de implementatie van de verbeterde meldcode, en radarfunctie. Dit betekende dat de Veilig Thuis organisaties er een aantal extra taken bij kregen en bestaande taken uitgebreid werden. VTT heeft hierop in 2019 haar interne werkprocessen op basis van het nieuwe landelijke handelingsprotocol Veilig Thuis, en haar registratiesysteem volledig aangepast en haar monitorfunctie uitgebreid. Dit alles is samenwerking en afstemming met de lokale toegang van de 14 gemeenten. Daarnaast heeft VTT de samenwerking met het Zorg en Veiligheidshuis Twente (ZVH-Twente) verder vorm gegeven. Op inhoud heeft VTT bovenstaande ontwikkelingen bereikt en uitgevoerd. Op resultaat en productiviteit hebben we onze doelstellingen echter niet of niet geheel behaald. De invoering van de wet verbeterde meldcode heeft voor VTT, ten opzichte van 2018, een stijging van 32% op de meldingen teweeg gebracht. Daar waar de landelijke prognose, waarop de extra rijksbijdrage is berekend, uitging van een stijging van 5%. Dit heeft als gevolg dat VTT een forse wachtlijst heeft opgebouwd, welke extra werk (wachtlijstbeheer) genereert en waardoor ook andere ontwikkelingen vertraging hebben opgelopen.

Bestuur & ondersteuning

Vanuit het programma Bestuur & Ondersteuning worden zowel de kaderstellende als de ondersteunende functies geleverd op het gebied van Bedrijfsvoering voor de gehele organisatie. De werkzaamheden werden in 2019 voor een groot deel beïnvloed door politiek-bestuurlijke ontwikkelingen. In het licht van de veranderopdracht werd een balans gezocht tussen enerzijds het leveren van input en het bijdragen aan deze ontwikkelopgave en anderzijds het operationeel houden van de gewenste ondersteuning voor de organisatieonderdelen. Ook de ontvlechting van dienstverlening voor de Veiligheidsregio Twente (afgerond eind 2019) en de ontvlechting van de coalition of the willing salarisadministratie (naar verwachting medio 2020 definitief afgerond) vroegen de nodige inzet. Binnen het programma Bestuur & Ondersteuning is daarnaast hard gewerkt aan de overgang naar een nieuwe Cloud-omgeving voor een toekomstbestendige IT-omgeving en het lean inrichten van bedrijfsprocessen.

Het financiële resultaat van 2019 laat zich als volgt samenvatten:

Programma's bedragen X € 1.000	Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	Saldo reguliere mutatie reserves	Resultaat na reguliere mutatie reserves	Mutatie reserves (egaliseren resultaat)	Gerealiseerd resultaat
Gezondheid	412	70	482	-	482
OZJT	70	-	70	70-	0
Veilig Thuis Twente	24-	-	24-	24	0
Sociaal economisch sterk Twente	6-	-	6-	6	0
Belangenbehartiging	11-	-	11-	11	0
Recreatieve Voorzieningen	540-	540	0	-	0
Bestuur & Ondersteuning	232	500-	268-	268	0
Coalition of the Willing	245-	138-	0	-	0
Agenda van Twente	343-	-	343-	-	343-
Gerealiseerd resultaat	454-	28-	98-	238	139
Resultaat voorfinanciering Agenda van Twente ¹					343
Resultaat na aftrek voorfinanciering Agenda van Twente					482

Tabel 1 Samenvatting van het financiële resultaat 2019

¹ Conform besluitvorming van het voormalige algemeen bestuur (regioraad) wordt het resultaat op de Agenda van Twente uit het resultaat van Regio Twente gehaald en verantwoord onder het eigen vermogen.

Gezondheid: positief resultaat van € 482.000

In de bestuursrapportage 2019 (Berap) was een overschot geprognoseerd van € 10.000. Hieronder een samenvatting van het resultaat.

- Op het taakveld SOA is een positief resultaat gerealiseerd van € 139.000. Bij deze taak is sprake van plafondfinanciering, maar door een efficiënte uitvoering en onderschrijding op het budget inhuren is wel een positief resultaat gerealiseerd.
- Op tarieftaken is een positief resultaat gerealiseerd van € 155.000. Met name de opbrengsten forensische geneeskunde zijn hoger dan geraamd.
- Op projecten is een positief resultaat behaald van € 135.000. In de begroting van de diverse projecten zit een risico-opslag verwerkt. Dit wordt gebruikt om de huidige en toekomstige risico's op het gebied van projecten af te dekken. In 2019 hebben deze risico's zich niet voorgedaan, waardoor dit resultaat is ontstaan.
- De uitvoering van de meningokokken ACWY campagne heeft tot een positief resultaat geleid van € 200.000. Extra incidentele werkzaamheden zijn deels binnen de bestaande formatie uitgevoerd. Daarnaast is de vergoeding voor deze vaccinatie in de loop van 2019 verhoogd.
- De gemeentelijke bijdrage gefinancierde taken hebben in 2019 tot een tekort van € 147.000 geleid. Dit resultaat vloeit voort uit enerzijds de kosten van het ontwikkelen van het nieuwe Digitaal Dossier en kosten voormalig personeel. Anderzijds hebben het (tijdelijk) niet invullen van vacatures, door o.a. het artsentekort, en het genereren van incidentele baten die de gemeentelijke bijdrage ontlasten, een positieve invloed gehad op het saldo.

OZJT: positief resultaat van € 70.000

In de Berap was een overschot geprognoseerd van € 25.000. Hieronder een samenvatting van het resultaat.

- Er zijn minder personeelskosten gemaakt dan begroot door minder inzet op programmasecretaris en interne verschuivingen als gevolg van de opdracht van transformatie van de Twentse jeugdzorg (dekking transformatiemiddelen). Ook zijn er extra baten vanwege gedeeltelijke detachering van manager OZJT/bestuurssecretaris in de functie van regio-ambassadeur regio IJsselland en Twente naar VNG. Daarnaast is het opleidingsbudget niet geheel benut. Daar staat tegenover dat de invulling van de financiële adviesfunctie is gerealiseerd zonder extra budget. Dit leidt tot een positief resultaat van € 88.000.
- Er zijn meer materiële kosten gemaakt dan begroot door extra vergader- en representatiekosten en de laatste kosten van het Twents model Inkoop. Dit leidt tot een negatief resultaat van € 18.000.
- De pilot Duurzame Gezinsvormen is afgerond met een positief resultaat van € 32.000. Deze middelen worden ingezet voor de inkoop in 2020 van het expertisecentrum Duurzame Gezinsvormen als beschikbaarheidsvoorziening. Daarnaast zijn middelen Eigen Kracht van € 73.000 ultimo 2019 beschikbaar. Deze middelen worden in 2020 ingezet binnen de Taskforce Twents Model.
- De uitvoering van het jaarplan 2019 OZJT heeft meer kosten meegebracht dan begroot waar een extra dekking tegenover staat. De gemeenten waren hierbij opdrachtgever.
- OZJT heeft vanuit het transformatiefonds middelen beschikbaar gekregen voor de transformatie van het jeugdhulpstelsel in Twente. Een groot deel van deze 'geoordeelde' middelen € 2.259.000 is nog niet besteed en zal de komende jaren zijn beslag krijgen.
- Met betrekking tot de overeenkomsten beschikbaarheidsvoorzieningen en de subsidie Jeugdbescherming en Jeugdreclassering is bevoorschotting afgesproken. De voorlopige verrekening van de bevoorschotting op basis van gebruik gemeenten bedraagt € 4.311.000 positief.

Veilig Thuis Twente: negatief resultaat van € 24.000

In de Berap was het financieel resultaat op € 170.000 negatief geschat. Hieronder een samenvatting van het resultaat.

- Er zijn meer personeelskosten gemaakt dan begroot doordat vacatures niet direct konden worden ingevuld vanwege krapte op de arbeidsmarkt. Ook is de fors toegenomen nieuwe stroom aan meldingen en adviezen als gevolg van de verbeterde meldcode en radarfunctie niet meer in lijn met de huidige formatie. Daardoor is een hoger beroep gedaan op inhuren van personeel dan begroot. Dit leidt tot een negatief resultaat van € 30.000.
- Er is een subsidie radargelden van € 998.000 ontvangen van de centrumgemeente die volledig is aangewend voor extra taken in het kader van de aangescherpte wet meldcode en uitbreiding van de

monitorfunctie (grotendeels extra formatie). Daardoor zijn ook de overhead kosten toegenomen welke niet begroot waren. Dit leidt tot een negatief resultaat van € 51.000,-.

- Er zijn minder materiële kosten gemaakt dan begroot. Door de prioriteit op de wachtlijstproblematiek zijn er geen netwerklunches georganiseerd. Daarnaast is er minder beroep gedaan op ondersteuning REGAS en zijn de tolkosten minder dan begroot. Tenslotte zijn de internet- en telefoonkosten lager dan begroot. Dit leidt tot een positief resultaat van € 57.000.

Sociaal economisch sterk Twente, belangen behartiging en recreatieve voorzieningen: negatief resultaat van € 17.000

In Berap was een tekort voorzien van € 40.000. Het gerealiseerde tekort wordt onder andere veroorzaakt door het niet in rekening brengen van een lager dan geraamde looncompensatie bij het programma *Sociaal Economisch Sterk Twente* (€ 5.000) en hogere loonkosten lobbyisten bij *belangenbehartiging* welke reeds zijn gemeld bij de Berap 2019. De lagere looncompensatie bij het programma *Recreatieve Voorzieningen* is betrokken bij het saldo binnen dit programma. Binnen het programma *Recreatieve Voorzieningen* zijn er diverse mee- en tegenvallers die resulteren in een negatief resultaat van circa € 93.000 (inclusief de taakstelling van circa € 264.000) welke wordt onttrokken aan de hiervoor ingestelde reserve. Voor een overzicht van de mee- en tegenvallers verwijzen wij u naar paragraaf 5.3.2

Agenda van Twente: negatief financieringsresultaat van € 342.000

Binnen het programma Agenda van Twente bedragen de kosten in 2019 (na verrekening met o.a. de rentebaten) € 342.000. Dit zijn voornamelijk eindafrekeningen van eerder toegekende subsidies, een reservering voor een verwachte btw-claim en beheer- en uitvoeringskosten met betrekking tot de kredieten in het MKB-fonds. Deze kosten worden na resultaatbestemming verrekend met de hiervoor ingestelde reserve.

Bestuur & Ondersteuning: negatief resultaat van € 267.000

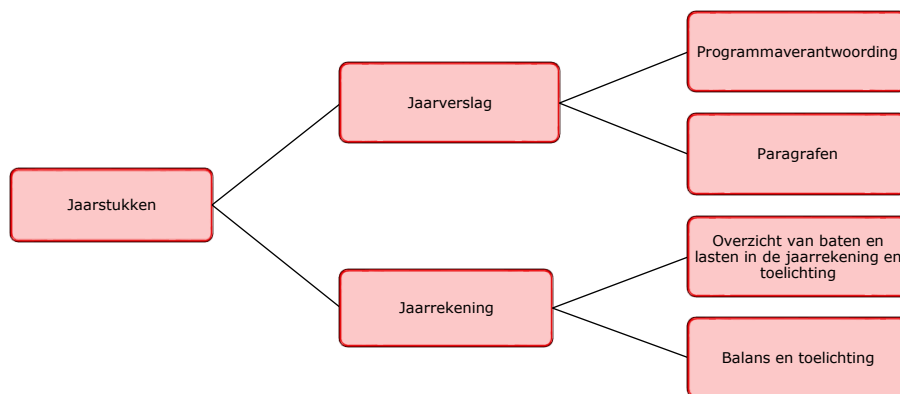
In de Berap was een tekort geprognosticeerd van € 435.000. Hieronder een samenvatting van het resultaat.

- Voor licentiekosten is er een overschrijding van € 202.000. Door wijzigingen in wet- en regelgeving en noodzakelijk IT-vernieuwingen zijn er meer IT producten nodig en namen de licentiekosten toe.
- De VRT heeft besloten om de dienstverleningsovereenkomst te beëindigen met Regio Twente. Voor P&O diensten per 1 juli 2019 en voor financiën per 1 januari 2020. In de tarieven die door Regio Twente in rekening werden gebracht was een opslag opgenomen voor de interne bedrijfsvoeringskosten (overhead). Door beëindiging van de dienstverlening valt dekking weg voor de overheadkosten waardoor er een tekort is ontstaan van € 268.000
- Er wordt een belasting (BTW) claim van de belastingdienst voorzien over voorgaande jaren, hiervoor wordt € 80.000 gereserveerd en als last geboekt binnen het programma. De oorzaak hiervan is dat in een aantal gevallen de afgelopen jaren bij ICT investeringen de BTW onvoldoende in de kosten is verwerkt.
- Binnen de afdeling Management en project support zijn vacatures ontstaat die mede door de veranderopdracht en de financiële knelpunten niet zijn ingevuld waardoor er voor € 109.000 een positieve resultaat is behaald.
- In 2019 zijn de catering activiteiten aanbesteed. Het aanbod is versoberd. Bovendien is de gegunde prijs aan de nieuwe aanbieder lager dan het beschikbare budget waardoor er een voordeel ontstaat van € 73.000.
- De bestemming van het negatieve jaarrekeningresultaat van 2018 wordt onttrokken is uit de algemene reserve (€ 117.000) wordt administratief verwerkt in het boekjaar 2019 via dit programma.
- Voorst zijn er verschillende over- en onderscheidingen die resulteren in een negatief resultaat van circa € 16.000.

2. Inleiding

Voor u liggen de jaarstukken 2019 van Regio Twente. Hierin beschrijven we hoe het afgelopen jaar verlopen is, zowel wat betreft de beleidsuitvoering als de bijbehorende financiële effecten. Met de aanbidding van de jaarstukken leggen het dagelijks bestuur en de bestuurscommissies verantwoording af over het gevoerde beleid en beheer.

De jaarstukken zijn conform de meest recente ontwikkelingen van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) als volgt onderverdeeld:

Figuur 1 indeling jaarstukken

Conform het hierboven gepresenteerde overzicht bestaan de jaarstukken 2019 uit twee delen:

- het jaarverslag met daarin de programmaverantwoording met de paragrafen; en
- de jaarrekening met daarin het overzicht van baten en lasten en de balans met bijbehorende toelichtingen.

Jaarverslag

Programmaverantwoording

In dit hoofdstuk beschrijven we per programma de uitgevoerde activiteiten die in 2019 hebben bijgedragen aan de (mate van) realisatie van onze ambities en de ontwikkeling van de bijbehorende indicatoren. In de programmaverantwoording geven we antwoord op de drie W-vragen:

Wat hebben we bereikt?

Hier wordt vermeld in welke mate we geslaagd zijn het gewenste resultaat te bereiken.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Hier zijn de projecten, activiteiten en kernindicatoren vermeld om de ambities te bereiken.

Wat heeft het gekost?

Hier worden de budgettaire effecten vermeld waarin we een onderscheid maken tussen de begrote baten en lasten voor wijziging, -na wijziging en de gerealiseerde baten en lasten.

Om de programmaverantwoording sneller te kunnen scannen werken we met een verkeerslichtrapportage die rechts naast de ambities weergegeven is. Voor het aangeven van de status van kleuren is de volgende richtlijn gehanteerd:

- **Groen:** we hebben gepresteerd (of zelfs beter dan dat) wat we in de programmabegroting hebben aangegeven.
- **Oranje:** we hebben gedeeltelijk gepresteerd wat we in de programmabegroting hebben aangegeven.
- **Rood:** we hebben **niet** gepresteerd wat we in de programmabegroting hebben aangegeven.

Voor gedetailleerde informatie over de te bereiken ambities en de voorgenomen activiteiten om deze ambities te bereiken verwijzen wij u naar de [programmabegroting 2019](#).

Paragrafen

In de paragrafen komen de onderwerpen aan de orde die van belang zijn om inzicht te krijgen in de benoemde beleidslijnen zoals opgenomen in de programmabegroting. De focus daarbij is gericht op belangrijke beheersprocessen en het beleid dat daaraan ten grondslag ligt.

U vindt hier de verantwoording over de volgende beheersmatige onderwerpen:

- weerstandsvermogen en risicobeheersing;
- onderhoud kapitaal goederen;
- verbonden partijen;
- bedrijfsvoering;
- financiering; en
- rechtmatigheid.

Jaarrekening

Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening en toelichting

In dit hoofdstuk zijn diverse financiële overzichten opgenomen met vergelijkende cijfers. Hier presenteren wij in feite op een andere wijze de cijfers die zijn opgenomen in de programmaverantwoording onder het kopje “Wat heeft het gekost?” en enkele aanvullende (verplichte) financiële overzichten.

Balans en toelichting

Het laatste onderdeel gaat in op de financiële positie van Regio Twente aan de hand van de balans.

Wij wensen u veel leesplezier!

Jaarverslag

3. Programmaverantwoording

3.1 Programma Gezondheid

Verantwoordelijkheid van en besluitvorming in Domein directeur	Bestuurscommissie Publieke Gezondheid S. Dinsbach
--	---

Inleiding

Met de afsluiting van het jaar 2019 sluiten we ook de periode af waarin de ambities van de GGD gebaseerd waren op de Bestuursagenda 2016-2019. In deze Bestuursagenda lag de focus op: "gezonde levensjaren voor burgers in Twente in alle fasen van een mensenleven". De prioriteit lag bij een gezonde start en het terugdringen van verschillen in gezondheid die te herleiden zijn tot sociaaleconomische factoren. De gemeenten anticipeerden daarmee op de demografische ontwikkelingen en de gevolgen daarvan voor arbeidsmarkt, inkomen, bestedingen en kosten voor zorg/ondersteuning. Door middel van preventie willen gemeenten uitval door ziekte en het optreden van zorgkosten voorkomen.

In de afgelopen periode is de behoefte gevoeld om een langjarig perspectief op publieke gezondheid in Twente te ontwikkelen. Dit heeft geresulteerd in het programma "Een Gezonde Toekomst voor Twente" waarin een doorkijk naar 2030 is geschetst. Vervolgens is op basis hiervan in nauwe samenwerking met gemeenten gewerkt aan een nieuwe bestuursagenda voor de periode 2020-2023.

Een groot deel van de werkzaamheden van de GGD bestaat uit wettelijke taken op basis van de Wet publieke gezondheid (Wpg). De uitvoering van de taken is grotendeels gebonden aan een gestandaardiseerde professionele uitvoering. Daar waar mogelijk zijn op basis van lokale en/of regionale vraagstukken accentverschillen in de uitvoeringspraktijk aangebracht. Vaak zoeken we daarin de samenwerking met anderen. In dit alles was de Bestuursagenda de afgelopen vier jaar richtinggevend. Tot de jaarlijks weerkerende taken behoren onder andere de vele contactmomenten met de jeugd in de leeftijd van 0 tot 18, het acteren bij meldingen rondom infectieziekten en de grootschalige onderzoeken.

In de werkzaamheden van de afgelopen jaren gingen wij meer en meer uit van het begrip Positieve gezondheid. Daarbij staat het vermogen van mensen zich aan te passen en een eigen regie te voeren, in het licht van fysieke, emotionele en sociale uitdagingen van het leven, centraal.

Met onze werkzaamheden leverden we een bijdrage aan gezonde levensjaren voor Twentse burgers. De uitkomsten van onze grootschalige onderzoeken laten enerzijds over het algemeen een positief beeld zien van het lichamelijk en geestelijk welbevinden van de Twentse bevolking maar dat anderzijds van oudsher enigszins achterblijft ten opzichte van de gehele Nederlandse bevolking. Daarentegen verschilt Twente niet van de Nederlandse situatie in de onwenselijke negatieve gezondheidsachterstanden voor specifieke risicogroepen als laaggeletterden, lage Sociaal Economische Status (SES), kwetsbare ouderen en kinderen in armoede. Zij het dat deze groepen in Twente bovengemiddeld vertegenwoordigd zijn.

Ambities

Bevorderen, bewaken en beschermen van de gezondheid in Twente

1. *Minimaal net zo lang gezond leven als het landelijk gemiddelde.*
2. *In Twente heeft iedereen gelijke kansen op gezondheid.*
3. *Ouderen zijn in de gelegenheid om gezond oud te worden.*
4. *De Twentse jeugd is in staat om een gezond leven te leiden.*
5. *Nieuwe ontwikkelingen en bedreigingen worden tijdig gesignaleerd en aangepakt.*
6. *Risicogroepen krijgen specifieke aandacht, zodat hun gezondheid kan verbeteren.*
7. *Infectieziekten en andere bedreigingen uit de omgeving worden voorkomen en gereduceerd.*

Status

Wat hebben we bereikt?

De ambities van het Programma Publieke Gezondheid streven een lange termijn effect na en laten zich moeilijk jaarlijks meten. In 2020 zullen nieuwe gegevens ter beschikking komen die licht kunnen werpen op de effecten. Maar de meest recente onderzoeksgegevens laten zien dat onze inspanningen effecten sorteren. Ze maken echter ook de nuances in het gezondheidsbeeld duidelijk. Oftewel dat diverse groepen en thema's nog de nodige aandacht (zullen) vragen.

Met een groot deel van de Twentenaren gaat het goed

- 77% ervaart de gezondheid als (zeer) goed
- 86% geeft een 7 of hoger voor geluk
- 86% geeft aan het leven zinvol te vinden
- 91% beschikt over voldoende zelfregie

Er zijn natuurlijk ook problemen, ontwikkelingen en risicogroepen die onze aandacht vereisen. Zo stijgt de levensverwachting in Twente maar blijft deze nog steeds achter bij die van de totale Nederlandse bevolking. Daarnaast is de totale sterfte en de sterfte aan een aantal aandoeningen in Twente hoger dan in Nederland. De laaggeletterden en mensen met een lage SES scoren slechter op gezondheidsitems dan de meer geletterden en de mensen met een hoge SES. Ook onder de groep van ouderen 85-plus komen meer gezondheidsproblemen voor waarvoor aandacht vereist is.

Laaggeletterden

(zeer) goede ervaren gezondheid

81%
Geletterd

35%
Laaggeletterd

HDL beperkingen Huishoudelijke Dagelijkse Levensverrichtingen

19%
Geletterd

68%
Laaggeletterd

Eenzaamheid

37%
Geletterd

70%
Laaggeletterd

Overgewicht

51%
Geletterd

63%
Laaggeletterd

Laaggeletterden ervaren hun gezondheid dus aanzienlijk minder goed. Zij hebben meer langdurige ziekten en beperkingen. Ze voelen zich minder gelukkig en hebben vaker psychische problemen. Ze zijn veel vaker eenzaam en hun leefstijl laat te wensen over. Gevraagd naar hoe gezond laaggeletterden hun eigen manier van leven vinden (bewegen, fruitconsumptie, roken, overgewicht), blijkt dat 77% van de geletterden en 51% van de laag-geletterden de eigen manier van leven (zeer) gezond vindt.

Manier van leven

Lage versus hoge SES

- ervaart de gezondheid minder vaak als (zeer) goed (61% versus 88%).
- heeft vaker een langdurige ziekte (46% versus 25%)
- heeft vaker functionele beperkingen (in horen, zien of mobiliteit) (33% versus 6%)
- geeft minder vaak een 8 of hoger voor geluk (52% versus 66%)
- ervaart het leven minder vaak als zinvol (77% versus 92%)
- heeft vaker een hoog risico op een depressie of angststoornis (11% versus 4%)

Lage SES

Kwetsbare ouderen

Kwetsbare ouderen

- 73% van de 85+ jarigen heeft 2 of meer chronische ziekten
- 66% van de 85+ jarigen heeft een functionele beperking
- 69% van de 85+ jarigen kan één of meer HDL-activiteiten niet zelfstandig of alleen met moeite uitvoeren
- 26% van de 85+ jarigen ervaart onvoldoende zelfregie

Voor de meest recente gegevens verwijzen wij naar ons samenvattend rapport Twentse Gezondheidsverkenning, de gezondheidssituatie in Twente 2019.

GGD Twente heeft fors ingezet op samenwerking met derden vanuit het idee dat het aanpakken van een probleem vanuit meerdere beleidsterreinen en disciplines tot betere resultaten kan leiden. Dit resulteerde in een constructieve samenwerking binnen ander andere Gezond Twente en Vitaal Twente. De samenwerking heeft ook het brede gezondheidsbegrip 'positieve gezondheid' tot gemeengoed gemaakt.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Speerpunten in de Bestuursagenda 2016-2019 betroffen de aandacht voor een 'Gezonde start' en de 'Sociaal Economische Gezondheidsverschillen (SEGV)'. Daarnaast de wijze van samenwerken in 'Vitale Coalities' en een vernieuwd breed gezondheidsbegrip 'Positieve Gezondheid'.

Gezonde start

Met ingang van 1 januari 2019 zijn de gemeenten verantwoordelijk geworden voor de uitvoering van het Rijksvaccinatieprogramma (RVP).

Het thema vaccineren was actueel door onder andere mazelen uitbraken in het buitenland en Urk. In diverse gemeenteraden zijn vragen over de vaccinatiegraad gesteld aan hun college van B&W. GGD heeft input gegeven voor de beantwoording.

De algehele vaccinatiegraad in Twente ligt met 93% boven het landelijk gemiddelde, maar ook in onze regio zien we een lichte neerwaartse beweging. In enkele regio's zoals Rijssen-Holten zien we van oudsher een relatief lage vaccinatiegraad, in 2018 82,4% volledig gevaccineerd.

Na de start in 2018 van een landelijke campagne om bepaalde leeftijdsgroepen te vaccineren tegen de types AWY, zijn ook in 2019 op diverse locaties extra vaccinatierondes uitgevoerd. Het betrof hier in totaal

ongeveer 31.000 jeugdigen in de leeftijd van 14 - 18 jaar. Ruim 89% van de opgeroepen jeugdigen heeft zich laten vaccineren.

Alle meisjes van 16 en 17 jaar met een nog openstaande HPV, hebben een oproep ontvangen voor deze vaccinaties. In totaal 827 meisjes hebben de eerste vaccinatie gehaald, 75% daarvan heeft ook de tweede vaccinatie gehaald. Daarnaast is begonnen met de vaccinaties maternale kinkhoest.

De toenemende vraag om te voorkomen dat kinderen in de jeugdzorg terecht komen vraagt veel aandacht van de professionals. Dat uit zich in het aansluiten bij lokale netwerken (wijkteams, scholen), lokale initiatieven zoals Kansrijke Start in Almelo, inzet op terugdringen schoolverzuim, kindermishandeling en kinderarmoede. Daarnaast in deelname aan ontwikkeltafels op het terrein van jeugdzorg en van zorg en onderwijs.

Op de werkvloer wordt de toenemende werkdruk steeds knellender ervaren. Het jaarplan JGZ zoekt ruimte door kritisch te kijken naar mogelijkheden voor taakherschikking zoals het delegeren van artsentaken naar jeugdverpleegkundigen, doktersassistenten en de inzet van verpleegkundig specialisten. Maar ook het stellen van prioriteiten binnen de wettelijke professionele kaders.

De gezondheidsmonitor jeugd 2019 is zeer succesvol afgenomen. 42 van de 45 middelbare scholen in Twente hebben meegedaan. Dit heeft geresulteerd in meer dan 11.000 respondenten tegenover 8000 in het voorafgaande onderzoek. De rapportages op Twents, gemeentelijk en schoolniveau worden verwacht voor de zomervakantie 2020.

'Kinderen in armoede' is de afgelopen jaren het centrale thema geweest van de academische werkplaats in Twente. In april 2019 zijn alle Twentse gemeenten en GGD Twente aangesloten bij de alliantie kinderarmoede. Ambitie van de alliantie is om in 2030 geen kinderarmoede meer te hebben in Nederland. Samen met diverse maatschappelijke partners wordt er gewerkt aan het operationeel maken van de aanpak in Twente.

Sociaal Economische Gezondheidsverschillen (SEGV)

Om sociaal economische gezondheidsverschillen terug te dringen is er extra aandacht voor de groep met een laag sociaal economische status. Wij zien echter de aandacht voor deze groep verminderen. De 8 gemeenten die vanuit de GIDS-regeling voor deze doelgroep een uitkering ontvangen hebben geen specifieke aanpak (meer). GGD Twente blijft in zijn rapportages aandacht vragen voor deze groep. Daar waar de GGD uitvoeringstaken het toelaten investeren we extra in deze doelgroep. Zo hebben jeugdartsen en -verpleegkundigen extra uren in te zetten in wijken met een lage SEGV score.

Vitale coalities en Positieve gezondheid

Om te komen tot meer gezonde levensjaren voor Twentse burgers werken we actief samen met partners, zowel van aanpalende gemeentelijke beleidsterreinen als met maatschappelijke organisaties in zogenaamde vitale coalities zoals Twente Gezond en Vitaal Twente. In 2019 is de samenwerkingsagenda Menzis/Twentse gemeenten/GGD Twente ontwikkeld en vastgesteld.

Ook is de samenwerking met de provincie Overijssel in algemene zin en specifiek op het onderwerp omgevingswet versterkt. Dit komt de effectiviteit van interventies van alle betrokkenen ten goede. Daarnaast bestaat de concrete samenwerking met ketenpartners in bijvoorbeeld het Centrum Seksuele Gezondheid (CSG) en het Antibiotica resistentie (ABR) op (boven-)regionaal niveau en de diverse lokale projecten.

Bij dit alles hanteren wij het brede gezondheidsbegrip 'positieve gezondheid' dat inmiddels bij velen ingang heeft gevonden.

Algemeen

Nadat in maart de bestuurscommissie Publieke Gezondheid het langjarig programma "Gezonde toekomst" heeft vastgesteld, is in samenspraak met gemeenten de bestuursagenda publieke gezondheid 2020-2023 ontwikkeld. Deze bestuursagenda operationaliseert het langjarig programma. In de bestuursagenda maken gemeenten en GGD samen de keuze voor de onderdelen uit dit programma die onze aandacht vereisen in de periode 2020-2023. In december is deze vastgesteld. In de bestuursagenda zijn ondermeer de drie thema's van het Nationaal preventieakkoord opgenomen: roken, overmatig alcoholgebruik en overgewicht. Na een ambtelijke verkenning (GGD en gemeenten) in het voorjaar bleek er in Twente geen draagvlak om te komen tot een regionaal preventieakkoord.

Samen met GGD Hollands Noorden en GGD regio Utrecht is verder gewerkt aan de bouw van een nieuw digitaal dossier voor de jeugdgezondheid. Na een stagnatie in de ontwikkeling zijn nieuwe afspraken gemaakt m.b.t. de implementatie van het nieuwe dossier.

In toenemende mate zien wij het beroep op de GGD organisatie toenemen. In de bestuursrapportage over het eerste half jaar van 2019 hebben we u een aantal ontwikkelingen geschetst die nog steeds actueel zijn:

- De GGD wordt in toenemende mate bevraagd op thema's waarop in een eerder stadium door gemeentes is bezuinigd (woningvervuilingen en annex) of waar de GGD op het minimale waakvlam niveau zit (milieu en gezondheid). Dit is in de tweede helft van het jaar onveranderd gebleven
- De GGD wordt in toenemende mate bevraagd op thema's die niet tot de wettelijke taken, voortvloeiend uit de Wpg, behoren. Bijvoorbeeld de POH jeugd en de wijk GGD-er. In de tweede helft van het jaar is de formatie wijk GGD uitgebreid. In het kader van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz), realiseren we vanaf 1 januari 2020 de hoorplicht voor de Twentse gemeenten. Dit heeft in het najaar een intensieve voorbereiding gevraagd.
- De GGD wordt in toenemende mate gevraagd als landingsplaats voor samenwerking binnen het sociaal domein (samenwerkingsagenda GGD/Samen14/Menzis, Wet verplichte GGZ).
- De GGD blijft in toenemende mate bevraagd worden op nieuwe ontwikkelingen. De activiteiten rond de omgevingswet nemen toe, zowel regionaal als lokaal. Merkbaar is dat preventie en gezondheidsbevordering meer aandacht krijgt binnen de landelijke politiek. De belangstelling van gemeente, gemeenteraden en maatschappelijke organisaties voor preventie en gezondheidsbevordering neemt toe.
- De GGD blijft in toenemende mate bevraagd worden op inzet rondom woningvervuiling. Derhalve hanteren we dit moment wachtlijsten. Tevens is er een verzoek tot deelname aan MIA-acties (Multi Integrale Aanpak ter bestrijding van ondermijning en georganiseerde criminaliteit), maar binnen de huidige formatie is dat niet haalbaar.

Wat heeft het gekost?

Gezondheid	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging
Bedragen in €			
Baten	7.439.195	5.215.883	6.193.521
Lasten	24.579.456	22.874.732	22.645.005
Saldo excl. mutaties reserves	17.140.262-	17.658.849-	16.451.484-
Gemeentelijke bijdrage	17.552.537	17.552.537	16.345.172
Mutaties reserves	70.000	106.312	106.312
Resultaat na reguliere mutaties reserves	482.275	-	0
Mutatie reserve (egaliseren resultaat)	-	-	-
Gerealiseerd resultaat	482.275	-	0

3.2 Domein Leefomgeving

Domein directeur

mr. J.W.C. Aalders

Inleiding

Domein Leefomgeving is het faciliterende domein voor de programma's Sociaal economische structuurversterking, Belangenbehartiging en Recreatieve voorzieningen. Domein Leefomgeving is in onze organisatie het faciliterende domein voor de programma's Organisatie voor de Zorg en Jeugdhulp (OZJT), Veilig Thuis Twente (VTT), Netwerkstad Twente, Kennispunt Twente, Sociaal economische structuurversterking, Belangenbehartiging en Recreatieve voorzieningen. De laatste 3 genoemde programma's zijn in dit hoofdstuk toegelicht. In domein Leefomgeving zetten we samen de schouders onder het versterken van de sociaaleconomische structuur van Twente.

3.2.1 Programma Sociaal Economisch sterk Twente

Inleiding

De 14 Twentse gemeenten hebben Regio Twente gevraagd de economie te helpen versterken. De kennisinnovatieve regio vraagt om een continue inzet om voor alle inwoners/bezoekers een plek te zijn waar men prettig woont, werkt en verblijft. Daarom hebben de 14 gemeenten sociaal-economische structuurversterking opgenomen in het basispakket van Regio Twente als een van de te behartigen belangen.

"Versterking van de sociaaleconomische structuur is voor Twente van groot belang om een economische sterke en daarmee gepaard gaande gezonde en welvarende regio te behouden en te blijven, waar het goed wonen, werken en recreëren is."

Regionale Samenwerkingsagenda 2017-2020

Vanuit het team Economie coördineren we de lobby en belangenbehartiging. We adviseren de Twentse gemeenten op hun inzet voor de bereikbaarheid van Twente, waarmee we ook bijdragen aan het vestigingsklimaat. Verder plegen we inzet op het verbeteren van de regionale arbeidsmarkt zodat we ook de vraag naar arbeidskrachten kunnen beantwoorden in kwantitatieve als kwalitatieve zin. Ook zetten we in op de versterking van Twente als logistieke hotspot en Twente als sterke toeristische recreatieve regio. Daarbij is de circulaire economie integraal onderdeel van de inzet. Het aantrekken van nieuwe en internationale bedrijven voor Twente blijft op de agenda. We begeleiden vanuit team Economie de afronding van de laatste projecten uit de oude regionale investeringsagenda 'Agenda van Twente' 2007-2017, waaronder het beheer van verstrekte vouchers en kredieten vanuit het MKB-fonds en het Innovatiefonds Twente.

Regio Twente behartigt ook belangen op het terrein van vrijwillige samenwerking. Team Economie faciliteert en coördineert vrijwillige samenwerking op verzoek van 2 of meer gemeenten (Coalitions of the Willing) op sociaal-economische thema's. In dat kader faciliteren we de uitvoering van de regionale investeringsagenda 'Agenda voor Twente' 2018-2022. Ten slotte, als de gemeenten daarom vragen, zetten wij ons in voor nieuwe initiatieven en ontwikkelingen die Twente verder kunnen helpen een vitale regio te zijn en te blijven.

Team Economie werkt bovenal voor en samen met de 14 Twentse gemeenten. We zetten samen de schouders onder het versterken van de sociaal economische structuur in Twente. Daarnaast werken we samen met collega's van andere teams binnen Regio Twente, het waterschap, de Provincie, het Rijk, Euregio, bedrijfsleven, onderwijsinstellingen en kennisinstellingen en Marketing Oost voor de toeristische promotie en marketing. Specifiek voor de regionale investeringsagenda en acquisitie werken we samen met Oost NL.

Speerpunten:

1. Versterken van de grensoverschrijdende samenwerking met buurregio's Nedersaksen en Noordrijn-Westfalen.
2. Benutten van de mogelijkheden binnen Europese programma's met deelname Twentse partijen in projecten.
3. Verbeteren van de bereikbaarheid voor mensen, kennis en goederen.
4. Een betere en meer flexibel werkende regionale arbeidsmarkt.
5. Het verder ontwikkelen van Twente tot concurrerende logistieke hotspot tussen de Noordzeehaven en het achterland.

6. Streven naar behoud en groei van aantal arbeidsplaatsen, toeristische bestedingen, aantal overnachtingen en naamsbekendheid van Twente.
7. Op basis van coalition of the willing faciliteren van de uitvoering van de Agenda voor Twente (2018-2022).
8. Streven naar een energieneutraal Twente in 2050 en een afvalloze regio in 2030 op basis van coalitions of the willing.
9. Het aantrekken van nieuwe bovenregionale en internationale bedrijven op het gebied van logistiek en HTSM.
10. Afhandeling van projecten en processen vanuit (oude) Agenda van Twente (2007-2017).
11. Faciliteren van nieuwe economische ontwikkelingen.

Verantwoordelijkheid van en besluitvorming in

Bestuurscommissie Agenda van Twente/
Portefeuillehoudersoverleg Economische zaken/
Portefeuillehoudersoverleg Arbeidsmarkt/
Portefeuillehoudersoverleg Vrijtijdseconomie/
Portefeuillehoudersoverleg Mobiliteit/
Dagelijks bestuur

Programmamanager

drs. S.L. van der Steen

Ambities

1. Versterken van de grensoverschrijdende samenwerking met buurregio's Nedersaksen en Noordrijn-Westfalen.

Status

Wat hebben we bereikt?

Over en weer duidelijk beeld geven van onze wensen, samenwerkingsmogelijkheden en begrip voor elkaars standpunten bij initiëren van beleid en uitvoeren projecten op het gebied van o.a. bereikbaarheid, energie, arbeidsmarktzaken (grensinfopunten).

Advies over inzet Interreg middelen bij grensoverschrijdende projecten .

Wat hebben we hiervoor gedaan?

- Deelname aan commissievergaderingen.
- Adviseren van delegatie Twente aan de diverse Euregionale overlegorganen.
- Deelname aan bijeenkomsten van buurregio's aan de Duitse zijde van de grens.

2. Benutten van mogelijkheden binnen Europese programma's met deelname van Twentse partijen in projecten.

Status

Wat hebben we bereikt?

We nemen deel via Regio Twente aan het project Momentum (kansen voor digitalisering in verbeteren bereikbaarheid). We nemen actief deel aan de nieuwe werkgroep Small en Medium Cities van Polis om zo tot nieuwe samenwerkrelaties voor projecten te komen. Start en deelname aan Interregproject (via Euregio) voor verbetering spoorverbinding Zwolle-Münster. Afronding Interregproject bereikbaarheid via de lucht (Euregio). Ageren op Guidelines TEN-T om regio Twente beter op de nieuwe kaart voor CEF te zetten.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

- Via netwerken als Eurocities en Polis worden wij op de hoogte gehouden van kansen voor deelname aan (Europese) projecten. Deze worden door de Regio dan zelf opgepakt of doorgestuurd naar één of meerdere gemeenten.
- Lobby in Brussel voor o.a. CEF-TENT.
- Regio Twente heeft twee keer een Letter of Support afgegeven bij EU-aanvragen door derden (UT, MST).

3. Verbeteren van de bereikbaarheid voor mensen, kennis en goederen door het oplossen van de infrastructurele knelpunten voor de regionaal economische structuurversterking, optimale bereikbaarheid en een concurrerend investerings- en vestigingsklimaat in Twente.

Status

Wat hebben we bereikt?

- Afronding MIRT onderzoek Azelo-Buren;
- Vervolgafspraken met het Rijk over aanpak N35;
- Start versnelde verbreding A1 tot aan Twente;
- Start MaaS-project met Rijk en Twentse partners;
- Toezegging over versnelling Amsterdam-Berlijntrein met blijvende stophalte in Twente;
- Start nieuw programma stimuleren fietsen in Twente;
- Afronding Interreg project Bereikbaarheid via de lucht Euregio;
- 13 maart 2019 toezegging Rijk versnellings aanpak Twentse deel A1;
- 13 maart: extra gelden voor verruiming Twentekanalen vanuit Rijk.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

- Actieve lobby, ook samen met omliggende regio's;
- Uitvoeren van eigen en deelname aan onderzoeken van Provincie, landsdeel Oost-Nederland, Rijk en/of Euregio;
- Deelname aan bijeenkomsten partners en netwerken o.a. NS, Polis, OV Contourenvisie 2040 (Rijk); en Omgevingsagenda Oost;
- Agenderen en adviseren bij voorstellen AO en BO Mobiliteit;
- Organiseren vakbijeenkomsten op gebied van innovatie en duurzame mobiliteit met Triple O;
- Beheren Middelen Verkeer & Vervoer Regio Twente.

4. Een betere en meer flexibel werkende regionale arbeidsmarkt, waarbij we de regionale arbeidsmarktpartijen (gemeenten, UWV, werkgevers en beroepsonderwijs) stimuleren in samenwerking aan regionale oplossingen voor vraag- en/of aanbod- knelpunten (tekorten en overschotten).

Status

Wat hebben we bereikt?

We hebben gemeenten gefaciliteerd en ondersteund bij hun onderlinge samenwerking en gewerkt aan uitbreiding van de afstemming met andere arbeidsmarktpartner. Wij hebben bijgedragen aan de 'Agenda voor Twente' met een aantal arbeidsmarktonderwerpen en afhandeling van een aantal zaken uit de 'Agenda van Twente'. Arbeidsmarktpartijen werken meer samen met aanpalende beleidsterreinen, zij kijken ook meer over de grenzen van hun eigen aanbods-doelgroepen. De Twentse arbeidsmarkt is meer verbonden met maatschappelijke knelpunten. De arbeidsmarktinformatievoorziening is verder vernieuwd en geprofessionaliseerd.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

- Samen met gemeente en arbeidsmarktpartijen afspraken gemaakt;
- Ruim 25 ambtelijke en bestuurlijke overleggen op het terrein van arbeidsmarkt en arbeidsmarktsamenwerking zijn ondersteund, daarnaast nog diverse werk- en stuurgroepen;
- Bijdrage geleverd aan 6 regionale werkconferenties;
- Diverse projectvoorstellen zijn ondersteund bij planvorming en uitvoering, waaronder 'Grens info punten', 'Sterk Techniekonderwijs Twente', 'Impuls Baankansen';
- Voor 'Techniekpact Twente' is inhoudelijk en strategisch geadviseerd, en is ook in 2019 de rol van betaalkantoor door Regio Twente uitgevoerd. Er is ondersteuning verleend in het opstellen van het Uitvoeringsprogramma 2020 en de verlenging van het Techniekpact Twente en het programmabureau in 2020;
- Er is multi-financiering gezocht en gevonden voor projecten en losse arbeidsmarktactiviteiten;
- Er zijn meerdere adviezen gegeven aan gemeenten en samenwerkingsorganisaties; aan beleidsmedewerkers gemeenten en bestuurders zijn diverse factsheets verstrekt waarin duiding en trends arbeidsmarkt benoemd zijn;
- Faciliteren van beschikbaar stellen van arbeidsmarktinformatie voor bestuur, beleid en uitvoeringsorganisaties via cijfers, duiding en benoeming van ontwikkelingen via de Arbeidsmarkt monitor Twente.

5. Het verder ontwikkelen van Twente tot concurrerende logistieke hotspot tussen de Noordzeehavens en het achterland. We doen dit in nauwe samenwerking met provincie Overijssel op gemeenschappelijke dossiers.

Status

Wat hebben we bereikt?

De Lobby op bereikbaarheid is gecontinueerd. In 2019 is de samenwerking met de provincie verstevigd door o.a. de communicatie richting de gemeenten voor wat betreft het onderwerp logistiek samen vorm te geven. Bekendheid en belang van thema logistiek in en buiten Twente is vergroot door de gezamenlijk profilering van de verenging Port of Twente, het gemeenschappelijk havenbedrijf en Businesspark XL onder de naam Port of Twente. De positie in Nederland als logistieke hotspot Twente is verstevigd (streven was om in 2020 in de Top 3 van Nederland te staan; inmiddels opgeschoven naar plek 8). De Blauwe Golf (digitaal registratiesysteem voor de binnen havens) in oktober operationeel. Het vervoer over water is toegenomen.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

- Actieve lobby, met name in samenwerking met de logistiek acquisiteur Oost NL en in Brussel tijdens workshop open days;
- Deelname aan bijeenkomsten partners en netwerken;
- Deelname POLO, Provincie Overijssel;
- deelname aan havenoverleg Port of Twente en stuurgroep Huis van de logistiek;
- deelname NDL (Vereniging van en voor de logistieke sector Nederland) congres;
- Agenderen en adviseren bij voorstellen AO en PHO EZ;
- Organiseren bedrijfsbezoek en bezoek aan Technology base;
- verbindingen leggen tussen EZ en Arbeidsmarkt gremia i.z. logistiek;
- arbeidsmarktmonitor factsheet logistiek;
- opstart verkenning mogelijkheden autonoom rijden.

6. Streven naar behoud en groei van het aantal arbeidsplaatsen, toeristische bestedingen, aantal overnachtingen en naamsbekendheid van Twente door verdere inzet op de vermarkting van Twente als toeristische recreatieve regio

Status

Wat hebben we bereikt?

Het versterken van de toeristische sector, die bijdraagt aan het borgen van een vitale high tech regio en van positieve invloed is op het vestigingsklimaat.

We hebben ingezet op het continueren van de vermarkting van het toeristisch product. Onze ketensamenwerking is optimaal benut om het toeristisch merk Twente verder, met Twente Marketing, te versterken. Twente Marketing heeft dit jaar geïnvesteerd in het laden en positioneren van het toeristisch merk Twente. De bestedingen, de overnachtingen en de werkgelegenheid laten opnieuw mooie groeicijfers zien. De doelstellingen zijn behaald er zijn diverse mijlpalen gerealiseerd. Partijen (ondernemers, TTI / VVV's, gemeenten, Twente Marketing etc.) weten elkaar makkelijker te vinden, hetgeen de ketensamenwerking bevordert. Om deze stijgende lijn voort te kunnen zetten is het begeleidingstraject voor een tweetal vitaliteitsonderzoeken (dag - en verblijfsrecreatie) gestart.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

1. Adviseren en deelnemen Gastvrij Twente en Gastvrij Overijssel.
2. Onderhouden van de relatie met Marketing Oost inclusief afstemming directie en merkleider.
3. Subsidie beoordelen en verstrekken aan Marketing Oost, inclusief het opstellen van de jaarlijkse subsidiebeschikking met DB-besluit en subsidievoorwaarden en het bespreken van de voortgangsrappportage.
4. Regie voeren op het beleidsterrein vrijetijdseconomie richting stakeholders, toekomstverkenning is uitgevoerd.
5. Voorbereiden, faciliteren, adviseren en deelnemen bestuurlijk, ambtelijk en portefeuille-overleg en uitvoering geven aan voorgenomen acties.
6. Innovatieve conceptversie uitvoeringsprogramma 2020 - 2024 ontwikkeld.
7. Input geleverd aan Omgevingsagenda Oost.
8. Het opstarten, begeleiden en aanjagen van het tweetal vitaliteitsonderzoeken.
9. Input geleverd aan het provinciale programma vrijetijdseconomie 'focus op kernkwaliteiten Overijssel' 2020 tot en met 2023.

10. Het voeren van ketensamenwerkingsgesprekken in alle gemeenten met stakeholders uit de vrijetijdseconomie.
11. Ontwikkeling van de positionpaper vrijetijdseconomie Twente.

7. Op basis van coalition of the willing faciliteren van de uitvoering van de Agenda voor Twente (2018-2022), waarbij we inzetten op het versterken van het technologisch cluster, de arbeidsmarkt, het vestigingsklimaat (inclusief bereikbaarheid), circulaire economie en duurzaamheid.

Status

Wat hebben we bereikt?

Sociaal economische structuurversterking van Twente, door het ontwikkelen van aansprekende projecten binnen de vier actielijnen van de Agenda voor Twente. Aanjagen van samenwerking 4O's en vernieuwende initiatieven op regio-brede relevante ontwikkelingen. Dit in samenwerking met de partners in de basisinfrastructuur, die het ecosysteem van de regio vorm geven. Ook bijdragen aan projecten die ten goede komen voor Twente, zowel grootschalig als kleinschalig. Zichtbaarheid geven in de regio, en daarbuiten van de projecten die reeds lopen in de Agenda voor Twente, en resultaten daarvan delen en benutten, om van te leren en voor vervolgactiviteiten. De projecten binnen de Agenda komen ook in aanmerking voor de Regio Deal, dus krijgen hierdoor een extra impuls. Daarnaast vergroten van de zichtbaarheid d.m.v. diverse communicatie-uitingen. De voortgangsrapportages per kwartaal zijn goed ontvangen door de raden en colleges. Hiervoor is afstemming met een klankbordgroep geweest.

Bovendien hebben zowel Almelo als Rijssen-Holten aangegeven dat ze hun projectmatige bijdrage willen leveren aan de Agenda voor Twente.

Extra aandacht voor de actielijnen Arbeidsmarkt & talent en Circulaire economie & duurzaamheid. Voor de komende jaren zal de inrichting van de basisinfrastructuur anders moeten. Er zal meer worden ingezet op basis van thema in plaats van op organisatie. Hierdoor zal samenwerking gestimuleerd worden. Hiervoor is in 2019 een review, in samenwerking met Kennispunt, uitgevoerd.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

- Innovatietafels voorbereiden en organiseren, voorbereidende en verkennende gesprekken, met daarop volgende acties en verbindingen;
- Voorbereiden van initiatieven, aanvragen basisinfrastructuur en projectaanvragen, in overleg met de indienen, doorgeleiden naar beoordelingscommissie en ter besluitvorming naar de sturingscommissie;
- 4 succesvol lopende projecten, 3 nieuwe projecten (in combinatie met RDT) en diverse vouchers
- Zichtbaarheid geven aan de Agenda voor Twente d.m.v. website, social media, bijeenkomsten en events bijwonen
- Voortgangsrapportages per kwartaal, samen met Kennispunt
- Samenwerking tussen partners in de basisinfrastructuur en hun ondersteuning aan de innovatietafels
- Afstemming 14 gemeenten, met 12 deelnemende gemeenten en 2 gemeenten die projectmatig deelnemen
- Bijdrage aan radenbijeenkomst 30 januari, DRAN-festival 16/17 mei)
- Circulaire economie & duurzaamheid: Opzetten en uitvoeren Grow Green (i.s.m. partners), succesvolle tafelbijeenkomsten en bestuurlijke brainstorm over vervolg en inzetten actielijn
- Arbeidsmarkt & talent: bijdragen aan onderzoek "Talent voor Twente".

8. Streven naar een energieneutraal Twente in 2050 en een afvalloze regio in 2030, op basis van 'Coalitions of the willing'. Op afvalgebied is het streven naar een circulaire economie, waarbij afval als grondstof wordt beschouwd en uiteindelijk nog sprake is van 50 kg restafval per inwoner per jaar in Twente in 2030. Twente streeft naar 25% minder CO2-uitstoot in 2020 t.o.v. 1990 en meer gebruik van hernieuwbare energiebronnen (20%).

Status

Wat hebben we bereikt?

We verleggen steeds meer de focus van een Afvalloos Twente naar een Circulair Twente. Gestart is met het proces om te komen tot een Regionale Energie Strategie Twente (RES Twente). Er is ingezet op kennisdeling en -ontwikkeling van het ambtelijk overleg Milieu en Duurzaamheid. In 2019 hebben de Twentse gemeenten besloten om de MDA-samenwerking vanaf 2020 met 5 jaar te verlengen. Jaarlijks wordt hiervoor een uitvoeringsprogramma vastgesteld.

- De hoeveelheid huishoudelijk restafval is in 2019 weer gedaald.

- Circulaire economie is op de regionale agenda beland.
- Er is een projectorganisatie opgericht voor de RES Twente, bestaande uit vertegenwoordigers uit de Triple Helix.
- De startnota RES is in december 2019 vastgesteld.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

- Er is een regionale werkgroep Circulaire Economie opgericht die frequent bij elkaar komt;
- Er zijn 7 extra workshops georganiseerd voor het AO MD, waarvan 1 met West-Overijssel;
- Voorbereiden, faciliteren, adviseren en deelnemen aan ambtelijke, bestuurlijke en portefeuillehoudersoverleggen MDA en uitvoering geven aan voorgenomen acties.

9. Het aantrekken van nieuwe bovenregionale en internationale bedrijven op het gebied van logistiek en High Tech Systemen en Materialen (HTSM). Het faciliteren van bedrijven die willen uitbreiden en/of verankeren in Twente. Match-making van (internationale) bedrijven en kennisinstellingen.

Status

Wat hebben we bereikt?

Per 1 september 2016 heeft Oost NL een additionele opdracht gekregen van Regio Twente en Provincie Overijssel om op basis van de inzet van 3 extra FTEs voor acquisitie in Twente meer bedrijven aan te trekken naar Twente en in Twente gevestigde bedrijven te ondersteunen bij hun verdere groei. Er is besloten om de looptijd van dit programma door te laten lopen tot en met december 2019 ipv september 2019. OostNL heeft hiervoor in opdracht van Regio Twente en Provincie Overijssel 3 acquisiteurs ingehuurd.

De ambities zijn behaald, zelf meer opbrengst gerealiseerd. De periode van hoogconjunctuur waar we ons nu in bevinden, heeft daar bij geholpen. Maar ook vereist acquisitie een lange termijn. Gewerkt is aan het goed op orde hebben van het netwerk. Daar kunnen nu de vruchten van geplukt worden.

Daarnaast verzorgt Novel-T ook een deel van de bedrijvigheid en een goed vestigingsklimaat door hun activiteiten.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

- Novel-T: In samenwerking met de founders zorgen dat innovatieve bedrijven hier harder kunnen groeien dan elders, met een gezonde balans tussen start-ups, scale-ups en groeiende MKB-ers. Dit op basis van 4 taken: kennis en technologietransfer, Business Support, Ontwerpen en Ontwikkelen van innovatiehub, ontwikkeling technologieclusters.
- BIT: acquisitie in Twente om meer bedrijven aan te trekken naar Twente en in Twente gevestigde bedrijven te ondersteunen bij hun verdere groei.
- Activiteiten hiervoor van de 3 acquisiteurs:
 - Bedrijfsbezoeken aan bedrijven en kennisinstellingen in Twente afgelegd.
 - Hiervoor zijn internationale bedrijven die in Twentse zijn gevestigd bezocht. Er zijn buitenlandsevents bezocht.

Intern:

- Organiseren, voorbereiden en verslagleggen van (stuurgroep) vergaderingen.
- Regulier overleg met de voorzitter van de stuurgroep.
- Deelname Regio Twente aan het regionaal accountmanagersoverleg.
- Communicatie/terugkoppeling met gemeenten via ambtelijke overleggen, bestuurlijke overleggen en het regionaal accountmanagersoverleg.
- Regulier werkoverleg met Oost NL.
- Regelmatig afstemming zoeken met partners Business in Twente (Port of Twente, provincie Overijssel, etc.).
- Deelname aan werktafel profilering en acquisitie van POLO.
- Organisatie en administratie financiering inzet Oost NL.
- Afstemming Agenda voor Twente verzorgd.
- Afstemming Twente Board verzorgd.

10. Afhandeling projecten en processen vanuit (oude) Agenda van Twente (2008-2017).

Status

Wat hebben we bereikt?

- Door de inzet van onze fondsen, het Innovatiefonds Twente en het MKB-fonds Vouchers en kredieten vanuit de Agenda van Twente 2008-2017, hebben we bijgedragen aan de ontwikkeling en stimulering van Twente als innovatieve Kennisregio met speerpunt High Tech Systems en Materialen;
- Door de overgang naar de Agenda voor Twente wordt sociaal economische structuurversterking verder doorgezet en vervolg aan gegeven. De Bestuurscommissie Agenda van Twente heeft ingestemd met:
- vaststellen en afronden van vijf subsidietrajecten. Nog twee openstaande subsidietrajecten die in 2020 moeten worden vastgesteld;
- POC-fonds: de gereserveerde middelen voor het POC-fonds worden niet door dit middel ingezet. Vervolg van de middelen wordt nader besproken in 2020;

- MKB-fonds vouchers en kredieten: Beheer van 19 leningen aan Twentse MKB-bedrijven. Leningen lopen tot 2023. Op dit moment hebben we nog 14 lopende leningen. Er worden geen nieuwe leningen verstrekt en rapporteren in de Bestuurscommissie AvT over opbrengsten en wat de leningen hebben opgeleverd;
- Lithium Werks: evaluatie is afgerond, waarbij geleerde lessen moeten worden toegepast en de BC zal het proces ook blijven volgen. Hierbij is kennis genomen van het evaluatierapport van Ecorys, opgesteld in opdracht van de provincie Overijssel, en de relevante aanbevelingen te vertalen naar het Innovatiefonds Twente;
- Op 6 maart 2019 heeft het algemeen bestuur besloten om het positief saldo van de Agenda van Twente te bestemmen voor de Regio Deal Twente;
- In 2019 heeft de BC AvT meerdere malen haar visie besproken over de fondsen. In 2020 krijgt dit nog een vervolg, in het kader van het POC-fonds.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

- Aansturing van en afstemming met de programmaleiders/uitvoerders in de programmalijnen;
- Monitoring op de resultaten in de programmalijnen en bijsturen waar nodig;
- Initiëren, organiseren, faciliteren van inhoudelijke besprekingen over de programmalijnen in de diverse ambtelijke en bestuurlijke overleggen van de Regio Twente;
- Aandeelhoudersvergaderingen, bestuursvergaderingen, foundersoverleggen en stuurgroepen voorbereiden (inclusief inhoudelijke inbreng) dan wel organiseren;
- Beheren van de al eerder uitgegeven vouchers en kredieten vanuit ons MKB-fonds vouchers en kredieten;
- Begeleiden van subsidietrajecten vanuit de Innovatiesprong vanuit de oude Agenda voor Twente;

Met welke verbonden partijen hebben wij het samen gedaan?

OostNL

Eind 2018 is de zittende commissaris gestopt en is er voor 2019 opvolging geregeld. OostNL is een actieve partner voor Regio Twente als fondsbeheerder van het Innovatiefonds Twente (zonder nieuwe inleg). Regio Twente is aandeelhouder in OostNL. De bestuurscommissie Agenda van Twente heeft op 26 september 2018 unaniem besloten in te stemmen met het afwijken van de investeringsinstructie van het Innovatiefonds Twente ten behoeve van de door Oost NL voorgenomen financiering in Lithium Werks BV. In januari 2019 heeft u kennis genomen dat de voorgenomen plannen van Lithium Werks geen doorgang zouden vinden. Naar aanleiding van deze mededeling heeft de BC AvT gevraagd om een evaluatie van dit proces. Deze evaluatie is op 30 oktober 2019 door de BC AvT vastgesteld en het proces van evaluatie is hiermee afgerond.

Innovatiefonds Twente B.V.

Een van de programmaonderdelen van het investeringsprogramma Innovatiesprong Twente is het beheren van een fonds ter stimulering van innovatieve investeringen in Twente. Het innovatiefonds Twente richt zich op de financiering van innovatieve Twentse MKB-bedrijven. Het Innovatiefonds Twente is 100% eigendom van Regio Twente en daarmee is Regio Twente enige aandeelhouder van het fonds. OostNL is fondsbeheerder die hiervoor een beheervergoeding ontvangt. Hiermee zijn er verder geen extra kosten voor Regio Twente gemoeid. Regio Twente heeft in voorgaande jaren financiële middelen aan het Innovatiefonds Twente beschikbaar gesteld aan vroege fase high tech ondernemingen, gericht op HTSM. In 2019 is geen nieuwe inleg geweest, maar zijn er wel investeringen gedaan in nieuwe participaties. Hiervoor zijn reserveringen gedaan in het fonds.

1.1. Faciliteren van nieuwe economische ontwikkelingen.

Wat hebben we bereikt?

De Agenda voor Twente is het vliegwiel geweest voor de aanvraag Regio Deal Twente. Hierdoor hebben we uiteindelijk een deal bereikt ter waarde van €30 miljoen, waarbij totaal €150 miljoen door alle O's geïnvesteerd zal worden. Voor de toekomst is het doel om de Agenda voor Twente en de Regio Deal Twente meer samen te laten optrekken om zo efficiëncyslag te bereiken. Daarnaast heeft er een review basisinfrastructuur Agenda voor Twente plaatsgevonden. Doel hiervan is niet meer instituties te financieren, maar thema's en functies. Hierdoor zal er meer samengewerkt moeten worden en dit draagt bij aan het maken van een efficiëncyslag.

In 2019 zijn er acties ondernomen voor het opstellen van eigen Algemene Subsidie Verordening (ASV) Regio Twente. Dit is door het AB vastgesteld.

Bijdragen aan het maken van de Omgevingsagenda Oost-Nederland en de Atlas van Twente.

Status
Wat hebben we hiervoor gedaan?

- Faciliteren, organiseren, gesprekken voeren, adviseren, onderhandelen voor Regio Deal Twente.
- Team economie heeft het programmamanagement ingevuld en bijgedragen aan het opzetten en verstevigen van de relatie tussen regio en de bij de Regio Deal Twente aangesloten. Daarnaast is een uitvoeringsteam vormgegeven voor het financieel beheer, communicatie, monitoring & evaluatie en formuleren van een breed lobbyplan voor uitvoering van het investeringsprogramma samen met andere partners in de regio. Daarbij wordt het grootste deel van deze uitvoeringscapaciteit in-kind ingebracht in de triple-helix samenwerking vanuit Regio Twente.
- Faciliteren, organiseren, gesprekken voeren, adviseren voor Omgevingsagenda Oost-Nederland en de Atlas van Twente.
- Juridische werkzaamheden, onderzoek naar Algemene Subsidie Verordening Provincie, schrijven ASV Regio Twente, adviseren.
- Kennispunt: review Basisinfrastructuur. Terugkoppelen en feedback door de Bestuurscommissie en uiteindelijk toeleiden naar de Sturingscommissie AvT.
- Diverse communicatieve uitingen rondom profilering en promotie Regio Twente (bv. 'High tech Twente als waardevol perspectief voor Nederland'.
- Inzetten op maatschappelijk relevante thema's.

Indicatoren		Begroot	Werkelijk
1.	Vrijtijdseconomie op de agenda houden van de Euregio	Toerisme opgenomen in nieuwe visie 2030	Er zijn acties uitgevoerd om VTE Twente een plek te geven in de Euregiovisie, die in 2020 nu wordt verwacht.
2.	Geprioriteerde, technische en financieel onderbouwde lobby voor aanpak bereikbaarheidsknelpunten	Onderbouwing gereed voor actieve lobby	Nadere prioritering heeft plaatsgevonden en daarop is de verdere lobby ingevuld. (o.a. N35, spoorlijn Munster Zwolle)
3.	Arbeidsmarktmonitor	12/4	12 x digitaal en 4x analoog
4.	Optimaal faciliteren van ambtelijke en bestuurlijke ontmoetingen	10 ambtelijke EZ-dagen 10 bestuurlijke Twentedagen	10 ambtelijk EZ dagen 10 bestuurlijk Twentedagen
5.	Thema bijeenkomsten arbeidsmarkt	3	3

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Sociaal Economisch sterk Twente	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging
Bedragen in €			
Totaal Baten	667.168	557.721	567.191
Totaal Lasten	2.490.521	2.375.487	2.412.143
Saldo excl. mutaties reserves	1.823.353-	1.817.766-	1.844.952-
Gemeentelijke bijdrage	1.817.766	1.817.766	1.844.952
Mutaties reserves	-	-	-
Resultaat na reguliere mutaties reserves	5.586-	-	-
Mutaties reserve (egaliseren resultaat)	5.586	-	-
Gerealiseerd resultaat	5.586-	-	-

Overzicht van baten en lasten Agenda van Twente 2008-2017	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging
Bedragen in €			

Totaal Baten	216.031	100.000	269.330
Totaal Lasten	558.950	100.000	44.723
Saldo excl. mutaties reserves	342.919-	-	224.607
Gemeentelijke bijdrage	-	-	224.607-
Mutaties reserves	-	-	-
Resultaat na reguliere mutaties reserves	342.919-	-	-
Mutaties reserve (egaliseren resultaat)	-	-	-
Saldo incl. mutaties reserves	342.919-	-	-

Belangenbehartiging

Verantwoordelijkheid van en besluitvorming in Programmamanager

Dagelijks Bestuur op advies van portefeuillebeeraad Belangenbehartiging mr. J.W.C. Aalders

Ambities

Verstevigen van de gezamenlijke lobby in Oost-Nederlands verband, zowel in Den Haag als Brussel. Zorgdragen voor een goede positionering van de Twentse belangen in Den Haag en Brussel op basis van een geprioriteerde lobbyagenda. De prioritaire lobbydossiers zijn Regionale Economie (waaronder Technologie, Grensoverschrijdende Samenwerking en Vestigingsklimaat/Rijkshuisvesting), Bereikbaarheid (weg, water, spoor) en Leefbaarheid (waaronder asbestsanering)."

Status

Wat hebben we bereikt?

We hebben geïnvesteerd in de lobby in Den Haag en Brussel om onze belangen onder de aandacht te brengen en trekken daarin steeds intensiever op met andere regio's en partners in Oost-Nederland en de Euregio.

Op verschillende lobbydossiers zijn resultaten geboekt, de resultaten zijn opgenomen in het jaarverslag lobby Twente 2019.

Verdere prioritering en verdieping van de lobbyagenda, waarmee op een beperkt aantal dossier een meer offensieve lobby kon worden gevoerd.

Meer inzicht en afstemming in de lobby door verbeterd strategisch relatiemanagement.

De lobby van Twente in politiek Den Haag heeft ook in 2019 geresulteerd in Kamervragen, moties in werkbezoeken van Kamerleden en bewindspersonen aan Twente en een groeiende zichtbaarheid van Twentse bestuurders in Den Haag.

In 2019 hebben we onze positie in Europa verder verstevigd. Dit hebben we gedaan door bestaande relaties in netwerken en partnerschappen in te zetten voor Twentse opgaven.

De grensoverschrijdende samenwerking is voorgezet en versterkt.

De monitoring van EU-fondsen laat zien dat in Twente Europese middelen goed worden ingezet ter ondersteuning van Twentse initiatieven. De stand van de binnengehaalde Europese subsidies per 1/7/2019 was 261 miljoen euro.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

- Uitvoering geven aan de strategische lobbyagenda Twente. Deze richtte zich afgelopen jaar op onder meer infrastructuur (wegen, spoor en bestrijding overlast goederenvervoer), regionale economie, werkgelegenheid, sociaal domein en leefbaarheid.
- Adviseren van gemeenten en partners over actuele ontwikkelingen in Den Haag, Brussel en Duitsland en de te voeren strategie ten aanzien van de lobbyprioriteiten.
- Adviseren van bestuurders bij Haagse, Brusselse en grensoverschrijdende activiteiten.
- Organiseren van netwerkevenementen en werkbezoeken.
- Opstellen jaarverslag lobby, met in woord, beeld en cijfers een terugblik op de lobby-inspanningen en lobby-resultaten van 2019.
- Persoonlijke aanwezigheid van Twentse bestuurders bij Kamerdebatten en deelname aan hoorzittingen en rondetafelgesprekken.
- We zijn bestuurlijk actief in Brussel onder meer via het Comité van de Regio's en inzet in een aantal Europese netwerken en samenwerkingsverbanden, waaronder EUROCITIES en POLIS.
- Lobby-samenwerking met partners in de grensregio en Oost-Nederland is versterkt door het beschikbaar stellen en delen van kennis en netwerken en het gezamenlijk organiseren van werkbezoeken en events. Dit heeft de lobbykracht versterkt.
- Faciliteren totstandkoming Regio Deal Twente en hieraan uitvoering geven.
- Versturen maandelijkse nieuwsbrief Haagsche Post en Bericht Brussel.
- Lobbybrief aan onderhandelaars coalitie Overijssel.

- Analyse coalitieakkoord provincie Overijssel.

Indicatoren		Begroot	Werkelijk
1.	Jaarrapportage met lobbyactiviteiten en resultaten	1	1
2.	Strategische dynamische agenda met lobbyprioriteiten	1	1
3.	Het organiseren en faciliteren van 5 ambtelijke en 5 bestuurlijke overleggen	10	10
4.	Maandelijks lobbybericht Haagsche Post	10	10
5.	Twee keer per jaar nieuwsbrief Twente internationaal	2	4

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Belangen Behartiging	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging
Bedragen in €			
Totaal Baten	45.415	12.000	12.000
Totaal Lasten	381.525	337.549	337.549
Saldo excl. mutaties reserves	336.110-	325.549-	325.549-
Gemeentelijke bijdrage	325.549	325.549	325.549
Mutaties reserves	-	-	-
Resultaat na reguliere mutaties reserves	10.561-	-	-
Mutaties reserve (egaliseren resultaat)	10.561	-	-
Saldo incl. mutaties reserves	-	-	-

3.2.2 Programma Recreatieve Voorzieningen

Verantwoordelijkheid van en besluitvorming in
Programmamanager

Dagelijks bestuur
ing. J. Kloots

Inleiding

Regio Twente exploiteert de recreatieparken Hulsbeek, Rutbeek en Lageveld. Daarnaast onderhoudt Regio Twente de recreatieve Twentse fietspaden en de diverse routesystemen voor fietsen, wandelen, mountainbiken, paardrijden en auto's. Deze voorzieningen zijn gericht op zowel de inwoner van Twente als op de toerist. Met name het netwerk van de fietspaden en de kwalitatief hoog aangeschreven routesystemen in Twente vormen voor de toerist een belangrijk criterium om Twente te kiezen voor een (korte) vakantiebestemming.

Ambities

1. Stimuleren van het gebruik van onze eigen recreatieparken en toeristische routenetwerken, te weten het wandel-, fiets- en paardrijnetwerk en de MTB-routes.
2. Het verbeteren van het financiële rendement van de recreatieparken van 18% in 2009 naar 42% in 2019.

Status

Wat hebben we bereikt?

Recreatieparken

De door Regio Twente geëxploiteerde recreatieparken Hulsbeek, Rutbeek en Lageveld zijn het afgelopen jaar redelijk druk bezocht; de weersomstandigheden waren weliswaar goed, maar van een langdurig aanhoudende periode van zonnig zomerweer was geen sprake. Ook de evenementen en de activiteiten op de parken trokken veel publiek.

Routes

Ook van de Twentse routes is in het afgelopen jaar veel gebruik gemaakt. Zo worden de Twentse mountainbikeroutes landelijk erg hoog gewaardeerd (zie www.mtbroutes.nl) en blijken de fiets- en wandelroutes vaak een criterium om voor Twente te kiezen voor een korte vakantie. Overigens worden de routes natuurlijk met name gebruikt door de eigen inwoners en dragen deze in belangrijke mate bij tot de ontspanning, beweging en natuurbeleving van de Twentse inwoner (gezondheid).

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Recreatieparken

- Voor het Rutbeek zijn de nodige onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd en is de spectaculaire mountainbikeroute en het naastgelegen wandelpad op de skiheuvel geopend. Het wandelpad rondom het Rutbeek is nu volledig verhard en er zijn diverse nieuwe evenementen aangetrokken. Daarnaast heeft opnieuw veel en intensief overleg plaatsgevonden met gemeente Enschede, ontwikkelaars en buurt over de ontwikkeling van het bungalowterrein op het Rutbeek. De aanvraag voor de bestemmingsplanwijziging is ingediend. De voorbereiding voor herontwikkeling van het bestaande paviljoen door een ondernemer is in 2019 gestart. Hiervoor zal een erfpachtcontract worden opgesteld.
- Bij het Hulsbeek zijn in het kader van een subsidieregeling (Essenroute) nieuwe speeltoestellen aangelegd in en naast het water en is de aanleg van het camperpark afgerond (en geopend). Daarnaast is het parcours aangepast voor zowel MTB als paardrijden (incl hindernissen). Met de initiatiefnemers van Skydive is nog steeds overleg over de nieuwe vestigingsplannen. De evenementen op het Hulsbeek waren succesvol en trokken veel publiek. Omdat enkele evenementen zijn gestopt, is volop gewerkt aan het contracteren van nieuwe partijen. Op het Hulsbeek, maar ook op het Lageveld en het Rutbeek, zijn extra kosten gemaakt voor de bestrijding van de eikenprocessierups.
- Voor het Lageveld zijn op basis van de EFRO-subsidie nieuwe civieltechnische oplossingen/innovaties getest op het park (proeftuin), zoals een drijvende brug, een nieuw type beschoeiing, een nieuwe manier van aanleggen van halfverhardingen en diverse nieuwe hybride kunstgrassoorten. Dit project loopt nog door. Daarnaast is op dit park de bouw afgerond voor de onderkomens van enkele nieuwe bedrijven, t.w. een groenvoorzieningsbedrijf en een trainingsbedrijf. Doelstelling is met name de inzet van mensen met afstand tot de arbeidsmarkt bij het onderhoud op het Lageveld en de fietspaden/routes en om mensen te motiveren te gaan sporten (gezondere leefwijze). Er is een plan

ontwikkeld voor uitbreiding van de waterplas van het Lageveld en herinrichting van het gebied. Hierover heeft overleg met de gemeente plaatsgevonden en dit zal leiden tot een nieuwe aanvraag voor een bestemmingsplanwijziging.

Routenetwerken

- Het mountainbikenetwerk is afgerond; tussen de routes zijn verbindingen gemaakt en hiermee is de totale aaneengesloten netwerklengte op 1000 km gekomen. Twente is trendsetter als het gaat om het bewegwijzeringssysteem; we hebben speciale bewegwijzering geïntroduceerd, waarbij mountainbikers makkelijker kunnen 'overfietsen' van de één op de andere route.
- Ook de wandel- en fietsroutes zijn in 2019 in het kader van het project Kwaliteitsimpuls afgerond, waarna de focus meer zal komen te liggen op beheer en onderhoud. Hiermee is een fraai, uniform systeem ontstaan.
- Met de andere routebureaus is samengewerkt. Bedoeling is om het Twentse routesysteem met veel beleving nu ook te gaan toepassen in het overige deel van Overijssel.
- In 2019 zijn er ook online verdere stappen gemaakt bij de Routeportal, waar alle routeplanners en thema's inclusief uitleg zijn te vinden. Het is een totaal systeem, waarbij de buitendienst meldingen verwerkt, dit doorgevoerd wordt in de planners en ook nog eens 1-op-1 is gekoppeld met de app. De toename van het areaal en daarmee het onderhoud vraagt het uiterste van het Routebureau.

Indicatoren	Begroot	Werkelijk
1. Financiële rendements-ontwikkeling parken c.a.	42%	I.v.m. BBV is beleidsindicator achterhaald. Zie toelichting hieronder
2. Mate van uitvoering MTB netwerk	1.000 km	1000

Financiële rendements-ontwikkeling parken

Op advies van het Portefeuillebeeraad (PB) Middelven heeft het Portefeuillehoudersoverleg (PHO) Vrijetijdseconomie besloten om naar aanleiding van het vernieuwde BBV de berekening voor het rendement van de 3 recreatieparken Hulsbeek, Rutbeek en Lageveld het herijken.

Het rendement wordt berekend op basis van lasten exclusief mutaties reserves/voorzieningen en groot onderhoud en baten exclusief de reguliere gemeentelijke bijdrage. Bij de Berap 2019 is het algemeen bestuur hierover geïnformeerd. Dit betekent dat het (herrekenende) financiële rendement voor 2019 uitkomt op 68%.

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Recreatieve voorzieningen	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging
Bedragen in €			
Totaal Baten	1.364.036	883.082	883.082
Totaal Lasten	3.470.490	2.313.468	2.244.383
Saldo excl. mutaties reserves	2.106.453-	1.430.386-	1.361.301-
Gemeentelijke bijdrage	1.566.426	1.566.426	1.497.341
Mutaties reserves	540.028	136.040-	136.040-
Resultaat na reguliere mutaties reserves	-	-	-
Mutaties reserve (egaliseren resultaat)	-	-	-
Gerealiseerd resultaat	0	0	0

Realisatie taakstelling

In 2013 heeft de Provincie Overijssel de jaarlijkse onderhoudsbijdrage afgekocht. Deze afkoopsom is gereserveerd. In verband met het vervallen van de jaarlijkse bijdrage moet Recreatieve Voorzieningen in totaal € 603.885 bezuinigen. In 2014 en 2015 is een bezuiniging van € 254.179 gerealiseerd en in 2016 een bedrag van € 112.902. In 2017 is de taakstelling niet structureel ingevuld en is € 97.314 onttrokken aan de hiervoor ingestelde reserve en in 2018 is het positieve resultaat van de drie recreatieparken verrekend met de taakstelling waarbij dit heeft geleid tot een storting van € 46.573,- in de hiervoor ingestelde reserve. In het boekjaar 2019 is het niet ingevulde deel van de taakstelling zijnde € 92.921 onttrokken aan de hiervoor ingestelde reserve.

Totaal domein Leefomgeving

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten totaal domein Leefomgeving (excl. Agenda van Twente 2008-2017)	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging
Baten	2.076.620	1.452.803	1.462.273
Lasten	6.342.536	5.026.504	4.994.075
Saldo excl. mutaties reserves	4.265.916-	3.573.701-	3.531.802-
Gemeentelijke bijdrage	3.709.741	3.709.741	3.667.842
Mutaties reserves	540.028	136.040-	136.040-
Resultaat na reguliere mutaties reserves	16.147-	0	0
Mutatie reserve (egaliseren resultaat)	16.147	0	0
Gerealiseerd resultaat	0	-	-

3.3 Bestuur en Ondersteuning

Verantwoordelijkheid van en besluitvorming in
Domein directeur

Dagelijks bestuur
T. van Kraaij

Inleiding

Vanuit het programma Bestuur & Ondersteuning worden zowel de kaderstellende als de ondersteunende functies geleverd op het gebied van Bedrijfsvoering voor de gehele organisatie. De werkzaamheden werden in 2019 voor een groot deel beïnvloed door politiek-bestuurlijke ontwikkelingen. In het licht van de veranderopdracht werd een balans gezocht tussen enerzijds het leveren van input en het bijdragen aan deze ontwikkelopgave en anderzijds het operationeel houden van de gewenste ondersteuning voor de organisatieonderdelen. Ook de ontvlechting van dienstverlening voor de Veiligheidsregio Twente (afgerond eind 2019) en de ontvlechting van de coalition of the willing salarisadministratie (naar verwachting medio 2020 definitief afgerond) vroegen de nodige inzet. Binnen het programma Bestuur & Ondersteuning is daarnaast hard gewerkt aan de overgang naar een nieuwe Cloud-omgeving voor een toekomstbestendige IT-omgeving en het lean inrichten van bedrijfsprocessen.

Ambities

- 1. Verdere stappen naar een moderne, stabiele ICT omgeving en informatiemanagement en beveiliging verder vormgeven. Uitgangspunt bij ICT omgeving is Cloud tenzij..., in lijn met visie Cloud 2020.**

Status

Wat hebben we bereikt?

Vanaf april heeft de organisatie de overstap gemaakt naar de Cloud omgeving. Daarmee hebben we een stabiele ICT omgeving gerealiseerd. Wat betreft informatiemanagement en beveiliging zijn de eerste stappen gezet in 2019. Er is een begin gemaakt om de bewustwording te verhogen. Voorts is een plan van aanpak gemaakt om verder invulling te geven aan het implementeren van de AVG.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

- Er is een projectplan opgesteld voor de uitvoering en de implementatie van de visie Cloud2020.
- Voor het project Cloud2020 is een stuurgroep in het leven geroepen om de projectvoortgang te bewaken, keuzes te maken en een goede implementatie van het plan te borgen. Stuurgroep is na afronding van het project opgeheven.
- Om een toekomstbestendige, betaalbare en stabiele IT-omgeving te waarborgen is het applicatielandschap in kaart gebracht. Voorts is een visie opgesteld voor de toekomst.
- Met de intreding van de AVG is ten behoeve van een goede borging van informatieveiligheid de focus van de stuurgroep informatiemanagement tijdelijk verlegd naar het voldoen aan de eisen van de AVG.
- Een functionaris gegevensbescherming is aangesteld voor Regio Twente.
- Verwerkingsregister is opgesteld en verwerkersovereenkomsten zijn afgesloten met leveranciers.
- Contractbeheer is samen met de verwerkersovereenkomsten geactualiseerd.

- 2. Organisatie faciliteren in ontwikkeling en concern breed beleid. (verbonden) (nieuw beleid).**

Status

Wat hebben we bereikt?

Er zijn stappen gezet in het ontwikkelen van strategisch concern breed beleid met name op het gebied van HR en communicatie. Thema's die opgepakt zijn: strategisch personeelsbeleid, corporate communicatievisie en professionalisering van het Servicepunt.

In het tweede helft van 2019 is op basis van de politiek-bestuurlijke besluitvorming de focus deels verplaatst naar het faciliteren van de organisatie bij de veranderopdracht.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

- Opstellen van en uitvoering geven aan strategisch personeelsplanning.
- Organiseren van managementbijeenkomsten om verbondenheid binnen de organisatie te verhogen.
- Implementatie van Good-Habitz (online opleidingsprogramma voor medewerkers).
- Opstellen van een jaarplan corporate communicatie.
- Organisatie medewerkersbijeenkomsten vanuit betrokkenheid bij veranderopdracht

3. Verder verbeteren van (samenhang tussen) processen d.m.v. lean.

Status

Wat hebben we bereikt?

Ook binnen het programma Bestuur & Ondersteuning is de LEAN methodiek en daarmee een cultuur van continu verbeteren verder geïmplementeerd. Er is duidelijk een verandering te zien in hoe medewerkers omgaan met procesverbetering.

De verschillende vakgroepen hebben concrete stappen gezet in hun eigen werkprocessen. Voorbeelden zijn het proces indiensttreding, implementatie digitale ondertekening van arbeidsovereenkomsten.

Het interne online serviceportal is volledig vernieuwd: meer structuur en samenhang. Teksten zijn geactualiseerd. Hierdoor is de dienstverlening verbeterd.

Bereikbaarheid van Bedrijfsvoering (telefonisch, per e-mail) is opnieuw ingericht en daardoor verbeterd.

Vakgroepen zijn meer dan voorheen vakgroep-overstijgende processen aan het verbeteren. Voorbeelden zijn formatie & bezetting (P&O) versus begroting & realisatie (F&C) en het faciliteren van (nieuwe) medewerkers m.b.t. account, autorisaties, bedrijfsmiddelen en personele aanvragen (ICT, Servicepunt, P&O en Facilitaire zaken).

Wat hebben we hiervoor gedaan?

- Diverse medewerkers zijn gestart met de opleiding Lean Green Belt.
- De kwaliteitsadviseur is duidelijk gepositioneerd t.b.v. ondersteuning en begeleiding van verbetertrajecten.
- Diverse werkprocessen zijn verbeterd volgens de Lean uitgangspunten. Nadruk lag daarbij op digitalisering.
- Leantraject voor meldingenbeheer ICT is afgerond.
- Leantraject voor configuratiebeheer ICT is gestart.

4. Benchmark kengetallen Bedrijfsvoering met omgang en eerdere eigen resultaten via Vensters voor Bedrijfsvoering.

Status

Wat hebben we bereikt?

Ook in 2019 heeft de organisatie meegedaan met de benchmark Vensters voor Bedrijfsvoering. Deze vensters geven inzicht in prestaties op het gebied van Bedrijfsvoering en geven daarnaast de mogelijkheid de prestaties te vergelijken met andere deelnemers (provincies, gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen). Door het grote aantal deelnemers die jaarlijks hieraan meedoen biedt vergelijking waardevolle input.

De Vensters voor Bedrijfsvoering geven wederom aan dat Regio Twente in de omvang van de overhead (percentage overhead formatie t.o.v. totale formatie) lager scoort dan gemiddeld. De overhead omvang van onze organisatie bedraagt 24,7% (overhead formatie ten opzichte totale formatie) tegenover een landelijk gemiddelde omvang van 28,2%. De omvang van de Bedrijfsvoering (onderdeel van de overhead) bedraagt bij Regio Twente 14,2% (bedrijfsvoeringsformatie ten opzichte van totale formatie) tegenover een landelijk gemiddelde bedrijfsvoeringsformatie 21% bedraagt.

Ook in de ICT-kosten scoort onze organisatie laag. De gemiddelde ICT kosten per fte bedragen bij Regio Twente ca. € 6.300 ten opzichte van het gemiddelde van ca. € 10.000.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

- Dataset opstellen voor de Vensters en deze analyseren.

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Bestuur en ondersteuning Bedragen in €	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging
Baten	1.951.694	1.567.588	2.200.071
Lasten	8.914.830	8.769.689	8.833.636
Saldo excl. mutaties reserves	-6.963.135	-7.202.101	-6.633.565
Gemeentelijke bijdrage	7.195.101	7.195.101	6.588.565
Mutaties reserves	-499.598	7.000	45.000
Resultaat na reguliere mutaties reserves	-267.633	0	0
Mutatie reserve (egaliseren resultaat)	267.633	0	0
Gerealiseerd resultaat	0	0	0

Er is geen gebruik gemaakt van het geraamde bedrag voor onvoorzien (€ 45.000).

3.3.1 Beleidsindicatoren BBV

Als gevolg van de BBV wijziging worden sinds 2019 vergelijkende beleidsindicatoren opgenomen:

Indicator	2019
Bezetting in fte per 1.000 inwoners	0,71 fte
Apparaatskosten in kosten per inwoner	€ 25,32
Externe inhuur als % kosten van totale loonsom plus kosten inhuur externen	14,50 %
Overhead in % van totale lasten	12,65 %

3.3.2 Overzicht van de kosten van overhead

Omschrijving	Baten	Lasten	Saldo
Taakveld overhead	4.653.554	16.651.508	11.997.955
Totaal	94.955.327	94.815.971	139.356

Hierboven treft u een overzicht aan van alle overheadkosten in de jaarrekening.

3.4 Organisatie voor de Zorg en de Jeugdhulp in Twente (OZJT)

**Verantwoordelijkheid van en besluitvorming in
Programmamanager**

**Bestuurscommissie OZJT
E. Fokkink MSc**

Inleiding

Per 1 januari 2019 werken de gemeenten met het Twents Model. 12 gemeenten werken met het volledige model (ondersteuningsbehoeften en modules) en 2 gemeenten werken deels met het model (modules en soms ondersteuningsbehoeften). Hiermee is een belangrijke stap gezet richting resultaatgericht werken.

OZJT (Organisatie Zorg en Jeugdhulp in Twente) is in opdracht van de Twentse gemeenten verantwoordelijk voor de contractering van maatschappelijke zorg en jeugdhulp in regio Twente. Daarnaast ondersteunt OZJT de veertien betrokken gemeenten (Samen14) in de transformatie naar een gezond Twents zorglandschap.

OZJT voert naast haar kerntaken (inkoop, contractmanagement, expertisecentrum duurzame gezinsvormen, opdrachtgever Twentse Monitor Sociaal Domein en ondersteuning bestuurlijke en ambtelijke samenwerking) opdrachten uit voor de gemeenten. De kerntaken en opdrachten worden vastgelegd in een jaarplan. Ieder kwartaal is er een uitgebreide rapportage.

Ambities

De Twentse gemeenten werken nauw samen met het doel een optimaal werkende jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning in Twente te realiseren. Binnen OZJT pakken de gemeenten een aantal taken verplicht en vrijwillig samen op. Vanuit de Wmo en Jeugdwet is het verplicht om de volgende taken regionaal uit te (laten) voeren:

- *advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling (nu Veilig Thuis Twente; VTT);*
- *jeugdbescherming en jeugdreclassering;*
- *jeugdzorgplus;*
- *residentiële/specialistische jeugdzorg;*
- *crisisdienst.*

Naast de verplichte samenwerking faciliteert OZJT ook de vrijwillige samenwerking en in die context worden de volgende taken uitgevoerd:

- *Kwaliteit en toezicht*
- *Huishoudelijke ondersteuning*
- *Mobiliteitslab*

Wat hebben we bereikt?

Per 1 januari 2019 zijn de nieuwe overeenkomsten Twents Model van kracht. Er zijn 296 overeenkomsten gesloten. Er is sprake van tussentijds toetreding. Aanbieders kunnen zich continue inschrijven en/of aanpassingen in bestaande overeenkomsten aanvragen. Per 31-12-2019 zijn er 352 partijen gecontracteerd.

Barrièremodel:

Bij de inkoop maken we gebruik van het barrièremodel. Dit model is opgebouwd uit een aantal indicatoren die een mogelijk risico aangeven van onvoldoende kwaliteit of fraude. Wanneer een aanbieder op teveel indicatoren negatief scoort, geeft dit een rood signaal. Dit is aanleiding om de aanbieder te onderzoeken. Het barrièremodel is uniek. Wij hebben dit bij de laatste inkoop voor het eerst toegepast. Het aantal aanbieders wat een rood signaal heeft gekregen, is veel hoger dan verwacht. Dit vraagt veel onderzoekscapaciteit. Samen met de gemeenten Enschede en Hengelo en de SRT is een taskforce opgericht om de onderzoeken met voorrang op te pakken. De toezichthouder Wmo kwaliteit (werkzaam bij OZJT voor 12 gemeenten) heeft in 2019 ook deelgenomen aan deze taskforce. In totaal heeft de toezichthouder kwaliteit Wmo 21 onderzoeken uitgevoerd. Alle onderzoeken hebben geleid tot 7 ontbindingen, 14 ingebrekestellingen en 11 verbeterplannen

OZJT voert voor 17 aanbieders volledig leveranciersmanagement uit. Zij zijn gezamenlijk goed voor ongeveer 65% van de zorg en jeugdhulp in de Twentse gemeenten. Voor de overige contracten voeren we contractbeheer uit.

Status

De gemeenten en OZJT werken steeds meer data-geïnfomeerd. Dit sluit aan bij de uitgesproken koers van de bestuurscommissie OZJT (bestuurlijke evaluatie 2017). De Twentse Monitor Sociaal Domein is uitgebreid met de monitor onderwijs - jeugdhulp.

Het project Duurzame Gezinsvormen is in het tweede kwartaal opgeleverd. Met de aanbieder zijn gesprekken gevoerd over de werkzaamheden en een passende vorm van overeenkomst. Dit wordt in het eerste kwartaal 2020 afgerond.

In 2019 zijn drie ontwikkeltafels Twentse Transformatie gestart:

1. [In Twente groeit de jeugd op in zijn eigen omgeving.](#)
2. [In Twente groeit de jeugd veilig op.](#)
3. [In Twente groeit de jeugd op tot volwassene met perspectief op een goed leven.](#)

In 2019 heeft evaluatie visie op vervoer plaatsgevonden. De belangrijkste bevindingen en adviezen waren dat (1) de Twentse visie op vervoer nog steeds voldoet, (2) dat de klanttevredenheid vanuit het perspectief van de contractmanagers ruim voldoende tot goed is, (3) de gemeenten tevreden zijn over de performance van vervoerders en het advies is dan ook om de overeenkomst te verlengen en (4) dat de taken Mobiliteitslab niet of beperkt zijn uitgevoerd en het advies een nieuwe opdracht en governance op te stellen. De uitwerking hiervan ligt in het eerste kwartaal 2020 voor aan de bestuurscommissie.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

- Beoordeling van de doorlopende inschrijvingen is ingericht.
- Het hoge aantal inschrijvingen en wijzigingen en de onvolledigheid van de inschrijvingen vragen veel meer tijd dan verwacht. Er is besloten de doorlopende inschrijvingen 1 augustus 2019 tot 2 januari 2020 te sluiten. De doorlopende inkoop wordt nu 2 keer per jaar een maand opengesteld.
- Met betrekking tot de overeenkomsten beschikbaarheidsvoorziening en de subsidie Jeugdbescherming en Jeugdreclassering is bevoorschotting afgesproken. De bevoorschotting verloopt via Regio Twente. Zij heeft de bevoorschotting en verrekening naar gebruik met gemeenten ingericht en verwerkt dit ieder kwartaal. Deze extra werkzaamheden zijn opgevangen in de begroting 2019.
- Ten behoeve van het barrièremodel hebben we de Taskforce opgericht.
- Naast de inzet van juridisch adviseurs van gemeenten en Regio Twente is in sommige gevallen de inzet van een advocatenbureau noodzakelijk geweest.
- Ten behoeve van goed leveranciersmanagement is de vastlegging van de overeenkomsten, contactmomenten en managementinformatie in het Zorgportaal verder ontwikkeld. Alle contractmanagers kunnen bij deze informatie en aanvullen indien nodig. Vanaf 2020 kunnen ook toezichthouders het Zorgportaal gebruiken. De doorontwikkeling en uitbreiding vielen binnen de begroting.
- Er is opdracht gegeven tot het ontwikkelen van een risicomonitor zorgaanbieders. De inzichten uit deze monitor hebben een belangrijke bijdrage geleverd aan het tijdig signaleren van ontwikkelingen bij aanbieders.
- Naast de doorontwikkeling en de uitbreiding van de monitor met onderwijs - jeugdhulp, heeft Kennispunt Twente een vergelijking van de 14 toegangen en het gebruik van jeugdzorg gemaakt. De aanvraag van een kleine subsidie bij ZonMw door Kennispunt Twente en OZJT heeft dit financieel mogelijk gemaakt. De uitkomst is gedeeld tijdens een reflectiebijeenkomst. Dit krijgt in 2020 vervolg.
- Kennispunt Twente heeft een belangrijke bijdrage geleverd aan het verzamelen en verwerken van informatie Ontwikkeljaar en de managementinformatie t.b.v. contractmanagement. De laatste kosten zijn éénmalig opgevangen in de begroting.
- Ten behoeve van een administratieve lastenverlichting is een Taskforce Twents model opgericht. Ook zijn er schrapessies georganiseerd onder leiding van Rita Verdonk. De basis is nu op orde en de doorontwikkeling krijgt in 2020 vervolg.

Twentse transformatie

Ieder kind verdient perspectief op een mooie toekomst. Met die drijfveer werken zorgaanbieders van jeugdhulp, gemeenten, samenwerkingsverbanden vanuit het onderwijs en de partijen uit de keten gedwongen kader samen. De organisaties onderzoeken samen hoe de zorg radicaal anders kan worden georganiseerd en welke nieuwe ondersteuningsvormen kansrijk zijn. Aan drie ontwikkeltafels zijn mensen vanuit al die organisaties aan het werk om beweging op gang te brengen. De uitgangspunten: samen, werken en leren tegelijk en gericht op de toekomst. De ontwikkeltafels worden gefinancierd vanuit het Transformatiefonds (VNG en Rijk).

Indicatoren		Begroot	Werkelijk
1.	Integrale inkoop jeugd en Wmo: Invulling geven aan het koersdocument en verder ontwikkelen op basis van contractmanagement		Invulling gegeven aan leveranciersmanagement van de grootste aanbieders, early warning bovenregionaal begeleidt, contractstelsel uitgebreid.
2.	Invulling geven aan de visie vervoer en verdere ontwikkelen op basis van contractmanagement		Door dreigende uitval is een vacature ontstaan op het Mobiliteitslab. Door beperkte middelen is ook beperkt invulling gekomen waardoor een deel van de opdracht is uitgevoerd. De ontwikkeling Dataknooppunt heeft veel tijd en aandacht gevraagd.
3.	Vormgeven monitoring en reflectie in samenwerking met de 14 gemeenten en Kennispunt Twente		De Twentse Monitor Sociaal Domein is ieder kwartaal geactualiseerd. Dankzij een kleine subsidie heeft Kennispunt Twente een uitgebreide analyse van de toegangen van de gemeenten kunnen maken en gedeeld.
4.	Inrichten informatieknooppunt		Zie punt 2.
5.	Organiseren van een reflectiekamer met aanbieders		Zie punt 3.

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten OZJT	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging
Bedragen in €			
Baten	39.576.581	46.100.698	-
Lasten	40.619.576	47.213.544	1.112.847
Saldo excl. mutaties reserves	1.042.996-	1.112.846-	1.112.847-
Gemeentelijke bijdrage	1.112.846	1.112.846	1.112.847
Mutaties reserves	-	-	-
Resultaat na reguliere mutaties reserves	69.851	-	-
Mutatie reserve (egaliseren resultaat)	69.851-		
Gerealiseerd resultaat	0	-	-

3.5 Veilig Thuis Twente

Verantwoordelijkheid van en besluitvorming in
Programmamanager

Bestuurscommissie OZJT
M.H.J. van Zon

Inleiding

Veilig Thuis Twente (VTT) is het regionale advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling. Middels onze wettelijke en regionale plustaken hebben wij ons ten doel gesteld alle vormen van geweld in afhankelijkheidsrelaties te stoppen en/of het verminderen van de schadelijke gevolgen hiervan en de veiligheid te borgen.

Het jaar 2019 stond in het teken van de implementatie van de verbeterde meldcode, en radarfunctie. Dit betekende dat de Veilig Thuis organisaties er een aantal extra taken bij kregen en bestaande taken uitgebreid werden. VTT heeft hierop in 2019 haar interne werkprocessen op basis van het nieuwe landelijke handelingsprotocol Veilig Thuis, en haar registratiesysteem volledig aangepast en haar monitorfunctie uitgebreid. Dit alles is samenwerking en afstemming met de lokale toegang van de 14 gemeenten.

Daarnaast heeft VTT de samenwerking met het Zorg en Veiligheidshuis Twente (ZVH-Twente) verder vorm gegeven.

Ambities

De doelstelling van Veilig Thuis Twente is om zaken na triage, zo spoedig mogelijk als verantwoord is, over te dragen aan de lokale zorgstructuren. VTT neemt al enige tijd minder zaken dan voorheen in onderzoek omdat ze eerder uitgevoerd worden als vervolgtraject, óf als advies- of ondersteuningstraject. Veilig Thuis weet zich daarnaast verantwoordelijk om zaken die onder haar aandacht zijn tijdig en zorgvuldig te beoordelen en niet los te laten voordat er een voldoende veilige situatie is en waar nodig casusregie is georganiseerd. Veilig Thuis zal complexe casuïstiek gedurende een afgesproken periode monitoren.

Status

Wat hebben we bereikt?

1. Uitvoering gegeven aan onze wettelijke taken:

- Meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling; 24 uur per dag
- Advies en ondersteuning professionals en burgers; 24 uur per dag
- Vervolgtrajecten VTT; Voorwaarden en Vervolg en doen van onderzoek naar aanleiding van meldingen
- Advies over passende hulpverlening
- Informeren politie en Raad voor de Kinderbescherming
- Terug rapporteren melder

2. Uitvoering gegeven aan onze plustaken:

- Geven van voorlichting
- Deskundigheidsbevordering
- Crisisdienst buiten kantooruren voor Huisverboden en voor spoedeisende situaties en bereikbaarheid voor maatschappelijk werk organisaties in de regio
- Expertisecentrum

3. De nieuwe werkprocessen in het kader van de wet verbeterde meldcode en radarfunctie zijn geïmplementeerd. Evenals de nieuwe veiligheidsbeoordeling op de meldingen het vernieuwde registratiesysteem. Ook hebben we een uitbreiding van personeel met 12 fte gerealiseerd.

4. Regionale afstemming. De herijkte samenwerkingsafspraken: 14 gemeenten en Veilig Thuis Twente d.d. februari 2018 zijn in het najaar per gemeente geëvalueerd en geactualiseerd. Op regionaal -bestuurlijk- en ambtelijk niveau hebben we een verbeterde afstemming gerealiseerd. Daarnaast hebben we regionale afstemming met VT- Oost Nederland en afstemming in de regionale keten Zorg, Veiligheid en Straff.

5. Landelijke afstemming via het Landelijk Netwerk Veilig Thuis:

- Ontwikkelen vernieuwd VT handelingsprotocol
- Uniformiteit in registratie en doorontwikkeling

- Positionering en afstemming met VWS en VNG
- VT opleidingscurriculum
- Landelijke woordvoering richting media.

Op inhoud heeft VTT bovenstaande ontwikkelingen bereikt en uitgevoerd. Op resultaat en productiviteit hebben we onze doelstellingen echter niet of niet geheel behaald. De invoering van de wet verbeterde meldcode heeft voor VTT, ten opzichte van 2018, een stijging van 32% op de meldingen teweeg gebracht. Daar waar de landelijke prognose, waarop de extra rijksbijdrage is berekend, uitging van een stijging van 5%. Dit heeft als gevolg dat VTT een forse wachtlijst heeft opgebouwd, welke extra werk (wachtlijstbeheer) genereert en waardoor ook andere ontwikkelingen vertraging hebben opgelopen.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

- Ad1: Uitvoering gegeven aan de wettelijke taken
 - VTT heeft 3183 meldingen, 2510 adviezen geregistreerd en uitgevoerd.
- Ad 2: Uitvoering gegeven aan de plustaken
 - Crisisteam van VTT heeft 11 huisverboden uitgevoerd. Zij neemt deel aan de regionale afstemming overleggen huisverboden en neemt deel aan het Code Rood overleg van het ZVH-Twente.
 - Gedragswetenschappers VTT bieden vaste ondersteuning op casuïstiek op locatie bij vrijwel alle gemeenten, doen op aanvraag van gemeenten onderzoeken (IQ- , of psychodiagnostisch onderzoek), tot een maximum van 15 uur en hebben dit jaar 7 instemmingsverklaringen gesloten jeugdzorg afgegeven. Daarnaast hebben we op extra inkoop 8 uur inzet op gedragswetenschappers voor Hengelo en 12 uur inzet voor Almelo geleverd. De vertrouwensartsen geven advies op casuïstiek aan gemeenten.
 - We hebben verspreid over de regio verschillende voorlichtingsbijeenkomsten gegeven over Wet verbeterde meldcode aan verschillende professionals. (wijkcoaches, professionals ouderenzorg, onderwijs, huis- en JGZ artsen).
 - Deelname in en mede organisator van de jaarlijkse regionale werkconferentie huiselijk geweld en kindermishandeling.
- Ad 3: Implementatie nieuwe werkprocessen
 - Aanpassingen aangebracht in registratiesystemen.
 - Bijscholing alle medewerkers en gefaseerde implementatie van het nieuwe werken van generalist naar specialist.
 - Met input van de medewerkers in drie fasen naar deze veranderingen toegewerkt. Deze derde fase is in december 2019 afgerond om in 2020 direct te kunnen starten conform het nieuwe specialistische werken in een Front- en Back Office.
 - Scholing en inwerken van de nieuwe medewerkers (12 fte).
 - Inrichten documenten beheer.
 - Inrichten nieuw scholingsprogramma gebaseerd op de landelijke vereiste SKJ registratie en het landelijke VT scholingsprogramma.
- Ad 4: Regionale afstemming
 - Samenwerkingsafspraken 14 gemeenten en VTT geëvalueerd en geactualiseerd.
 - Het ambtelijk overleg doorontwikkeld: aansluiting van alle 14 gemeenten op structurele basis, in een vergadercyclus van 1x per maand voorafgaande en voorbereidend op de BC OZJT en daaruit voortvloeiend ook een betere bestuurlijke afstemming met het BC OZJT.
 - Structureel overleg met de 3 G's geïmplementeerd (1x 6 weken).
 - Doorontwikkeling samenwerking ZVH-Twente, doorontwikkeling informatieknooppunt en opzetten van een MDA++ aanpak zijn onderdelen hiervan.
 - Afstemming met het regionale programma "geweld hoort nergens thuis".
 - Deelname overleggen met VT Oost Nederland en de Zorg, Veiligheids- en Straf keten Oost Nederland
- Ad 5: Landelijke afstemming Landelijk Netwerk VT (LNVN):
 - Deelname aan verschillende landelijke VT gremia: directeuren overleg, manager overleg, ICT platform, overleg beleid/kwaliteitsmedewerkers, overleg vertrouwensartsen en overleg gedragswetenschappers.

Indicatoren		Begroot	Werkelijk
1.	Wettelijke taken VTT	Wachttijst vrij	VTT voert de haar toegewezen wettelijke en plustaken uit. Ten opzichte van 2018 zijn met name de meldingen met 32 % gestegen. Daar waar de landelijke prognose, waarop de extra rijksbijdrage is berekend, uitging van een stijging van 5%. Het doel wachtlijstvrij te werken is met name hierdoor niet behaald. Wachttijstbeheer en screening op urgentie op deze wachtlijstzaken wordt wekelijks, zo niet dagelijks uitgevoerd. Dit kost weer extra inzet van onze medewerkers en brengt operationele risico's met zich mee (uitval van medewerkers door een te hoge werkdruk en risico's op een te late inschatting op onveiligheid bij gezinnen).
2.	Plustaken	Ten dienste en in afstemming met ketenpartners in de regio	Dit loopt naar tevredenheid. Wenselijk is het om de verwachtingen over wat VTT of de lokale toegang van gemeenten hierin moeten doen scherper te formuleren
3.	Aanscherping Meldcode en uitvoering Radarfunctie	Uitvoering en gereed zijn voor de extra werkzaamheden die dit van VTT vraagt	VTT is inhoudelijk gereed voor de extra werkzaamheden. De forse toename van de meldingen door de verbeterde meldcode maakt echter dat we formatief tot een max. van 12 fte tekort komen.
4.	Behalen ISO certificering	Certificering middels externe audits	De veelheid aan ontwikkelingen onder de grote werkdruk levert vertraging op. Behalen ISO certificering uitgesteld naar eind 2020
5.	Samenwerking ketenpartners in de zorgketen Twente	Vastgestelde Periodieke herijking van de samenwerkingsafspraken met de 14 gemeenten	Samenwerkingsafspraken zijn in het najaar geëvalueerd, knelpunten zijn opgepakt en afspraken zijn geactualiseerd. Afstemming loopt via AO en BC
6.	Samenwerking VHT, OM en politie	Uitvoering van en doorontwikkeling	Doorontwikkeling op straf en zorg loopt. Moet concreter en meer resultaatgericht vorm krijgen in 2020
7.	Doorontwikkeling registratie, managementrapportage en CBS rapportage	Doorontwikkeling	Clientregistratie is aangepast aan nieuwe werkwijze, managementrapportage wordt op dit moment ontwikkeld en begin 2020 in gebruik genomen.

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Veilig Thuis Twente	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging
Bedragen in €			
Baten	1.680.814	1.674.926	-
Lasten	4.484.188	4.454.559	3.415.662
Saldo excl. mutaties reserves	2.803.374-	2.779.633-	3.415.662-
Gemeentelijke bijdrage	2.779.633	2.779.633	3.415.662
Mutaties reserves	-	-	-
Resultaat na reguliere mutaties reserves	23.741-	-	-
Mutatie reserve (egaliseren resultaat)	23.741	-	-
Gerealiseerd resultaat	0	-	-

3.6 Coalitions of the Willing

3.6.1 Agenda voor Twente 2018-2022

Verantwoordelijkheid van en besluitvorming in
Programmamanager

Bestuurscommissie Agenda van Twente
A. Diepeveen

Inleiding

Sociaal economische structuurversterking van Twente, door het ontwikkelen van aansprekende projecten binnen de vier actielijnen van de Agenda voor Twente. Aanjagen van samenwerking 4O's en vernieuwende initiatieven op regio-brede relevante ontwikkelingen. Dit in samenwerking met de partners in de basisinfrastructuur, die het ecosysteem van de regio vorm geven. In 2019 zijn meerdere kansrijke projecten en investeringen losgekomen, voor versterken van het technologische cluster, de arbeidsmarkt en circulaire economie van Twente. Ook bijdragen aan projecten die ten goede komen voor Twente, zowel grootschalig als kleinschalig maken onderdeel uit van de Agenda. Zichtbaarheid geven in de regio, en daarbuiten van de projecten die reeds lopen in de Agenda voor Twente, en resultaten daarvan delen en benutten, om van te leren en voor vervolgactiviteiten.

Voor de Regiodeal Twente, waarvoor de Agenda voor Twente als basis heeft gediend, zijn nieuwe projecten die cofinanciering uit de Agenda voor Twente ontvangen, in behandeling genomen. Samen met de uitvoeringsorganisatie Regiodeal heeft uitwerking van aanvraag, beoordeling en besluitvorming plaats gevonden. Bovendien hebben zowel Almelo als Rijssen-Holtten aangegeven dat ze hun projectmatige bijdrage willen leveren aan de Agenda voor Twente.

Ambities

Met de middelen worden o.a. subsidies verstrekt aan diverse instellingen die opgenomen zijn in de basisstructuur. Het gaat hierbij om een bedrag van € 3,50 per inwoner van de deelnemende gemeenten. Daarnaast is een financiële strategie voor de Agenda voor Twente vastgesteld, inclusief financiële instrumenten, om de financiële bijdrage van de gemeenten zo effectief mogelijk in te kunnen zetten en investeringen te doen in projecten en initiatieven die leiden tot rendement en cofinanciering. Hierbij gaat het om € 4,- per inwoner van de deelnemende gemeenten. € 1,50 daarvan is bedoeld voor versnelling en € 2,50 voor positionering.

Wat hebben we bereikt?

Vernieuwende en aansprekende projecten binnen de vier actielijnen van de Agenda voor Twente ondersteunen, die bijdragen aan de economische ontwikkeling van Twente. Een stevige basis onder de uitvoering van de Regiodeal Twente, met de Agenda als versneller, door zeven projecten te financieren. Voor de meeste projecten is 2019 een start van het project, maar de eerste aansprekende successen zijn bereikt met onder andere het Twents Fonds voor Vakmanschap die reeds honderden vouchers heeft uitgegeven voor scholing. Voor uitwerking van de actielijnen en projecten wordt actief de 4O-samenwerking gezocht op regio-brede relevante ontwikkelingen. De partners van de basisinfrastructuur worden actief bij betrokken.

Onderdeel van de uitvoering is ook zichtbaarheid geven aan verschillende projecten en activiteiten die met de Agenda voor Twente worden gefinancierd. De voortgangsrapportages per kwartaal zijn goed ontvangen door de raden en colleges. Hiervoor is afstemming met een klankbordgroep geweest.

Zichtbaarheid geven in de regio van de projecten die reeds lopen in de Agenda voor Twente. Naast reguliere kwartaalrapportages is het Twentereport geïntroduceerd (film en interview), die via social media kanalen wordt verspreid.

De inrichting van de basisinfrastructuur is herzien, gericht op de relevante taken en functies binnen het regionale ecosysteem. Hiermee is een verschuiving gemaakt van organisatieperspectief naar perspectief regionale economie. Hiervoor is in 2019 een review, in samenwerking met Kennispunt, uitgevoerd. De focus voor 2020 is gericht op Arbeidsmarkt & talent, Ondernemerschap & Innovatie en Profileren. Daarbij wordt ingezet op meer onderlinge samenwerking. Uitvoering (financieel) vindt plaats binnen beschikbare programmabudget voor onderdeel Basisinfrastructuur (o.b.v. 12 gemeenten).

Status

Wat hebben we hiervoor gedaan?

- Uitdagingen in werkgebied van de vier actielijnen verkennen en met verschillende partners van de 4Os vertalen naar concrete initiatieven en kansen voor projecten
- Innovatietafels voorbereiden en organiseren, voorbereidende en verkennende gesprekken (4O breed)
- Bestuurlijk overleg actielijn Circulaire economie & duurzaamheid en terugkoppeling naar gemeentelijke overleg (Milieu, Duurzaamheid & Afval)
- Voorbereiden van initiatieven, aanvragen basisinfrastructuur en projectaanvragen, in overleg met de indieners, doorgeleiden naar beoordelingscommissie en ter besluitvorming naar de sturingscommissie.
- 4 succesvol lopende projecten, 3 nieuwe projecten (in combinatie met RDT) en diverse vouchers
- Zichtbaarheid geven aan de Agenda voor Twente, met onder andere lancering van Twente Report, website, social media en Updates Agenda voor Twente
- Voortgangsrapportages per kwartaal, als onderdeel van Signalering & Monitoring (i.s.m. Kennispunt)
- Samenwerking tussen partners in de basisinfrastructuur en hun ondersteuning aan de innovatietafels
- Afstemming 14 gemeenten, met 12 deelnemende gemeenten en 2 gemeenten die projectmatig deelnemen
- Presentatie voortgang aan gemeenten in gemeente raad en tijdens radenbijeenkomst
- Adviseren, verantwoorden en rapporteren aan Sturingscommissie Agenda voor Twente en Bestuurscommissie Agenda van Twente
- Bijdrage aan radenbijeenkomst 30 januari, DRAN-festival 16/17 mei)
- Circulaire economie & duurzaamheid: Opzetten en uitvoeren Grow Green (i.s.m. partners), succesvolle tafelbijeenkomsten en bestuurlijke brainstorm over vervolg en inzetten actielijn
- Arbeidsmarkt & talent: bijdragen aan onderzoek "Talent voor Twente"

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Agenda voor Twente 2018-2022	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging
Bedragen in €			
Baten	3.157.258	3.610.875	3.610.875
Lasten	3.157.258	3.610.875	3.610.875
Saldo excl. mutaties reserves	-	-	-
Gemeentelijke bijdrage	-	-	-
Mutaties reserves	-	-	-
Gerealiseerd resultaat	-	-	-

3.6.2 Ontwikkelagenda Netwerkstad Twente

Verantwoordelijkheid van
Besluitvorming in
Programma adviseur

Bestuurlijk Overleg Ontwikkelagenda
Colleges van B & W
R. Kippers

Inleiding

Netwerkstad Twente is een vrijwillige samenwerking van de gemeenten Almelo, Borne, Enschede, Hengelo en Oldenzaal. De Ontwikkelagenda is het belangrijkste samenwerkingsdossier van de Netwerksteden en de Provincie Overijssel. Daarbij is een werkprogramma voor de komende jaren vastgesteld, met investeringsprojecten (ca. 90 miljoen euro samen met maatschappelijke partners) en met samenwerkingsafspraken. De samenwerking in de Ontwikkelagenda is financieel en organisatorisch geborgd in een bestuursovereenkomst tussen de 5 Netwerksteden en de Provincie Overijssel.

Tot einde bestuursovereenkomst 1-1-2022 handelt Netwerkstad Twente de lopende investeringsprojecten en samenwerkingsafspraken af.

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Netwerkstad Twente Bedragen in €	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging
Baten	201.046	201.045	201.045
Lasten	476.643	201.045	201.045
Saldo excl. mutaties reserves	275.597-	0	0
Gemeentelijke bijdrage	0	0	0
Mutaties reserves	275.597	-	-
Gerealiseerd resultaat	0	-	-

3.6.3 Acquisitie

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Acquisitie Bedragen in €	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging
Baten	217.305	-	-
Lasten	217.305	-	-
Saldo excl. mutaties reserves	-	-	-
Gemeentelijke bijdrage	-	-	-
Mutaties reserves	-	-	-
Gerealiseerd resultaat	-	-	-

3.6.4 Kennispunt Twente

Verantwoordelijkheid van en besluitvorming in
Programmamanager

Bestuurdersoverleg Kennispunt Twente
drs. I. Bakker

Inleiding

Kennispunt Twente heeft zich ontwikkeld tot een onderzoeksbureau voor de Twentse gemeenten en voor aan de gemeenten gelieerde organisaties. Kennispunt Twente richt zich op alle domeinen die voor gemeenten en de regio Twente van belang zijn. Kennispunt Twente kent een werkprogramma waarin inspanningen voor het algemeen belang van de deelnemende gemeenten (een coalition of the willing) en Twente zijn opgenomen. Kennispunt Twente wordt aangestuurd door een bestuurlijk overleg en een ambtelijke regiegroep. Regio Twente is de gastheer van Kennispunt Twente. Kennispunt heeft echter een onafhankelijke positie om kritisch en onafhankelijk onderzoek en advies te kunnen garanderen.

Kennispunt Twente stelt zich ten doel de kennispositie van de Twentse gemeenten en van de regio Twente te versterken. Dit doel bereikt Kennispunt Twente door hoogwaardige sturingsinformatie te leveren, die aansluit bij actuele besluitvorming voorzien is van duiding en handelingsperspectief biedt. Kennispunt Twente is het eerste aanspreekpunt en een betrouwbare partner voor onderzoek en advies in alle stadia van beleidsontwikkeling en – uitvoering. Kennispunt Twente ondersteunt de gemeenten bij het vormgeven van data gedreven werken.

Kennispunt Twente onderhoudt nauwe contacten met Twentse gemeentelijke organisaties en met de regio op zowel ambtelijk als bestuurlijk niveau en participeert in vaste samenwerkingsverbanden en gelegenheidscoalities. Intensieve samenwerking met regionale en landelijke kennisinstituten als de UT, Saxion en VNG/VNG Realisatie draagt bij aan het optimaliseren van de kennispositie van en de productontwikkeling voor de gemeenten.

Ambities

Kennispunt Twente wil Twente breed kwalitatief hoogwaardig onderzoek en statistiek bieden voorzien van duiding om de kennispositie van de gemeenten en de regio te versterken. Daarnaast ondersteunen we gemeenten en regionale partners bij het versterken van data gedreven sturing.

Status

Wat hebben we bereikt?

Kennispunt Twente is in 2019 in volle vaart doorgegaan met het uitvoeren van onderzoek en dataverwerking voor de deelnemende gemeenten en voor nieuwe gemeenten en opdrachtgevers. Kennispunt Twente heeft zijn opdrachtenportefeuille uitgebreid. De medewerkers werken intensief samen met gemeenten en andere maatschappelijke instellingen en onderzoeksorganisaties. Kennispunt Twente is steeds meer op regionale schaal gaan werken en wordt steeds meer gezien als de vanzelfsprekende kennispartner voor de gemeenten. De samenwerking met strategische partners is geïntensiveerd. Het ontwikkelen van nieuwe producten in antwoord op (nieuwe) beleidsopgaven geschiedt steeds meer in co-creatie met gemeenten en in samenspraak met kennisinstituten en gespecialiseerde bureaus.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

1. Uitvoering Werkprogramma voor deelnemende gemeenten en Regio Twente. Hierbinnen zijn basisdataverwerking, inwonerpeilingen en monitors en kwalitatief en kwantitatief onderzoek voor de verschillende domeinen uitgevoerd en voor Regio Twente onder meer de Twentse Monitor Sociaal Domein voor OZJT/ Samen14, Twente Index, evaluatie Agenda voor Twente.
2. Uitvoering opdrachten voor derden waarbij de resultaten bijdragen aan het versterken van de kennispositie van de gemeenten en de regio.
3. Om de kennispositie van de gemeenten te versterken is met name op data science gebied fors geïnvesteerd in deelname in landelijke pilots zoals Wmo zorgvoorspeller en optimalisatie zorgpaden.
4. Er is veel gedaan om data infrastructuur en automatisering binnen de organisatie te versterken.
5. Daarnaast is bewustwording en goede documentatie in het licht van de AVG een speerpunt geweest.
6. Om aan de groeiende vraag te kunnen voldoen, is het personeel van Kennispunt Twente in 2019 uitgebreid.
7. Kennispunt Twente heeft fors geïnvesteerd in het uitvoeren van en kunnen ondersteunen van meer data gedreven werken binnen de lokale overheid, waarbij de inzet van Kennispunt Twente complementair en versterkend is.

Indicatoren		Begroot	Werkelijk
1.	Opdrachtgevers beoordelen de kwaliteit en relevantie voor besluitvorming van de producten van Kennispunt Twente positief Klanttevredenheid.	≥7,5	bereikt
2.	Het aantal lopende projecten in een jaar met twee of meer opdrachtgevers groeit en het aantal coalities waarin Kennispunt Twente als partner samenwerkt groeit	12 projecten en 8 coalities	Bereikt

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Kennispunt	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging
Bedragen in €			
Baten	1.419.758	1.620.563	1.620.563
Lasten	1.437.270	1.620.563	1.620.563
Saldo excl. mutaties reserves	17.511-	-	-
Gemeentelijke bijdrage	-	-	-
Mutaties reserves	17.511	-	-
Gerealiseerd resultaat	0	-	-

3.6.5 Werken voor de Twentse overheid

Verantwoordelijkheid van
Besluitvorming in
Programmamanager

Kring van Twentse gemeentesecretarissen
Dagelijks bestuur/Colleges van B & W
T. van Kraaij

Inleiding

In 2019 heeft het platform zich beziggehouden met het herijken en doorontwikkelen van de missie, visie en bijbehorende producten en diensten van Twentse Kracht.

Ambities

We richten ons op een interne Twentse arbeidsmarkt, zonder belemmeringen voor de betrokken overheden en medewerkers, met oog voor de opgaven van de Twentse overheden. De inzetbaarheid, mobiliteit en ontwikkelmogelijkheden zijn daarbij maximaal en dragen bij aan aantrekkelijk werkgeverschap van Twentse overheden. Het platform is ontstaan vanuit de wens en noodzaak om in regionaal verband arbeidsmobiliteit, flexibele en duurzame inzetbaarheid, ontwikkeling en aantrekkelijk werkgeverschap op te pakken. De samenwerking in het platform Twentse Kracht legt het accent op het beperken van kwetsbaarheid, kwaliteit, benutten van kansen en kostenbesparing en met ruimte voor verschillen in mate, schaal en aansluitsnelheid. Deze accenten staan voor samenwerking, met het doel om gemeenschappelijkheid, verbinding en identiteit te borgen.

Wat hebben we bereikt?

We hebben bereikt dat we weer heel veel ambtenaren hebben weten te bereiken met onze trainingen, sessies en events. Hiermee zijn veel ambtenaren bezig geweest met hun persoonlijke en professionele ontwikkeling en zijn er mooie onderlinge verbindingen gelegd tussen de deelnemende organisaties. Daarnaast staan we sterker als Twentse Overheid en hebben we een slag gemaakt in arbeidsmarktcommunicatie. Ook is er een werkgroep doorontwikkeling in het leven geroepen om Twentse Kracht nog steviger te positioneren.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

- Trainingen georganiseerd
- Opleidingsplan opgesteld in samenwerking met alle deelnemende organisaties
- Een werkgroep arbeidsmarktcommunicatie in het leven geroepen
- Start maken met het laten uitvoeren van een arbeidsmarktanalyse
- Werkgroep Doorontwikkeling Twentse Kracht

Indicatoren	Begroot	Werkelijk
1. Aantal deelnemers Twentse School	1.000	1325
2. Leden nieuwsbrief	500	621
3. Bezoeken website	1.000.000	352.707

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Twentse Kracht	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging
Bedragen in €			
Baten	589.525	308.515	280.750
Lasten	589.525	308.515	164.368
Saldo excl. mutaties reserves	-	-	116.382
Gemeentelijke bijdrage	-	-	116.382-
Mutaties reserves	-	-	-
Gerealiseerd resultaat	-	-	-

Status

3.6.6 Salarisadministratie

Verantwoordelijkheid van en besluitvorming in
Programmamanager

Via DVO tussen dagelijks bestuur Regio Twente en Colleges van B&W en dagelijks bestuur van VRT
T. van Kraaij

Inleiding

De huidige coalitie salarisadministratie bestaat, naast Regio Twente, uit de gemeenten Haaksbergen, Oldenzaal en Borne. Dit gaat per 1 januari 2020 veranderen. Eerder al, per 1 juli 2019, heeft de VRT de salarisadministratie weer in eigen huis genomen. De VRT maakte geen deel uit van de coalitie, maar zorgde wel voor extra volume en schaalgrootte van de salarisadministratie. De gemeenten Borne en Oldenzaal hebben aangegeven de salarisadministratie per 1 januari 2020 bij een externe partij onder te brengen. De gemeente Haaksbergen is voornemens de salarisadministratie bij de gemeente Wierden onder te brengen. Dit betekent dat de coalitie salarisadministratie feitelijk niet meer bestaat en Regio Twente alleen nog de salarisadministratie, inclusief functioneel beheer, verzorgt voor de eigen organisatie. Om een bestendige en betaalbare salarisadministratie te continueren voor onze organisatie zijn verschillende scenario's in kaart gebracht. Zo het nu laat aanzien is onderbrengen van de salarisadministratie van de Regio Twente bij de gemeente Wierden de meest logische keuze. De besluitvorming hierover volgt in het 2^e kwartaal van 2020.

Ambities

1. *De samensmelting van de salarisadministratie is gerealiseerd en de inrichting van Youforce gedeeltelijk gereed conform afspraken.*
2. *Inrichting Youforce gereed conform afspraken. Er staat een professionele organisatie en volwaardig gesprekspartner die kan voorzien in de behoefte van haar samenwerkingspartners op het terrein van salaris en E-hrm (resultaat per 1 januari 2020).*

Status

Wat hebben we bereikt?

1. De ontvlechting van de salarisadministraties VRT en de gemeenten Oldenzaal en Borne is afgerond;
2. De ambities betreffende de doorontwikkeling van de eigen salarisadministratie zijn gerealiseerd. Verschillende processen zijn in Youforce gedigitaliseerd (papierloos werken). Onder andere het proces indiensttreding, proces personele mutaties zijn volledig digitaal. Belangrijk onderdeel daarvan is de implementatie van elektronische ondertekening van besluiten en arbeidsovereenkomsten.
3. De mogelijkheden van selfservice in Youforce voor medewerkers en leidinggevendenden zijn vergroot. Onder andere ten behoeve van de gesprekscyclus en beroepsregistraties (voor GGD en VTT).
4. Overeenstemming met de gemeenten Borne, Oldenzaal en Haaksbergen over de verrekenen kosten 2018 inzake E-HRM en accountantskosten.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

1. Ontvlechting salarisadministraties aan de hand van projectgroepen met vertegenwoordigers van Regio Twente, uittredende organisaties en leverancier RAET.
2. Doorontwikkeling eigen salarisadministratie door projectgroep P&O in samenspraak met leidinggevendenden en secretariaten in de organisatie.
3. In overleg met de gemeenten is een overeenstemming bereikt over het te verrekenen bedrag 2018.

Indicatoren	Begroot	Werkelijk
1. Plan van aanpak 2018-2020 voor gemeenten als voorwaarde voor de kwaliteitsslag	Getekende PvA's	Niet gerealiseerd (in overleg met de deelnemers)
2. Controleverklaring 2019	Aanwezig	Niet gerealiseerd (in overleg met de deelnemers)

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Salarisadministratie Bedragen in €	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging
Baten	206.105	119.286	-
Lasten	139.105	119.286	-
Saldo excl. mutaties reserves	67.000	-	-
Gemeentelijke bijdrage	-	-	-
Mutaties reserves	67.000-	-	-
Gerealiseerd resultaat	-	-	-

3.6.7 Milieu, Duurzaamheid en Afval.

Verantwoordelijkheid van Besluitvorming in Programmamanager	Portefeuillehouders overleg Milieu, Duurzaamheid en Afval Colleges van B & W drs. S.L. van der Steen
--	---

Inleiding

We verleggen steeds meer de focus van een Afvalloos Twente naar een Circulair Twente. We zijn gestart met het proces om te komen tot een Regionale Energie Strategie Twente (RES Twente). Er is ingezet op kennisdeling en -ontwikkeling van het ambtelijk overleg Milieu en Duurzaamheid. In 2019 hebben de Twentse gemeenten besloten om de MDA-samenwerking vanaf 2020 met 5 jaar te verlengen. Jaarlijks wordt hiervoor een uitvoeringsprogramma vastgesteld.

Ambities

Streven naar een circulaire economie, waarbij de focus ligt op een energieneutraal Twente in 2050 en een afvalloze regio in 2030. Circulaire economie is tevens opgenomen als actielijn 4 in de Agenda voor Twente en vormt daarmee een verbindingslijn met de MDA-samenwerking.

Status

Wat hebben we bereikt?

- De hoeveelheid huishoudelijk restafval is in 2019 weer gedaald.
- Circulaire economie is op de regionale agenda beland en er is een regionale werkgroep Circulaire economie opgericht.
- Er is een projectorganisatie opgericht voor de RES Twente, bestaande uit vertegenwoordigers uit de Triple Helix.
- De startnota RES is vastgesteld.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

- Er is een regionale werkgroep Circulaire Economie opgericht die frequent bij elkaar komt.
- Er zijn 7 extra workshops georganiseerd voor het AO MD, waarvan 1 met West-Overijssel.
- Voorbereiden, faciliteren, adviseren een deelnemen aan ambtelijke, bestuurlijke en portefeuillehoudersoverleggen MDA en uitvoering geven aan voorgenomen acties.

Indicatoren		Begroot	Werkelijk
1.	Aantal bestuurlijke overleggen	5	7
2.	Aantal ambtelijke overleggen	11	12
3.	Advisering en ondersteuning inhoudelijke werkgroepen	Twee-wekelijkse advisering	Wekelijkse advisering
4.	Overleggen regio-coördinatie DZH	p.m.	n.v.t.
5.	Thema-bijeenkomsten	2	10
6.	Uitvoering Twentse Energie Strategie	Twee-wekelijkse advisering	Wekelijkse advisering
7.	Folluw up Afvalloos Twente	Procesbegeleiding	procesbegeleiding

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Milieu, Duurzaamheid en Afval	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging
Bedragen in €			
Baten	94.785	85.000	85.000
Lasten	113.466	85.000	85.000
Saldo excl. mutaties reserves	18.681-	-	-
Gemeentelijke bijdrage	-	-	-
Mutaties reserves	18.681	-	-
Gerealiseerd resultaat	0	-	-

3.6.8 Mobiliteitslab, toezicht en kwaliteit en huishoudelijke ondersteuning OZJT

Verantwoordelijkheid van en besluitvorming in
Programmamanager

Colleges van B & W
E. Fokkink MSc

Zie voor de beleidstoelichting de programmaverantwoording van [OZJT](#).

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Mobiliteitsplan/Huishoudelijke ondersteuning/Toezicht en kwaliteit Bedragen in €	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging
Baten	909.035	264.236	170.000
Lasten	909.035	264.236	170.000
Saldo excl. mutaties reserves	-	-	-
Gemeentelijke bijdrage	-	-	-
Mutaties reserves	-	-	-
Gerealiseerd resultaat	-	-	-

3.6.9 IT-Platform

**Verantwoordelijkheid van
Besluitvorming in
Programmamanager**

**Kring van Twentse gemeentesecretarissen
Dagelijks bestuur/Colleges van B & W
R. Graziano**

Inleiding

Begin 2019 is de nieuwe governance van het IT Platform doorgevoerd, wat heeft geresulteerd in een daadkrachtige besluitvorming via een stuurgroep als afvaardiging van het "Platform directeuren en hoofden bedrijfsvoering" onder toezicht van de Kring van Twentse Gemeentesecretarissen. Meer dan 40 medewerkers van de Twentse gemeenten en samenwerkingsverbanden werken samen in diverse teams, gericht op het beheer en doorontwikkeling van de producten en diensten van IT Platform Twente onder regie van de centraal aangestelde kwartiermaker en projectmanager. Er is met de deelnemers een strategisch plan opgesteld, welke is weergegeven in een overzichtelijke strategieposter.

De aanbesteding voor Twentecloud Single Sign On is succesvol afgerond en de basisimplementatie hiervoor is gestart. Hiermee komt vanaf volgend jaar een eenvoudige, veilige en gebruikersvriendelijke oplossing beschikbaar voor onze Twentse collegae om te kunnen samenwerken in applicaties van alle deelnemende Twentse organisaties.

Bij vrijwel alle Twentse overheden is Govroam uitgerold, wat voorziet in een veilige WIFI voorziening voor al onze medewerkers bij elkaars locaties en bij vele andere Nederlandse overheidsorganisaties.

De regionale digikoppeling naar landelijke voorzieningen en basisregistraties is vernieuwd waardoor een toekomstbestendig en veilig regionaal knooppunt beschikbaar is gekomen. Afgelopen jaar zijn 8 koppelingen toegevoegd, waarmee nu regionaal 32 live-koppelingen operationeel zijn en er zijn eind 2019 nog 5 nieuwe koppelingen in voorbereiding.

Met VNG hebben we een drietal specifieke op Twente gerichte kennissessies/workshops georganiseerd op actuele thema's, te weten: "GGI Netwerk"; "GT-aanbestedingen"; "Duurzame Toegankelijkheid Op Orde". Deze sessies zijn goed bezocht en positief ontvangen door de aanwezigen. Voor duurzame toegankelijkheid, m.n. voor de aansluiting e-depots wordt nu een vooronderzoek gestart en aan de aansluiting op GGI netwerk (onderdeel van VNG's Samen Organiseren) wordt nu regionaal door 12 organisaties samengewerkt en hier zijn we eind 2019 ook technisch en redundant (dubbel uitgevoerd, waardoor minder kans op uitval) op aangesloten.

Met GGD Twente wordt sinds eind 2019 samengewerkt aan een vooronderzoek "clientondersteuning" in het kader van de WLZ en WMO.

Ambities

Wat hebben we bereikt?

Succesvolle IT samenwerking voor en door Twentse overheden, gefaciliteerd door een slanke regieorganisatie, met stabiel, goedwerkende en veilige infrastructurele producten ter ondersteuning van de dienstverlening van alle deelnemers.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

- Goed functionerende besluitvaardige governance doorgevoerd
- Regisseren van praktijkgerichte teams/werkgroepen voor de huidige producten en diensten. De teams worden bemenst door en voor deelnemers zelf
- Strategisch plan opgesteld met en ondersteund door de deelnemers
- Meerjaren begroting opgesteld ten behoeve van een goede voorspelbaarheid van kosten
- Uitbreiding, vernieuwing en beheer producten/diensten zoals het Regionaal Data Netwerk Gemeenten, digikoppeling en Govroam. Deze zijn zoveel als mogelijk door deelnemers zelf uitgevoerd en anders is specifieke expertise door specialisten van leveranciers ingezet.
- Aanbesteding/verwerving gewenste nieuwe onderdelen zoals GGI Netwerk en Twentecloud SSO
- Samenwerking met VNG Realisatie op relevante thema's
- Met deelnemers onderzoek opgestart op meer informatie en applicatie georiënteerde vraagstukken

Status

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten IT-Platform/SSNT Bedragen in €	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging
Baten	745.552	366.198	61.770
Lasten	745.552	366.198	61.770
Saldo excl. mutaties reserves	0	-	-
Gemeentelijke bijdrage	-	-	-
Mutaties reserves	-	-	-
Gerealiseerd resultaat	0	-	-

3.7 Algemene dekkingsmiddelen

Gemeentelijke bijdrage	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging
Baten	32.349.859	32.349.859	30.764.315
Lasten	-	-	-
Mutaties reserves	-	-	-
Saldo incl. mutaties reserves	32.349.859	32.349.859	30.764.315

Treasury	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging
Baten	87.519	59.590	59.590
Lasten	146.960	59.590	59.590
Mutaties reserves	-	-	-
Saldo incl. mutaties reserves	-59.442	0	0

4. Paragrafen

Inleiding

In het hoofdstuk paragrafen komen een aantal belangrijke beheersmatige onderwerpen aan de orde die van belang zijn om inzicht te krijgen in de financiële positie van Regio Twente. Op grond van artikel 9 van het BBV komen de volgende paragrafen aan de orde:

- weerstandsvermogen en risicobeheersing;
- onderhoud kapitaalgoederen;
- bedrijfsvoering;
- verbonden partijen;
- financiering; en
- rechtmatigheid

4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Beleidskader risicomanagement

In 2018 heeft het algemeen bestuur de nieuwe [“Nota van risicomanagement tot reserves en voorzieningen”](#) vastgesteld. In deze nota is ook het beleid van Regio Twente voor risicomanagement en weerstandsvermogen opgenomen.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is het vermogen van de organisatie om tegenvallers op te vangen zonder dat dit leidt tot een verhoging van de gemeentelijke bijdrage dan wel tot noodzakelijke ombuigingen in het bestaand beleid. Om het weerstandsvermogen te berekenen, dient de beschikbare weerstandscapaciteit afgezet te worden tegen de benodigde weerstandscapaciteit.

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt in totaal € 1,9 mln. en bestaat uit de algemene reserve en de bestemmingsreserves. Bij veel overheidsorganisaties is sprake van “beklemde” bestemmingsreserves. Deze worden gecorrigeerd op de weerstandscapaciteit. Als “beklemde” reserves niet als beschikbare weerstandscapaciteit worden gezien, is dit van invloed op de weerstandsratio. Bij Regio Twente zijn enkele bestemmingsreserves als “beklemd” geoordeeld. Deze bestemmingsreserves worden niet meegenomen in de beschikbare weerstandscapaciteit. Ook de reserves in het kader van Coalition the Willing activiteiten worden niet meegenomen in de beschikbare weerstandscapaciteit. Hieronder treft u overzicht van alle reserves en wordt inzichtelijk gemaakt welke reserves onderdeel vormen van de beschikbare weerstandscapaciteit (tabel 2). Er is binnen Regio Twente een format aangelegd waarin per reserve de doelstelling, omvang en bestemming hiervan zijn vastgelegd. Jaarlijks worden deze formats getoetst en indien nodig bijgesteld.

Samengevat komt het totaal aan beschikbare weerstandscapaciteit (niet zijnde beklemd) neer op:

Omschrijving	Weerstandscapaciteit per 31-12-2019
Bedragen in €	
Algemene reserve	0
Gezondheid	1.292.603
Bedrijfsvoering	44.376
Leefomgeving	426.263
OZJT	69.851
Veilig Thuis Twente	149.282
Totaal	1.982.375

Omschrijving	Saldo per 31-12-2019	Maakt onderdeel uit van weerstandscapaciteit
Algemene reserve Regio Twente	0	Ja
Resultaat AVT/IPT	5.473.589	Nee, Beklemd
Totaal Algemene Reserves	5.473.589	
Reserve Bedrijfsvoering	44.376	Ja
Totaal reserves domein Bedrijfsvoering	44.376	
Egalisatiereserve Leefomgeving	209.770	Ja
Reserve vervanging en vernieuwing	336.254	Nee, beklemd
Reserve werkplaats HB	75.543	Nee, beklemd
Reserve stimulering Recreatie & Toerisme	216.415	Ja
Provinciale reserve recreatieve voorzieningen	701.753	Nee, beklemd
Reserve herplaatsing personeel	78	Ja
Totaal reserves domein Leefomgeving	1.539.812	
Egalisatiereserve Gezondheid	1.170.640	Ja
Egalisatiereserve SOA Poli	121.963	Ja
Totaal reserves domein Gezondheid	1.292.603	
Egalisatiereserve OZJT	69.851	Ja
Totaal reserve OZJT	69.851	
Egalisatiereserve Veilig Thuis Twente	149.282	Ja
Totaal reserve Veilig Thuis Twente	149.282	
Reserve Milieu, Duurzaamheid en Afval	41.392	Nee, beklemd
Reserve Kennispunt Twente	454.700	Nee, beklemd
Reserve Netwerkstad	89.501	Nee, beklemd
Totaal reserves Coalition of the willing	585.592	
Totaal reserves	7.862.502	

Tabel 2 Samenvatting beschikbare weerstandscapaciteit

Benodigde weerstandscapaciteit

De benodigde weerstandscapaciteit bedraagt in totaal € 3,2 mln. en wordt bepaald door het inventariseren van risico's. Hieronder treft u een specificatie van de meest actuele, door het algemene bestuur vastgestelde, risico's inclusief kans bepaling en financieel gevolg (impact).

Omschrijving risico	Risicowaarde (Kans X Impact)	Kans	Impact
Algemene reserve			
Het risico dat voldaan moet worden aan niet verzekerde verplichtingen (bijv. WW en ziekteverzuim)	€ 37.500	Is wel eens voorgekomen	€ 50.000 <> € 100.000
Het risico op productieverlies door onvoldoende werkende ICT infrastructuur	€ 105.000	Waarschijnlijk	€ 100.000 <> € 200.000
Het risico op het optreden van een datalek (informatiebeveiliging), hack e.d.	€ 52.500	Waarschijnlijk	€ 50.000 <> € 100.000
Het risico dat er niet wordt voldaan aan de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG)	€ 105.000	Onwaarschijnlijk	€ 200.000 <> € 500.000
Het risico op juridische procedures en aansprakelijkheid, bezwaarschriften, fraude e.d.	€ 105.000	Waarschijnlijk	€ 100.000 <> € 200.000
Het risico op inefficiënt gebruik Twentehuis	€ 37.500	Is wel eens voorgekomen	€ 50.000 <> € 100.000
	€ 442.500		
Egalisatie reserve Gezondheid			
Het risico dat voldaan moet worden aan niet verzekerde verplichtingen (bijv. WW en ziekteverzuim langdurig)	€ 315.000	Zeër waarschijnlijk	€ 200.000 <> € 500.000
Het risico dat niet begrote kosten gemaakt moeten worden door krapte op de arbeidsmarkt	€ 52.500	Waarschijnlijk	€ 50.000 <> € 100.000
Het risico op extra personele investeringen door publieke gezondheid asielzoekers	€ 52.500	Waarschijnlijk	€ 50.000 <> € 100.000
Het risico op productieverlies door onvoldoende werkende ICT infrastructuur	€ 135.000	Zeër waarschijnlijk	€ 100.000 <> € 200.000
Het risico op wegvallen project opbrengsten en opbrengsten tarief taken	€ 315.000	Zeër waarschijnlijk	€ 200.000 <> € 500.000
Investerings in het nieuwe Digitaal Dossier JGZ	€ 330.000	-	-
	€ 1.200.000		
Egalisatiereserve Bedrijfsvoering			
Het risico dat voldaan moet worden aan niet verzekerde verplichtingen (bijv. WW en ziekteverzuim langdurig)	€ 105.000	Waarschijnlijk	€ 100.000 <> € 200.000
Het Risico op lagere vergoeding Agende van/voor Twente dan gemaakte kosten	€ 135.000	Zeër waarschijnlijk	€ 100.000 <> € 200.000
Het Risico op verandering in wet- en regelgeving	€ 52.500	Waarschijnlijk	€ 50.000 <> € 100.000
Het Risico op ondersteuning coalitie taken	€ -	Zeër onwaarschijnlijk	€ 50.000 <> € 100.000
Het risico op levering diensten aan externe partijen	€ 75.000	Is wel eens voorgekomen	€ 100.000 <> € 200.000
Het risico op aanbestedingsprocedure Bedrijfsvoering	€ 75.000	Is wel eens voorgekomen	€ 100.000 <> € 200.000
Investerings Cloud 2020	€ 421.000		
Investerings applicaties	€ 50.000		
	€ 913.500		
Egalisatiereserve Leefomgeving			
Het risico dat voldaan moet worden aan niet verzekerde verplichtingen (bijv. WW en ziekteverzuim)	€ 37.500	Is wel eens voorgekomen	€ 50.000 <> € 100.000
Het risico op wegvallen van dekking t.b.v. inzet voor Coalitions of the Willing	€ 45.000	Onwaarschijnlijk	€ 100.000 <> € 200.000
Het risico op wegvallen van dekking t.b.v. inzet voor het basis taken pakket	€ -	Zeër onwaarschijnlijk	€ 100.000 <> € 200.000
Het risico op verminderde inkomsten door derving erfpacht- exploitatierechten (huren)	€ 26.250	Waarschijnlijk	€ 25.000 <> € 50.000
Het risico op verminderde inkomsten uit evenementen	€ 37.500	Is wel eens voorgekomen	€ 50.000 <> € 100.000
Het risico op verminderde inkomsten uit parkeergelden	€ 26.250	Waarschijnlijk	€ 25.000 <> € 50.000
Het risico op stormschade houtopstand recreatieparken	€ 33.750	Zeër waarschijnlijk	€ 25.000 <> € 50.000
	€ 206.250		
Egalisatiereserve OZJT			
Het risico dat voldaan moet worden aan niet verzekerde verplichtingen (bijv. WW en ziekteverzuim)	€ 37.500	Is wel eens voorgekomen	€ 50.000 <> € 100.000
Het risico dat niet begrote kosten gemaakt moeten worden door krapte op de arbeidsmarkt	€ 67.500	Zeër waarschijnlijk	€ 50.000 <> € 100.000
Het risico dat er juridische procedures worden gestart naar aanleiding van contractmanagement	€ 67.500	Zeër waarschijnlijk	€ 50.000 <> € 100.000
	€ 172.500		
Egalisatiereserve Veilig Thuis Twente			
Het risico dat er sprake is van langdurig ziekteverzuim.	€ 135.000	Zeër waarschijnlijk	€ 100.000 <> € 200.000
Het risico dat voldaan moet worden aan niet verzekerde verplichtingen (bijv. WW en ziekteverzuim)	€ 37.500	Is wel eens voorgekomen	€ 50.000 <> € 100.000
Het risico dat niet begrote kosten gemaakt moeten worden door krapte op de arbeidsmarkt	€ 37.500	Is wel eens voorgekomen	€ 50.000 <> € 100.000
Fluctuaties in aantallen meldingen en adviesvragen	€ 75.000	Is wel eens voorgekomen	€ 100.000 <> € 200.000
	€ 285.000		
Totaal omvang risico's	€ 3.219.750		

Tabel 3 Samenvattend overzicht benodigde weerstandscapaciteit

Opgetreden risico's

Diverse risico's die opgetreden zijn, zijn bekostigd uit de reserves. Bij domein Leefomgeving is een bedrag van ca. € 11.000 gedekt uit de reserve om een niet verzekerde personele verplichting te betalen en door een verwacht tekort bij belangenbehartiging in verband met inhuur lobbyisten. Het programma Bestuur & Ondersteuning heeft het negatieve tekort van ca. € 267.000 onttrokken uit de reserve. Dit tekort is onder anderen ontstaan door dat het risico is opgetreden op stoppen levering diensten aan externe partijen (VRT). Daarnaast is ook een tekort ontstaan door het optreden van het risico dat er voldaan moet worden aan niet verzekerde personele verplichtingen (WW, langdurige ziekteverzuim en werk naar werk trajecten). Ook bij Veilig Thuis Twente is het risico opgetreden van het voldoen aan niet verzekerde personele verplichtingen.

Beoordeling risico's versus beschikbare weerstandscapaciteit

Het beleidskader "[Nota van risicomangement tot reserves en voorzieningen](#)" zet uiteen hoe Regio Twente de risico's identificeert en beoordeelt en de wijze waarop de organisatie omgaat met risico's. Bij risicomangement is het belangrijk dat er bewust wordt nagedacht over de beheersmaatregelen die in acht genomen kunnen worden om een risico te managen. Het algemeen bestuur heeft een norm vastgesteld voor de weerstandratio van 1 met een ondergrens van 0,8.

De weerstandratio bedraagt per 31-12-2019:

Ratio Weerstandsvermogen	
Beschikbare weerstandscapaciteit (A)	€ 1.982.375
Benodigde weerstandscapaciteit (B)	€ 3.219.750
Ratio (A/B)	0,6

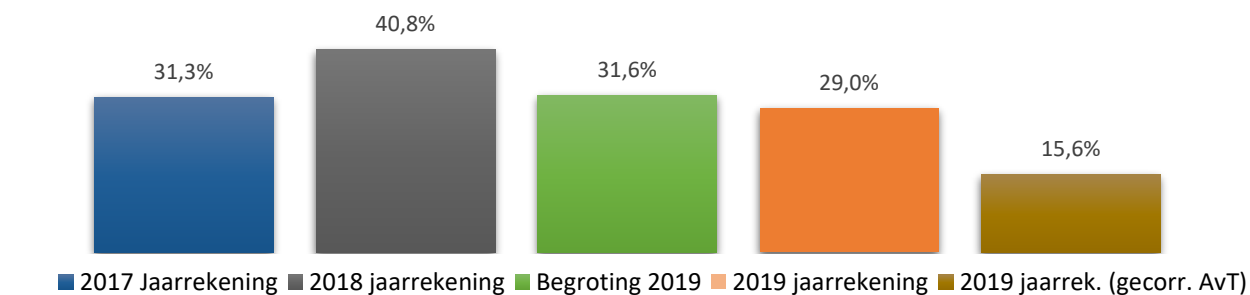
Tabel 4 Ratio weerstandsvermogen

Uit bovenstaande tabel blijkt dat de weerstandratio onder de norm van het algemeen bestuur ligt. Dit ontstaat omdat er in 2019 net zoals vorig boekjaar een aanspraak is gedaan op de reserves om opgetreden risico's te dekken. Er is een dalende trend van de ratio waarneembaar over de afgelopen jaren. Was dit ratio per eind 2015 nog 1,3, per eind 2019 heeft de organisatie een weerstandratio van **0,6**. Aangezien de ratio onder de norm zit, betekent het dat positieve saldi in de jaarrekeningen dienen te worden toegevoegd aan het eigen vermogen totdat de afgesproken norm is bereikt. Door het positieve jaarrekeningresultaat te reserveren zoals voorgesteld in het bestemmingsvoorstel van het dagelijks bestuur komt het weerstandsvermogen uit op een ratio van **0,8**.

Financiële Kengetallen

Solvabiliteit

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin Regio Twente in staat is aan de financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Onder het eigen vermogen verstaan we de algemene reserve en de overige bestemmingsreserves en het resultaat uit het overzicht baten en lasten. Met het kengetal solvabiliteit beoordeel je in hoeverre het bezit op de balans schuldenvrij is. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de organisatie.

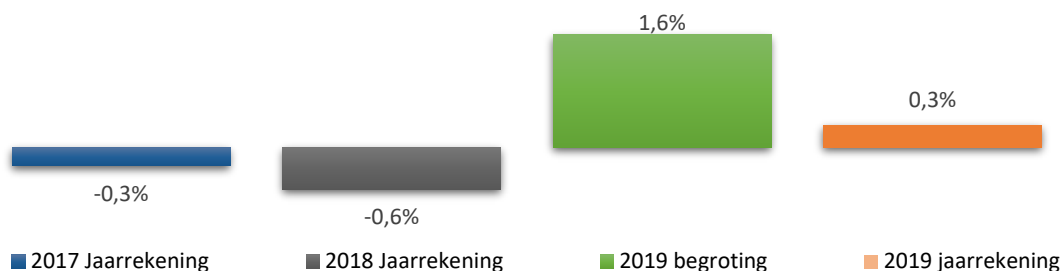
Figuur 2 Solvabiliteit

Ook voor de solvabiliteitsratio is een dalende trend waarneembaar over de afgelopen jaren. De solvabiliteitsratio wordt erg beïnvloed door de voorfinanciering in het kader van de Agenda van Twente. Tot en met boekjaar 2016 was er sprake van forse voorfinanciering uit het eigen vermogen van Regio Twente waardoor er negatieve eigen vermogen was opgenomen op de balans. Dit negatieve eigen vermogen beïnvloedde negatief de solvabiliteitsratio. In boekjaren 2017 en 2018 heeft de Agenda van Twente positieve resultaat behaald waardoor het negatieve eigen vermogen is ingelopen en nu (2019) zelfs positief

bijdraagt aan de solvabiliteitsratio. Dit geeft een vertekend beeld van de ratio, aangezien uit de positieve resultaten van Agenda van Twente de komende jaren niet uit de balans blijken verplichtingen dienen te worden voldaan. Door het eigen vermogen te corrigeren voor de Agenda van Twente ontstaat een realistischer beeld van de solvabiliteit. De gecorrigeerde solvabiliteitsratio komt dan per eind 2019 uit op afgerond **16%** (zowel het eigen vermogen als totaal vermogen worden gecorrigeerd met het resultaat van de Agenda van Twente). Hiermee is het wel duidelijk dat de weerbaarheid van onze organisatie over de jaren aan het verminderen is.

Netto schuldquote

Dit ratio weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van Regio Twente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

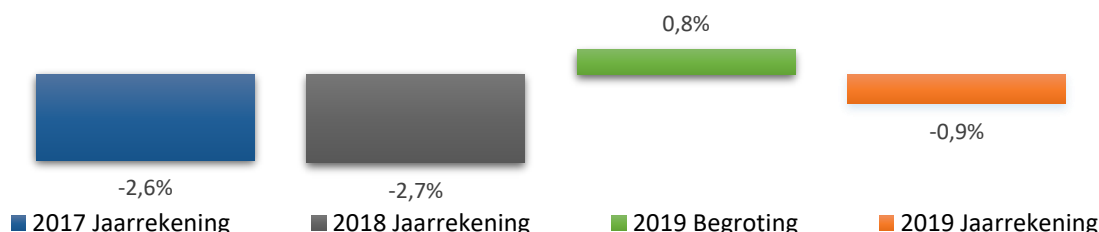

Figuur 3 Netto Schuldquote

De netto schuldquote van Regio Twente laat zien dat de druk van rentelasten en de aflossingen op de exploitatie erg laag is. Onze organisatie heeft één langlopende geldlening afgesloten door één van de rechtsvoorgangers van Regio Twente. Verder zijn er ook geen kortlopende geldleningen.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor uitgeleend geld

Om inzicht te verkrijgen in hoeverre sprake is van doorlenen, wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven. Op die manier wordt duidelijk in beeld gebracht wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast. De verwachting is immers dat deze middelen op termijn terugvloeien. De wijze waarop de netto schuldquote gecorrigeerd voor de doorgeleende gelden wordt berekend, is gelijk aan de netto schuldquote, met dien verstande dat bij de financiële activa (cf. art. 36 BBV lid b, c, d, e en f) ook alle verstrekte leningen aan verbonden partijen en andere verstrekte leningen worden opgenomen.

Figuur 4 Netto Schuldquote gecorrigeerd voor uitgeleend geld

De netto schuldquote is nu gecorrigeerd voor de verstrekte geldleningen in het kader van het innovatiefonds (Agenda van Twente) en de verstrekte hypothecaire leningen aan personeel. De netto schuldquote inclusief uitgeleend geld laat zien dat de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie nog steeds erg laag is. Het verschil met de netto schuldquote (zonder correctie) vertegenwoordigt het mogelijke risico dat onze organisatie loopt als alle verstrekte leningen niet terugbetaald zouden worden. Bij de jaarrekening 2019 is dit verschil 1,2% en daarmee verwaarloosbaar.

Structurele exploitatieruimte

Dit cijfer helpt mee om te beoordelen welke structurele ruimte Regio Twente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten en structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. De structurele exploitatieruimte is bij de jaarrekening 2019 afgerond 0% (begroot 0%). Concluderend, de structurele baten zijn bij de jaarrekening 2019 voldoende om de structurele lasten te dekken.

Beschouwing kengetallen en financiële positie

Een afzonderlijk kengetal zegt weinig over hoe de financiële positie moet worden beoordeeld. De kengetallen zullen daarom altijd in samenhang moeten worden gezien. Uit de hierboven weergegeven

ratio's blijkt dat de weerbaarheid van de organisatie aan het afnemen is. De ratio structurele exploitatie ruimte laat zien dat de baten en lasten structureel in evenwicht zijn. Mocht dit evenwicht tijdelijk verstoord raken dan kan het eigen vermogen dit maar beperkt opvangen.

Impact van het coronavirus (COVID-19)

In het voorjaar van 2020 zijn we in ons land geconfronteerd met het coronavirus. Dat heeft onder andere gevolgen voor de ontwikkeling van de financiële positie van onze organisatie in 2020. Op het moment van het samenstellen van de jaarrekening 2019 was nog onvoldoende in beeld welke effecten dit precies kunnen zijn. We kunnen al wel aangeven dat de risico's een mogelijk negatief effect zullen hebben op de solvabiliteit en het weerstandsvermogen. In de bestuursrapportage van 2020 wordt hierover een actueler beeld gegeven.

4.2 Onderhoud kapitaal goederen

Inleiding

In deze paragraaf beschrijven we het beleidskader en de uitvoering daarvan in 2019 voor het onderhoud van kapitaalgoederen. Kapitaalgoederen worden onderscheiden in vaste en vlottende activa, die als bezittingen op de balans staan en waarvan het nut zich over meerdere jaren uitstrekt. In het kader van deze paragraaf gaat het om de vaste activa, zoals bedrijfsgebouwen, recreatieparken en fietspaden. Ze onderscheiden zich doordat ze voor hun instandhouding en verbetering in de exploitatiebegroting structureel een substantieel beslag op middelen leggen. Dit geldt niet voor de financiële activa en de bedrijfsmiddelen omdat die regelmatig worden vervangen.

De kapitaalgoederen waarover we hier spreken, betreft in 2019 het programma Recreatieve Voorzieningen. De beoogde kwaliteit en het onderhoud daarvan bepalen het voorzieningenniveau en de jaarlijkse lasten.

Recreatieparken, Routenetwerken en Fietspaden

Het team Recreatieve Voorzieningen beheert namens de Twentse gemeenten de recreatieparken: Het Hulsbeek (Oldenzaal), Het Rutbeek (Enschede) en Het Lageveld (Wierden). De afdeling Recreatieve Voorzieningen beheert en onderhoudt namens de Twentse gemeenten ook 380 km recreatieve fietspaden in Twente en 10.000 km aan routes.

Per 31 december 2019 is het volgende geïnvesteerd en afgeschreven:

Kapitaalgoed (bedragen in €)	Boekwaarde 31-12-2019	Afschrijvingen	Investerings	Boekwaarde 31-12-2018
Hulsbeek	1.145.667	114.175	90.821	1.169.021
Rutbeek	698.055	69.527	107.498	660.084
Lageveld	1.027.149	42.415	609.321	460.244
Routenetwerken	1.190.954	65.590	312.289	944.255
Fietspaden	138.262	32.854	58.957	112.159
Totaal	4.200.087	324.561	1.178.885	3.345.763

Tabel 5 Overzicht investeringen recreatieparken

In dit overzicht staan alleen de investeringen waar nog een boekwaarde op zit. De boekwaarden vertegenwoordigen de balanswaarde van deze kapitaalgoederen. In hoeverre hier sprake is van stille reserves valt moeilijk aan te geven.

Investerings in routenetwerken en routekaarten

In 2019 is geïnvesteerd in de panelen en het vervangen van oude bewegwijzering naar uniforme bebordingen (met kaartmateriaal) voor de diverse routenetwerken in Twente ca. € 312.000, om zo de aantrekkelijkheid van deze Regio voor de toeristische sector in stand te houden en verder te verbeteren.

Investering in bedrijfshal/werktuigenberging en overige investeringen Lageveld

In 2019 is voor ca. € 538.000 geïnvesteerd in bedrijfsgebouwen op het Lageveld.

Vervanging vervoermiddelen

In 2019 is er voor ca. € 48.000 geïnvesteerd in de vervanging van nieuwe vervoermiddelen voor de inspectie en onderhoud van de parken en de regionale routenetwerken.

Het beleidskader

Voor de instandhouding van de recreatieparken, routenetwerken en fietspaden zijn in de begroting 2019 budgetten voor jaaronderhoud en kapitaallasten opgenomen. Daarnaast zijn ten behoeve van groot onderhoud in de loop van 2019 voorzieningen ingesteld. Groot onderhoud wordt uitgevoerd middels een meerjarenplanning en meerjarig onderhoudsplan. Per jaarschijf wordt door de parkbeheerders beoordeeld welk grootonderhoud dient plaats te vinden. De kosten voor grootonderhoud worden rechtstreeks ten laste gebracht van de daarvoor ingestelde voorzieningen:

Uit het beleidskader voortvloeiende financiële consequenties

In het jaar 2019 zijn de volgende bedragen aan de voorzieningen toegevoegd en bekostigd:

Voorzieningen Grootonderhoud (bedragen in €)	Boekwaarde 31-12-2019	Besteding	Toevoeging	Boekwaarde 31-12-2018
Hulsbeek	59.188	108.230	167.419	0
Rutbeek	132.801	22.535	155.336	0
Lageveld	68.760	9.063	77.823	0
Fietspaden	29.028	18.179	47.207	0
Totaal	289.777	158.008	447.785	-

Tabel 6 Saldi voorzieningen grootonderhoud Recreatieve Voorzieningen

Ook in 2019 is er groot onderhoud gepleegd op de 3 recreatieparken Hulsbeek, Rutbeek en Lageveld alsmede aan de routenetwerken.

Bij het Hulsbeek zijn hiervoor uitgaven gedaan aan de onderhoud aanleg van een persleiding, pompput en vervanging pomp P&K bad. dit in verband met aanhouden droogte en het lage waterniveau. Onderhoud aan een kapschuur en aan de inbraakinstallatie bij een toiletgebouw, dit laatste naar aanleiding van inbraak bij de toiletvoorzieningen in verband met de aanwezigheid van parkeerautomaten. Verder is onderhoud gepleegd aan diverse overgangen-bruggen t.b.v.. wandel-ruiter- en fietspaden. Bij het Rutbeek zijn hiervoor uitgaven gedaan voor schilderwerk aan diverse gebouwen, renovatie/onderhoud aan zonneweiden en grasvegetaties. Vanwege lage waterstanden de onderwater taluds laten ophalen door speciale kraan, Onderhoud aanleg wifi- ontwikkeling en opensturing app naar slagbomen en toiletgebouwen. Bij het Lageveld is er onderhoud verricht aan de brugdelen en het trekvlot en zijn er groot onderhoud werkzaamheden uitgevoerd bij de toiletgebouwen

Tot slot is er voor het regulier onderhoud van deze kapitaalgoederen nog een reserve voor vervangings- en vernieuwingsinvesteringen ingesteld. Deze reserve wordt jaarlijks gevoed met of aangewend voor de afdekking van het exploitatieresultaat van het team Recreatieve Voorzieningen. Dit betekent dat de omvang van het jaarlijks uit te voeren vervangingen en investeringen mede afhangt van het exploitatieresultaat van het voorafgaande jaar. Investerings worden gedekt met een bijdrage uit deze reserve. In het jaar 2018 zijn de volgende bedragen aan de reserve toegevoegd of ten laste daarvan bekostigd:

Reserve (bedragen in €)	Saldo 31-12-2019	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12-2018
Reserve vervanging en vernieuwing	411.797	-	91.447	503.243
Totaal	411.797	-	91.447	503.243

Tabel 8 Saldi reserve vervanging vernieuwing

4.3 Bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering gaat over de ondersteunende bedrijfsprocessen waarmee de beleidsdoelstellingen worden gerealiseerd en de sturing en beheersing daarvan. Bedrijfsvoering processen zorgen ervoor dat de beleidsprogramma's efficiënt, effectief en conform de geldende wetgeving worden uitgevoerd.

Voor de realisatie van de plannen en activiteiten in 2019 verwijzen naar de programma verantwoording van het onderdeel Bestuur en Ondersteuning [hoofdstuk 3.3](#).

Personeel

Hieronder een overzicht van het totaal aantal medewerkers per programma en de bezetting in fte per 31-12-2019. Dit betreft een overzicht van medewerkers in dienst (tijdelijk en/of vast) van Regio Twente.

Programma	Aantal medewerkers	Bezetting in fte	Bezetting in % van totaal
Gezondheid	370	262	58%
Veilig Thuis Twente	57	51	11%
OZJT	10	9	2%
Sociaal Economisch Sterk Twente	15	13	3%
Belangenbehartiging	1	1	0%
Recreatieve Voorzieningen	17	15	3%
Bestuur & Ondersteuning	74	61	14%
Coalition of the Willing	41	39	9%
Totaal	585	451	100%

Tabel 7 Overzicht aantal medewerkers en fte's

Verantwoording archiefwet

Toegankelijke en betrouwbare overheidsinformatie is essentieel voor goed bestuur. Het op orde zijn van de digitale en papieren informatiehuishouding en archivering bij de overheid is een voorwaarde om alle andere taken (blijvend) goed te kunnen uitoefenen.

Jaarverslag 2019 Documentaire Informatie Voorziening

Eind 2018 is het document management systeem (DMS/RMA) InProces van Roxit (voorheen Brein) live gegaan ter vervanging van postsysteem PerfectView. Daarmee heeft Regio Twente een eerste stap gezet in het volledig digitaal werken en archiveren. Doelgroep zijn alle medewerkers bij Regio Twente/GGD die met documenten werken die niet in vakapplicaties worden opgeslagen. Het dynamische fysieke archief is gedigitaliseerd en geconverteerd naar InProces. De processen inkomende post, uitgaande post en archivering zijn gedigitaliseerd. Het afgelopen jaar stond in het teken van de introductie van het nieuwe DMS in de organisatie met o.a. voorlichtingsbijeenkomsten, gebruikerstrainingen en ondersteuning op de werkplek. Per afdeling zijn er keyusers aangewezen die als taak hebben digitale post doorzetten naar de behandelend medewerker en de medewerkers kunnen ondersteunen bij het gebruiken van het systeem. InProces is zodanig ingericht dat medewerkers hun eigen dossiers kunnen beheren en brieven kunnen aanmaken vanuit het onderwerpsdossier. Verder was de focus op doorontwikkeling en upgraden van InProces. Er is een inhaalslag gemaakt met betrekking tot het verwerken van de opgelopen achterstand met betrekking tot het papieren archief welke is gevormd ten tijden van het digitaliseringsproject 2017-2018. 80% van deze stukken is inmiddels digitaal gearchiveerd.

Conclusie en vooruitblik

Digitalisering post en archief heeft zijn intrede gedaan bij Regio Twente. In 2019 is naast focus op introductie en doorontwikkeling InProces ook een inhaalslag gemaakt voor wat betreft het verwerken van de achterstand met betrekking tot het fysieke archief. De focus voor 2020 zal liggen op kwaliteitszorg dossiers InProces, het afsluiten van conversiedossiers en digitale vervanging. Daarnaast zal de veranderopdracht: Twente Vooruit gevolgen hebben voor het werkgebied van DIV en de inrichting van het digitale archief.

Totaal aantal in 2019 geregistreerde ingekomen analoge en digitale stukken:3600

Totaal aantal in 2019 geregistreerde verzonden analoge en digitale stukken:1400

Totaal aantal in 2019 nieuw geregistreerde digitale dossiers:1584

4.4 Verbonden partijen

Inleiding

Deze paragraaf betreft derde rechtspersonen waarmee Regio Twente een bestuurlijke en financiële band heeft, door een participatie in een vennootschap of in stichtingen. We beperken ons hier tot die partijen waarin Regio Twente een bestuurlijk én financieel belang heeft. Met een bestuurlijk belang bedoelen we een zetel in het bestuur van een deelneming of stemrecht. Een financieel belang houdt in dat Regio Twente middelen ter beschikking heeft gesteld en die zal verliezen bij faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen bij de verbonden partij op haar verhaald kunnen worden. Van een financieel belang is ook sprake als Regio Twente bij liquidatie van een derde rechtspersoon middelen uitgekeerd kan krijgen.

Het bovenstaande impliceert dat er relaties met derde partijen bestaan die slechts een financieel of een bestuurlijk belang inhouden. Deze staan niet in deze paragraaf benoemd. Ook doet zich voor dat Regio Twente een instelling of stichting jaarlijks subsidie verstrekt en op één of andere wijze deelneemt aan het bestuur daarvan, maar bij een faillissement juridisch niet aansprakelijk is. Een dergelijke rechtspersoon is geen verbonden partij, omdat er geen sprake is van een financieel belang. Een voorbeeld hiervan is de Personeelsvereniging Regio Twente.

Beleidskader verbonden partijen

Het beleid van Regio Twente met betrekking tot verbonden partijen is vastgelegd in het "[Beleidskader deelneming in of relatie met rechtspersonen](#)" die op 14 april 2014 is vastgesteld door het dagelijks bestuur. Hierin staan afspraken over het aangaan van verbindingen met derden en de wijze van sturing en beheersing daarvan. Er is geen eensluidend antwoord te geven op de vraag of kan worden deelgenomen in een rechtspersoon of dat daarmee anderszins een relatie wordt aangegaan. Elk geval vraagt om een specifieke afweging. Wel kan als algemeen uitgangspunt worden aangegeven dat er vanuit de optiek van Regio Twente sprake moet zijn van een publiek belang.

Risicoanalyse

Regio Twente heeft bij de programmabegroting 2019 een risicoanalyse opgesteld van de verbonden partijen. Voor deze analyse is er een onderscheid gemaakt in bestuurlijke en financiële risico's. De bestuurlijke risico's, denk hierbij aan directie/bestuur en eigenaarsbelang, zijn gekoppeld aan de financiële risico's, denk hierbij aan financiële bijdrage/afhankelijkheid en aansprakelijkheid.

In de overzichten hieronder wordt een opsomming gegeven van relevante verbonden partijen met de bijbehorende meest recente (concept) jaarcijfers:

Vennootschappen en coöperaties:

Innovatiefonds Twente B.V. statutair gevestigd te Enschede. Bedragen X 1.000		Informatie
1.	Doelstelling en openbaar belang	Een van de programmaonderdelen van het investeringsprogramma Innovatiesprong Twente is het beheren en door middel van subsidies uitgeven van een fonds ter stimulering van innovatieve investeringen in Twente. Het Innovatiefonds Twente richt zich op de financiering van innovatieve Twentse MKB-bedrijven. Via dit fonds geeft Regio Twente verder vorm aan het versterken van de sociaal economische structuur van de regio.
2.	Bestuurlijk belang	Innovatiefonds Twente is 100% eigendom van Regio Twente en daarmee is Regio Twente enige aandeelhouder van het fonds. Hierbij moet wel vermeld worden dat PPM Oost N.V. fondsbeheerder is.
3.	Financieel belang	Regio Twente heeft in totaal € 12 miljoen euro beschikbaar gesteld voor het Innovatiefonds. Dat gericht is op de top sector Hightech systemen en materialen (HTSM), een sector waar Twente sterk in is.
4.	Risico's	Regio Twente is 100% eigenaar van het fonds. Doordat Regio Twente 100% eigenaar is van het fonds, is het tegelijkertijd ook in

		staat om tijdig financieel bij te sturen indien nodig. De risicoscore is daardoor laag.
5.	Ontwikkelingen	Het innovatiefonds is een revolverend fonds en blijft doorlopen naar de afloop van de Agenda van Twente.
6.	Eigen vermogen begin 2019 Eigen vermogen eind 2019	€ 10.419 € (volgt)
7.	Vreemd vermogen begin 2019 Vreemd vermogen eind 2019	€ 108 € (volgt)
8.	Jaarresultaat 2019	€ (volgt)

Risico

Oost NL N.V. statutair gevestigd te Apeldoorn. Bedragen X 1.000		Informatie
1.	Doelstelling en openbaar belang	Oost NL is fondsbeheerder van het Innovatiefonds Twente B.V. Om af te stemmen op en raakvlakken af te tasten met een beleidskader dat de Provincie Overijssel ook op dit gebied uitvoert, is er voor gekozen om het beheer van ons Twents investeringsfonds in handen te leggen van Oost NL. Reden hiervoor is dat zij jarenlange expertise hebben opgebouwd in het beoordelen van projectaanvragen en bovendien op de hoogte zijn van innovatieve ontwikkelingen in Oost Nederland. Bovendien kan hiermee voor de doelgroep een optimale match worden gemaakt voor de inzet van provinciale gelden (in geheel Overijssel) als de Twentse gelden (alleen in Twente). Om deze constructie mogelijk te maken is het noodzakelijk dat Regio Twente aandeelhouder is van Oost NL, daartoe is een aandeel in de N.V. verworven. Zodra het investeringsprogramma is voltooid, wordt ook dit tijdelijke aandeelhouderschap weer opgeheven.
2.	Bestuurlijk belang	Om Oost NL in de gelegenheid te stellen om dit fonds te kunnen besturen, heeft Regio Twente één aandeel in Oost NL aangekocht.
3.	Financieel belang	Regio Twente heeft één aandeel in Oost NL aangekocht. Dit is contractueel vastgelegd.
4.	Risico's	Bestuurlijke invloed is laag, aangezien Regio Twente een minimaal belang heeft in Oost NL, zij investeren ook namens de provincies Overijssel en Gelderland. De informatievoorziening is goed georganiseerd tussen Regio Twente en Oost NL. Het financiële risico is ook laag, aangezien het financieel belang in Oost NL erg laag is en Regio Twente ook niet financieel aansprakelijk is. De risicoscore is daardoor laag.
5.	Belangrijkste ontwikkelingen	Ook na afloop van de Agenda van Twente in 2018 blijft Oost NL een actieve partner voor Regio Twente en de fondsbeheerder van het Innovatiefonds Twente.
6.	Eigen vermogen begin 2019 Eigen vermogen eind 2019	€ 86.009 € 81.597
7.	Vreemd vermogen begin 2019 Vreemd vermogen eind 2019	€ 9.409 € 8.217
8.	Jaarresultaat 2019	€ -4.412

Risico

4.5 Financiering

Inleiding

De uitvoering van programma's wordt mede ondersteund door de financieringsfunctie. Deze functie voorziet in de financieringsbehoefte bij de uitvoering van beleidstaken, door het zo nodig aantrekken van externe financieringsmiddelen, dan wel het beheren en uitzetten van gelden die daarvoor niet direct nodig zijn.

Beleid treasury functie

In het [treasurystatuut](#) is het beleidskader rondom de treasury functie vastgelegd.

Wettelijk kader

De uitvoering van het financieringsbeleid vindt plaats binnen de kaders zoals gesteld in de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet FIDO). Om vooral de financieringsrisico's te beperken, is in de Wet FIDO een tweetal instrumenten opgenomen, te weten de **rente risiconorm** en de **kasgeldlimiet**. Door de bepalingen van de Wet Fido (Wet financiering decentrale overheden) worden gemeenschappelijke regelingen verplicht alle geldelijke overschotten bij het Ministerie van Financiën te beleggen, het zogenoemde **schatkistbankieren**.

Renterisiconorm

De rente risiconorm bepaalt dat jaarlijks maximaal 20% van het begrotingstotaal onderhevig mag zijn aan renteherziening en herfinanciering. Hiermee is een maximumgrens gesteld aan het renterisico op de langlopende lening portefeuille. Van renteherziening is sprake als in de leningsovereenkomst is bepaald dat de rente gedurende de looptijd in een bepaald jaar zal worden aangepast. Herfinanciering is het aangaan van een nieuwe lening om de oude af te lossen. De rente risiconorm beperkt dus de aflossingen op de bestaande leningenportefeuille. In 2019 is er bij Regio Twente geen sprake geweest van renteherziening en/of herfinanciering. In 2019 is € 138.198 afgelost op de langlopende lening en € 91.673 aan rente betaald op de langlopende lening. In onderstaande tabel is de renterisiconorm uiteengezet.

Nr.	Omschrijving bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2019
1.	Begrotingstotaal (excl. mutaties reserves)	93.885
2.	Renterisiconorm (20% van 1)	18.777
3.	Renteherziening	0
4.	Aflossing	138
5.	Rente risico (3+4)	138
6.	Ruimte onder renterisiconorm (2-5)	18.639

Kasgeldlimiet

Het kasgeldlimiet is in de wet FIDO opgenomen om de directe gevolgen van een snelle rentestijging te beperken. Het kasgeldlimiet bepaalt dat gemeenschappelijke regelingen hun financieringsbehoefte voor slechts een beperkt bedrag met kortlopend vreemd vermogen financieren. De norm is in de wet gesteld op 8,2% van het begrotingstotaal aan lasten (excl. de stortingen in de reserves). In 2019 komt dit voor Regio Twente neer op een bedrag van € 7,8 mln. (8,2% van de lasten begroting na wijziging voor mutaties reserves). Het percentage wordt berekend als een kwartaalgemiddelde. In het jaar 2019 zijn door Regio Twente zowel voor de korte als de lange termijn geen externe financieringsmiddelen aangetrokken. Voor beide financieringsbehoeften is uitsluitend beschikbare interne financieringsmiddelen gebruikt.

Schatkistbankieren

Uit oogpunt van doelmatigheid is in de Wet FIDO een drempelbedrag opgenomen. Hiermee kan een bepaald bedrag buiten de schatkist worden gehouden, dit drempelbedrag is bepaald op 0,75% van het begrotingstotaal (lasten begroting na wijziging voor mutaties reserves). Voor Regio Twente komt dit in 2019 neer op een bedrag van € 717.000. Het onderstaand overzicht geeft het verloop van schatkistbankieren weer per kwartaal.

Schatkistbankieren (bedragen x € 1.000)	Drempelbedrag	1 ^e kwartaal 2019	2 ^e kwartaal 2019	3 ^e kwartaal 2019	4 ^e kwartaal 2019
Middelen buiten de schatkist	717	1.032	906	205	199
Percentage buiten de schatkist	0,75%	1,08%	0,95%	0,21%	0,21%

Hieruit blijkt dat in 2019 de eerste twee kwartalen niet voldaan is aan schatkistbankieren. Zoals aangeven in de jaarstukken 2018 heeft dit te maken met één bankrekening waarvan door wijziging in mandaten afroaming niet mogelijk is geweest. In het tweede kwartaal is hierover contact geweest met de bank om het probleem op te lossen. Vanaf kwartaal drie wordt voldaan aan schatkistbankieren.

4.6 Rechtmatigheid

Inleiding

Artikel 35, lid 6 van de Wet gemeenschappelijke regelingen verklaart de artikelen 186 tot en met 213 van de Gemeentewet van toepassing op een gemeenschappelijke regeling. Het dagelijks bestuur is wettelijk verplicht conform artikel 212/213 van de Gemeentewet zorg te dragen voor de interne toetsing van de getrouwheid van informatieverstrekking en rechtmatigheid van beheershandelingen. Rechtmatig wil zeggen handelen conform de geldende externe en interne wet- en regelgeving. De in- en externe wet- en regelgeving, die relevant is voor Regio Twente staat in het [normenkader](#) die vastgesteld is door het algemeen bestuur. Om deze rechtmatigheidsaspect te toetsen verrichten wij (verbijzonderde) interne controles. De accountant geeft in het kader van de jaarrekeningcontrole een oordeel over de rechtmatigheid.

Rechtmatigheid en interne managementletter

Om te toetsen of we rechtmatig handelen zijn er periodiek verbijzonderde interne controles op een selectie van processen. Dit is gebaseerd op het [interne controleplan](#), deze wordt geactualiseerd wanneer benodigd. De bevindingen/aanbevelingen vanuit de uitgevoerde verbijzonderde interne controles worden vastgelegd in de interne managementletter en besproken met het management en het bestuur. De interne managementletter is een verdere professionalisering van de verbijzonderde interne controlefunctie. Hiermee geven wij vorm aan de cyclus van het continue beoordelen en verbeteren van de belangrijkste financiële processen. De belangrijkste conclusie uit de [interne managementletter 2019](#) is dat de borging van informatieveiligheid onvoldoende georganiseerd is waardoor dit proces de meeste aandacht vereist. Ook de inkoopfunctie is beperkt georganiseerd waardoor er risico's worden gelopen op onrechtmatigheden.

Boardletter

Het algemeen bestuur heeft accountant Deloitte de opdracht verstrekt om de jaarrekening 2019 te controleren op getrouwheid en rechtmatigheid. Voorafgaan aan de jaarrekeningcontrole wordt de interim-controle uitgevoerd. De bevindingen en conclusies van de accountant worden op hoofdlijnen samengevat in de [boardletter](#).

Algemene conclusie accountant boardletter 2019

Belangrijkste conclusie van de accountant is dat de interne beheersomgeving van Regio Twente van voldoende niveau is. In het licht van de opdracht van de accountant om de jaarrekening te controleren is hij van mening dat Regio Twente de beheersomgeving voldoende georganiseerd heeft. Naast de nog openstaande bevindingen uit voorgaande jaren zijn door de accountant drie nieuwe bevindingen/aandachtspunten geïdentificeerd. Iedere bevinding van de accountant hebben wij van een reactie voorzien. Onze reactie treft u aan vanaf pagina 10 van de Boardletter. 2019 is het laatste controlejaar van Deloitte als onze huisaccountant in verband met het aflopen van het contract. Deloitte controleert sinds boekjaar 2016 de jaarrekening van Regio Twente. Dit biedt een mooie gelegenheid om te

terug te kijken. Terugkijkend over de afgelopen vier jaren merkt de accountant op dat onze organisatie de nodige stappen heeft gezet ten aanzien van het verbeteren van de interne beheersing. Het aantal opgevolgde bevindingen en adviezen van de accountant is over de jaren aanzienlijk teruggelopen (zie hoofdstuk 1.5 van de Boardletter).

Vooruitkijkend signaleert de accountant dat ontvlechting van de werkzaamheden voor de Veiligheidsregio Twente de kwaliteit en continuïteit van de financiële administratie kan bedreigen door het verliezen van schaalvoordelen en kennis en kunde van de medewerkers. Wij hebben aandacht voor dit risico en zullen het de komende tijd nauw blijven monitoren. Bij de ontvlechting zijn afspraken gemaakt met de Veiligheidsregio Twente dat zeker voor in het begin, de kennis en kunde voor beide organisaties beschikbaar blijft. Ten slotte constateert de accountant dat de veranderopdracht een grote impact heeft op de bedrijfsvoering. De impact zal groter worden naar mate de opdracht vordert. Ter waarborging van het huidige niveau van de interne beheersing adviseert Deloitte om hiervoor de benodigde capaciteit te organiseren en te handhaven. Wij onderschrijven deze constatering. De veranderopdracht vereist extra capaciteit van bedrijfsvoering. Uw bestuur heeft op 25 september 2019 vastgesteld dat voor extra benodigde capaciteit in het kader van de veranderopdracht in eerste instantie gekeken wordt naar de mogelijkheden binnen Regio Twente (reserves, vrijval van formatie etc.). Als dit niet slaagt, wordt een beroep gedaan op de beschikbare expertise van de 14 gemeenten. Als dat niet slaagt dan zullen er extra kosten gemaakt moeten worden.

Jaarrekening

Onze jaarrekening bestaat uit een programmarekening met toelichting en balans met toelichting.

Daarnaast is overeenkomstig de controle verordening voor het jaar 2016 en volgende jaren een controleprotocol vastgesteld. Hierin zijn de uitgangspunten voor de uitvoering van de accountantscontrole nader uitgewerkt.

5. Overzicht van baten en lasten en de toelichting

5.1 Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

Overzicht van baten en lasten jaarrekening 2019												
Bedragen € x1000	Begroting 2019 voor wijziging			Begroting 2019 na wijziging			Rekening 2019			Rekening 2018		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma`s excl. overhead												
Bestuur & Ondersteuning	-	540	540-	-	378	378-	479	901	422-	253	866	613-
Gezondheid	6.079	18.690	12.611-	5.130	19.132	14.002-	6.519	19.904	13.385-	6.506	18.277	11.771-
Sociaal Economisch Sterk Twente	425	2.007	1.582-	425	2.011	1.586-	448	1.945	1.497-	666	2.322	1.656-
Belangenbehartiging	12	338	326-	12	338	326-	45	382	336-	Onderdeel van Sociaal Economisch Sterk Twente		
Recreatieve voorzieningen	883	2.047	1.164-	883	2.116	1.233-	1.364	3.335	1.971-	1.536	2.806	1.270-
Agenda van Twente	269	45	225	100	100	-	216	559	343-	8.007	2.916	5.092
OZJT	-	784	784-	46.101	46.885	784-	39.551	40.309	759-	634	1.257	624-
Veilig Thuis Twente	-	3.416	3.416-	1.675	4.095	2.420-	1.673	3.965	2.292-	1.072	3.487	2.416-
Coalition of the willing	5.687	5.170	517	5.782	5.250	532	6.045	5.787	258	5.031	4.777	254
Totaal programma's excl. overhead	13.356	33.036	19.680-	60.107	80.304	20.197-	56.341	77.087	20.746-	23.704	36.708	13.004-
Overhead	3.341	14.441	11.099-	3.123	15.253	12.130-	4.654	16.652	11.998-	4.728	17.132	12.404-
Totaal programma's incl. overhead	16.697	47.477	30.780-	63.230	95.557	32.327-	60.994	93.738	32.744-	28.432	53.840	25.408-
Treasury	60	60	0	60	60	0	88	147	59-	280	241	40
Gemeentelijke bijdrage	30.764		30.764	32.350		32.350	32.350		32.350	29.161		29.161
Totaal algemene dekkingsmiddelen	30.824	60	30.764	32.409	60	32.350	32.437	147	32.290	29.442	241	29.201
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	47.521	47.536	15-	95.639	95.616	23	93.432	93.885	454-	57.874	54.080	3.793
Mutaties reserves												
Bestuur & Ondersteuning	45	-	45	45	38	7	473	705	232-	788	-	788
Gezondheid	106	-	106	106	-	106	70	-	70	-	-	-
Sociaal Economisch Sterk Twente	-	-	-	-	-	-	6	-	6	10	-	10
Belangenbehartiging	-	-	-	-	-	-	11	-	11	-	-	-
Recreatieve voorzieningen	-	136	136-	-	136	136-	540	0-	540	160	180	20-
Agenda van Twente	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
OZJT	-	-	-	-	-	-	-	70	70-	-	-	-
Veilig Thuis Twente	-	-	-	-	-	-	24	-	24	-	173	173-
Coalition of the willing	-	-	-	-	-	-	401	156	245	261	152	109
Totaal mutaties reserves	151	136	15	151	174	23-	1.523	931	593	1.219	505	714
Gerealiseerd resultaat	47.672	47.672	0	95.790	95.790	0	94.955	94.816	139	59.092	54.585	4.507
Resultaat Agenda van Twente 2018												4.897-
Resultaat Agenda van Twente 2019									343			
Gerealiseerd resultaat na aftrek resultaat Agenda van Twente									482	390		

Tabel 8 Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

5.2 Toelichting op de baten en lasten in de jaarrekening

Ontwikkelingen investeringsprogramma Agenda van Twente 2008-2017

Ingaande het rekeningjaar 2018 is het investeringsprogramma Agenda van Twente formeel beëindigd. In de afgelopen 10 jaar is onder deze verzamelnaam via een drietal sub-programma's, te weten: Agenda van Twente (AvT) omvang € 30 mln., Innovatieplatform Twente (IPT), omvang € 20 mln. en Innovatiesprong Twente (IST), omvang € 30 mln., in totaal € 80 mln. beschikbaar gesteld voor innovatieve projecten in Twente. Stimulering van innovatieve ontwikkelingen in Twente houdt na de Agenda van Twente niet op, maar wordt voortgezet in het programma "Agenda voor Twente". De ontwikkelingen daarvoor worden elders in hoofdstuk samenvatting resultaat afzonderlijk toegelicht.

Met ingang van dit dienstjaar is voor wat betreft de Agenda van Twente alleen nog sprake van afwikkeling van een aantal lopende zaken en de bewaking en verantwoording van (te) ontvangen rente en aflossing op verstrekte geldleningen uit het MKB fonds. In 2019 zijn, zoals voorzien, de 819 tijdelijk preferente aandelen, die hiervoor door Twence BV aan Regio Twente zijn verstrekt, tegen de nominale waarde ingewisseld en is de fictieve reserve die daarvoor als tegenhanger op de balans was opgenomen, opgeheven.

Horizontaal Toezicht en BTW controle

Horizontaal toezicht

Sinds enkele jaren beschikken wij over een convenant Horizontaal Toezicht met de Belastingdienst. Hierbij worden in voorkomende gevallen bij fiscale vraagstukken vroegtijdig contact gelegd met de Belastingdienst, zowel op het gebied van BTW, VPB en Loonheffingen. Daarnaast wordt een keer per jaar met de Belastingdienst een breed overleg gevoerd (bedrijfsbezoek) over voorliggende fiscale vraagstukken en fiscale ontwikkelingen.

BTW controle

Het btw-regime bij een overheidsorganisatie is complex aangezien het afhankelijk is van de verschillende soorten activiteiten die er worden uitgevoerd. Bij Regio Twente wordt een zeer divers palet aan activiteiten uitgevoerd variërend van pure markttaken tot overheidstaken. Hierdoor is het btw-regime wat voor onze organisatie van toepassing is ook zeer complex. De belastingdienst is medio 2019 gestart met een btw-controle. Deze controle is momenteel nog gaande en de uitkomsten zijn ook nog niet uitgekristalliseerd. Uit eigen analyse blijkt dat de afgelopen jaren ons btw-regime niet volledig juist is toegepast. Het schadebedrag wordt ingeschat op ca. € 200.000. Voor dit bedrag is een reservering gemaakt in de jaarrekening 2019. In het tweede kwartaal van 2020 vinden gesprekken plaats met de belastingdienst over de beoordeling van de fouten en de consequenties.

Vennootschapsbelasting

Om te beoordelen of wij in onze rol van (overheids)ondernemer ook daadwerkelijk voor afdracht van VPB in aanmerking komen, hebben wij onze activiteiten aan de daarvoor geldende wettelijke criteria getoetst. Hierbij is gemotiveerd komen vast te staan dat dit niet het geval is. De conclusie hieruit is dat Regio Twente geen activiteiten uitvoert waaruit een VPB plicht voortvloeit. Deze conclusie is ook als zodanig in het hiervoor genoemde bedrijfsbezoek met de Belastingdienst gecommuniceerd en deze heeft daar kennis van genomen.

BTW compensatie

Ook in het jaar 2019 is weer de zogenaamde transparantieregeling voor BTW van toepassing geweest. Op basis van hierover met de Twentse gemeenten gemaakte afspraken hebben wij onze daarvoor in aanmerking komende BTW naar de gemeenten doorgeschoven. Dit betreft in totaliteit € 1,65 mln.

5.3 Samenvatting resultaat 2019

5.3.1 Gezondheid

Gezondheid		x 1.000	
Positieve ontwikkelingen	€	Negatieve ontwikkelingen	€
Meningokokkencampagne	200	JGZ: Ontw. nieuw Digitaal Dossier	424
Projectopbrengsten 2019	135	Kosten voormalig personeel	86
Gemeentelijke bijdrage activiteiten	363	Project 'Vervoer verwarde personen'	70
SOA- taken	139		
Tarieftaken GGD	155		
	992		580
Saldo			412
Mutaties reserves			70
Gerealiseerd resultaat			482

Toelichting op de positieve ontwikkelingen

Meningokokkencampagne

200

In 2018 heeft de GGD de opdracht van het Rijk gekregen om de 14 tot 18 jarigen te vaccineren met het Meningokokken ACWY vaccin. De oproepen zijn begonnen in 2018 en zijn in 2019 grotendeels afgerond. Er zullen enkel nog inhaalsessies plaatsvinden in 2020. Het gerealiseerde voordeel is ontstaan doordat de extra incidentele werkzaamheden grotendeels binnen de bestaande formatie zijn uitgevoerd. De financiering van de Meningokokken ACWY campagne liep in 2019 nog via het RIVM, waarbij de financiering van het reguliere rijksvaccinatieprogramma vanaf 2019 via het gemeentefonds loopt.

Toelichting op de negatieve ontwikkelingen

JGZ: Ontwikkeling nieuw Digitaal Dossier

424

Op de gemeentelijke bijdrage voor de JGZ is een budgetoverschrijding gerealiseerd van € 424.000 wegens het ontwikkelen van het nieuwe Digitaal Dossier. Op 31 januari 2018 is het dekkingsvoorstel van het digitaal dossier vastgesteld door de bestuurscommissie Publieke Gezondheid. Wegens de vertraagde oplevering is er in 2019 een lastenoverschrijding gerealiseerd door licentiekosten van het oude Digitaal Dossier (MLCAS) die niet begroot waren. Daarnaast waren de programmakosten voor de 3 GGD'en hoger vanwege de vertraging en waren de beheerkosten niet volledig begroot. Deze aanvullende kosten heeft de GGD weten te dekken binnen de reguliere begroting, waardoor geen aanspraak gedaan hoeft te worden op de reserve, waar de bestuurscommissie Publieke Gezondheid in 2018 mee heeft ingestemd (€ 106.000 bestemmingsreserve).

Projectopbrengsten 2019

135

In 2019 is er een voordeel gerealiseerd van € 135.000 op projectopbrengsten. In de begroting van de diverse projecten zit een risico-opslag verwerkt. Dit wordt gebruikt om de huidige en toekomstige risico's op het gebied van projecten af te dekken. In 2019 hebben deze risico's zich niet voorgedaan, waardoor dit resultaat is ontstaan.

Kosten voormalig personeel

86

Wegens WW en WIA verplichtingen is een tekort ontstaan van € 86.000 in 2019. Binnen Regio Twente, en dus de GGD, is de beleidskeuze gemaakt om hiervoor geen verzekering af te sluiten. Hierdoor drukken deze lasten direct op het resultaat. Naar verwachting zijn deze lasten nog steeds lager dan de verzekeringskosten. Dit risico is in de risicoparagraaf wel voorzien en opgenomen in de egaliseringsreserve. Deze aanvullende kosten heeft de GGD weten te dekken binnen de reguliere begroting, waardoor geen aanspraak gedaan hoeft te worden op de reserve.

Gemeentelijke bijdrage activiteiten	363	Project 'Vervoer verwarde personen'	70
Op GGD activiteiten gefinancierd vanuit de gemeentelijke bijdrage is een positief resultaat gerealiseerd van 363k. Dit resultaat wordt grotendeels gerealiseerd wegens het (tijdelijk) niet invullen van vacatures door o.a. het artsentekort. Daarnaast zijn er op diverse GGD taken incidentele baten gegenereerd die de gemeentelijke bijdrage ontlasten.		Op 11 april 2018 heeft de bestuurscommissie besloten om € 70.000 vanuit de reserve beschikbaar te stellen voor het project 'Vervoer verwarde personen'.	
SOA- taken	139		
Op het taakveld SOA is een positief resultaat gerealiseerd van 139k. Bij SOA is er sprake van plafondfinanciering, maar door een efficiënte uitvoering en onderschrijding op het budget inhuur, is er een positief resultaat gerealiseerd dit taakveld.			
Tariefstukken GGD	155		
Op de tariefstukken is een positief resultaat gerealiseerd van 155k. Met name de opbrengsten forensische geneeskunde vallen hoger uit dan geraamd.			

5.3.2 Recreatieve Voorzieningen

Recreatieve voorzieningen		x € 1.000	
Positieve ontwikkelingen	€	Negatieve ontwikkelingen	€
Hogere baten erfpachten	42	Kosten project Twente beleven	163
Hogere inkomsten verhuur	11	Afschrijvingen investeringen	87
Inkomsten parkeren	140	Niet ingevulde taakstelling	264
Verkoop routekaarten	20	Storting in de voorzieningen groot onderhoud	448
Inkomsten festivals	71	Kosten project proeftuin Lageveld	40
Bijdrage in project Twente beleven	87	Kosten aanleg en onderhoud routenetwerken en fietspaden	101
Bijdrage in project proeftuin Lageveld	33	Onderhoud recreatieparken	44
Bijdrage derden in (sanering) routenetwerken	77	Hogere salarislasten	10
	481		1.157
Saldo			-676
Mutaties reserve recreatieparken/ fietspaden			76
Mutaties reserve groot onderhoud recreatieve voorzieningen			492
Mutaties provinciale reserve			93
Mutaties reserves kapitaallasten RV			15
Gerealiseerd resultaat			0

Toelichting op de positieve ontwikkelingen

Toelichting op de negatieve ontwikkelingen

Hogere baten erfpachten	42	Kosten project Twente beleven	163
Herziene en nieuwe pachtovereenkomsten leiden tot hogere inkomsten		In het Hulsbeek zijn diverse projecten uitgevoerd in het kader van het (gesubsidieerde) project Twente Beleven, o.a. speelvoorzieningen op en langs het water. Vanuit de Regio Twente dragen wij bij aan dit project waarbij onze bijdrage wordt onttrokken aan de reserve recreatieparken.	
Hogere inkomsten verhuur	11	Afschrijvingen investeringen	87
De terreinen van de recreatieparken zijn meer verhuurd door een toenemende bekendheid en het mooie weer en dit leidt tot hogere inkomsten.		Dit zijn afschrijvingen voor een aantal investeringen waar specifieke reserves tegenover staan voor een bedrag van € 15.000.	
Inkomsten parkeren	140	Niet ingevulde taakstelling	264
De invoering van het geautomatiseerde parkeersysteem in combinatie met het mooie weer hebben geleid tot meer parkeerinkomsten (wel minder dan in 2018).		De invulling van deze taakstelling is voorzien. Er wordt hard gewerkt om, conform de gemaakte afspraken deze taakstelling weg te werken binnen de exploitatie. (Oorspronkelijk bedroeg de taakstelling € 603.000,-). De taakstelling zal verder worden ingevuld door de aanleg van het bungalowterrein op het Rutbeek en extra inkomsten uit pacht, huur en parkeren.	
Verkoop routekaarten	20	Storting in de voorzieningen groot onderhoud	448
De verkoop van vernieuwde routekaarten leidt tot een extra inkomst bovenop de geraamde € 18.000.		De storting in de voorzieningen groot onderhoud wordt gedekt uit vrijval van de reserves groot onderhoud aangevuld met de jaarlijkse dotatie (dit conform eerdere besluitvorming in het algemeen bestuur).	

<i>Inkomsten festivals</i>	71	<i>Kosten project proeftuin Lageveld</i>	40
Op de parken hebben meer festivals plaatsgevonden. Ook trokken de festivals meer bezoekers. Hierdoor zijn (conform de afgesloten contracten) de inkomsten voor Regio Twente ook hoger.		Dit zijn bedragen die worden overgemaakt naar partners alsmede onze eigen bijdrage. Regio Twente is penvoerder van het door de EU gesubsidieerde project "proeftuin Lageveld", waarbij diverse Twentse bedrijven hun innovaties kunnen uittesten op het Lageveld.	
<i>Bijdrage in project Twente beleven</i>	87	<i>Kosten aanleg en onderhoud routenetwerken en fietspaden</i>	101
De inkomsten uit dit project bestaan uit subsidie en bijdragen van derden.		Het aantal kilometers aan routenetwerken en fietspaden is fors toegenomen met navenant meer onderhoudskosten. Tevens is het meest noodzakelijke achterstallige onderhoud opgepakt.	
<i>Bijdrage in project proeftuin Lageveld</i>	33	<i>Onderhoud recreatieparken</i>	44
Subsidie van de EU.		Het regulier onderhoud aan de parken is duurder uitgevallen dan werd verwacht. Dit heeft met name te maken met de bestrijding van de eikenprocessierups.	
<i>Bijdrage derden in (sanering) routenetwerken</i>	77	<i>Hogere salarislasten</i>	10
Derden hebben bijgedragen aan de aanpassingen aan de diverse routes.		Door met name cao ontwikkelingen zijn de salarislasten hoger.	

5.3.3. Sociaal Economisch sterk Twente

Sociaal Economische Structuurversterking		x € 1.000	
Positieve ontwikkelingen	€	Negatieve ontwikkelingen	€
Mobiliteit	78	Economie algemeen	100
Vrijetijdseconomie	17		
	95		100
Saldo			-5
Mutatie reserve herplaatsing personeel			5
Gerealiseerd resultaat			0
Toelichting op de positieve ontwikkelingen		Toelichting op de negatieve ontwikkelingen	
Mobiliteit	78	Economie algemeen	100
In 2019 is de aanzet gegeven voor enkele projecten en adviezen die in 2019 nog niet tot uitgaven leiden en is er incidenteel een onderschrijving.		Dit betreft voor circa € 50.000 WW-uitkeringen voor 2 medewerkers en niet gerealiseerde dekking uit projectgelden.	
Vrijetijdseconomie	17	Mutatie reserve herplaatsing personeel	5
In 2019 was er geen behoefte aan een externe monitoring.			

5.3.4 Belangenbehartiging

Belangenbehartiging		x € 1.000	
Positieve ontwikkelingen	€	Negatieve ontwikkelingen	€
Europese week van de regio's en gemeenten	33	Salarislasten (inclusief reis- en verblijfkosten)	18
Niet gerealiseerde kapitaallasten	4	Inzet lobbyisten en Europese week van de regio's en gemeenten	30
	37		48
Saldo			-11
Mutaties reserve (egaliseren resultaat)			11
Gerealiseerd resultaat			0
Toelichting op de positieve ontwikkelingen		Toelichting op de negatieve ontwikkelingen	
<i>Europese week van de regio's en gemeenten</i>	33	<i>Salarislasten (inclusief reis- en verblijfkosten)</i>	18
Deelnemers hebben bijgedragen aan de kosten, deze waren niet geraamd.		Door cao ontwikkelingen en reis- en verblijfkosten gerelateerd aan belangenbehartiging vallen deze kosten hoger uit.	
<i>Niet gerealiseerde kapitaallasten</i>	4	<i>Inzet lobbyisten en Europese week van de regio's en gemeenten</i>	30
In 2019 waren er geen kapitaallasten.		De inzet van 2 lobbyisten (in dienst van de Provincie Overijssel) kost meer dan de raming (gemeld bij de Berap 2019) en kosten voor de Europese week van de regio's en gemeenten waren niet geraamd.	
		<i>Mutaties egalisatiereserve Leefomgeving</i>	11
		Het tekort wordt conform afspraak onttrokken aan de egalisatiereserve Leefomgeving aangezien Lobby een onderdeel vormt van het domein Leefomgeving.	

5.3.5 Investeringsprogramma Agenda van Twente 2008-2017

Agenda van Twente x € 1.000			
Positieve ontwikkelingen	€	Negatieve ontwikkelingen	€
Rente	58	Diverse uitgaven	502
Teruggevorderde subsidie	94	Terug te betalen BTW	115
Vergoedingen	25		
Pandrecht/borg	97		
	274		617
Saldo			-343
Mutaties reserve			0
Gerealiseerd resultaat			-343
Toelichting op de positieve ontwikkelingen		Toelichting op de negatieve ontwikkelingen	
Rente	58	Diverse uitgaven	502
Dit betreft de rente conform besluitvorming wordt geïnd via de gemeentelijke bijdrage.		Dit betreft diverse afrekeningen van in eerdere jaren verstrekte subsidies en uitgaven voor (externe) begeleiding van het programma.	
Teruggevorderde subsidie	94	Terug te betalen BTW	115
Een subsidie die eerder als oninbaar was afgeboekt is toch terugbetaald.		Er wordt een belasting (BTW) claim van de belastingdienst voorzien over voorgaande jaren, hiervoor wordt € 115.000 gereserveerd en als last geboekt binnen het programma. De afgelopen jaren is de BTW van ingehuurde juridische adviseurs in het kader van leningen beheer ten onrechte gecompenseerd. In plaats van compensatie had de BTW kostenverhogend moeten werken.	
Vergoeding	25		
De inzet van externe juridische advisering wordt in een aantal dossiers doorberekend			
Pandrecht/borg	97		
In 1 situatie hebben we pandrecht uitgeoefend en in een andere situatie is borg aan ons betaald.			

5.3.6 Bestuur & Ondersteuning

Bestuur & Ondersteuning		x € 1.000	
Positieve ontwikkelingen	€	Negatieve ontwikkelingen	€
Vacatureruimte secretariële ondersteuning	109	Beëindiging dienstverlening VRT	268
Catering	73	Personeelsdossiers	43
Huisvesting Twentehuis	732	ICT Licentiekosten	202
Rente baten verstrekte leningen MKB fonds	30	Terug te betalen BTW	80
Inhuur privacy functionaris	58	Inhuur Bedrijfsvoering	20
		Bestuur & Directie	29
		Ondernemingsraad	16
		Overig	16
		Afboeking deelneming Twence	88
		Beheer BV	
Saldo	1.002		762
Resultaat voor bestemming			240
Mutatie Reserve Modernisering Twentehuis			-712
Mutatie reserves - Egaliseren Resultaat 2018			117
Mutatie reserves - Egaliseren Resultaat 2019			267
Mutatie reserve vrijval reserve Twence beheer BV			88
Resultaat na bestemming			0

Toelichting op de positieve ontwikkelingen

Toelichting op de negatieve ontwikkelingen

Vacatureruimte secretariële ondersteuning	109	Beëindiging dienstverlening VRT	268
Binnen de afdeling Management en project support zijn vacatures ontstaat die mede door de veranderopdracht en de financiële knelpunten niet worden ingevuld.		Sinds de verzelfstandiging van de VRT in 2011 levert Regio Twente dienstverlening op het gebied van P&O en financiën aan de VRT. De VRT heeft besloten om de dienstverlening te beëindigen. Voor P&O diensten per 1 juli 2019 en voor financiën per 1 januari 2020. In de tarieven die door Regio Twente in rekening werden gebracht was een opslag opgenomen voor de interne bedrijfsvoering kosten (overhead). Door beëindiging van de dienstverlening valt dekking weg voor de overheadkosten waardoor er een structureel tekort ontstaat. Om dit tekort voor de begroting op te lossen is een maatregelen pakket (bezuinigingen) opgesteld.	
Catering	73	Personeelsdossiers	43
In 2019 zijn de catering activiteiten aanbesteed. Het aanbod is versoberd. Bovendien is de gegunde prijs aan de nieuwe aanbieder lager dan het beschikbare budget waardoor er een voordeel ontstaat.		Op integriteitsdossiers van 2018 worden lasten gerealiseerd. Het betreffen kosten voor juridische ondersteuning, bedrijfsonderzoek, extra inhuur en WW verplichting. Er zijn ook extra accountantskosten gemaakt voor deze dossiers. Ten slotte zijn kosten gemaakt voor werk naar werk trajecten.	

Huisvesting Twentehuis	732	ICT Licentiekosten	202
Op mei 2019 heeft het algemeen bestuur ingestemd met instellen van de reserve modernisering Twentehuis voor het opvangen van de toekomstige risico's van de verbouwing van het Twentehuis. Deze reserve is gevormd met uit voorgaande jaren (2017+2018) gereserveerde bedragen van in totaal € 400.000. Daarnaast is de met de verhuurder afgesproken huurvrije periode van € 266.000 op de huurkosten ingehouden. Deze bedragen vallen vrij in de exploitatie van 2019 als een incidenteel voordeel en tegelijkertijd worden de bedragen via een mutatie reserve toegevoegd aan de reserve. Daarnaast is er een incidenteel voordeel door teruggave servicekosten 2017 en 2018 en een incidenteel nadeel door extra onderhoudskosten.		De IT-wereld ontwikkelt zich in een hoog tempo. Door wijzigingen in wet- en regelgeving en noodzakelijk IT-vernieuwingen zijn meer IT producten nodig en nemen de licentiekosten toe. De afgelopen jaren is mede door ingevulde taakstellingen en geen nieuw beleid ons licentiebudget nauwelijks toegenomen. Hierdoor ontstaat een structureel knelpunt die ook benoemd is in de jaarstukken 2018. Ook om dit knelpunt in de begroting op te lossen is een maatregelenpakket opgesteld (bezuiniging).	
Rente baten verstrekte leningen MKB fonds	30	Terug te betalen BTW	80
Er zijn meer rente baten gerealiseerd dan begroot vanuit de verstrekte geldleningen aan het MKB.		Er wordt een belasting (BTW) claim van de belastingdienst voorzien over voorgaande jaren, hiervoor wordt € 80.000 gereserveerd en als last geboekt binnen het programma. De afgelopen jaren is de BTW bij ICT investeringen niet juist verwerkt.	
Inhuur privacy functionaris	58	Inhuur Bedrijfsvoering	20
Per halverwege 2019 is een vacature ontstaan door het vertrek van de privacyfunctionaris. Mede door krapte op de arbeidsmarkt is de vacature in 2019 niet ingevuld. In 2019 is geïnvesteerd in een nieuwe visie en aanpak om met de beperkt beschikbare middelen de wettelijke vereisten van de AVG te kunnen borgen.		Al sinds 2018 wordt de directiefunctie voor Bedrijfsvoering op interim basis ingevuld. Dit leidt in 2019 tot een kleine overschrijding.	
		Bestuur & Directie	29
		In 2019 is een kleine overschrijding ontstaan door niet begrote opleidingskosten en inhuur van personeel.	
		Ondernemingsraad	16
		In het kader van het verandertraject zijn voor de OR meer uren beschikbaar gesteld.	
		Overig	16
		Per saldo zijn er nog diverse onder- en overschrijdingen die een nadeel veroorzaken van € 16.000.	
		Afboeking deelneming Twence beheer BV	88
		Gedurende de looptijd van de Agenda van Twent 2008-2017 heeft Regio Twente een tijdelijk preferent fictief aandelenpakket in Twence BV verworven die op de balans zijn gewaardeerd tegen een waarde van € 88.446. Hier tegenover is een fictieve reserve ingesteld voor hetzelfde bedrag. Deze fictieve aandelen hielden verband met elkaar en liepen synchroon met de tijdelijke extra winstuitkering die Regio Twente ontving voor de financiering van het investeringsprogramma Agenda van Twente".	

In 2018 is de laatste bijdrage van € 8 mln. (van de overeengekomen € 80 mln.) ontvangen. Het fictieve aandelenpakket is inmiddels via een besluit van de Algemene vergadering van Aandeelhouders van Twence BV tegen de nominale waarde (€ 815,-) teruggeleverd aan Twence BV. De fictieve vordering op Twence BV (het aandelenpakket) wordt afgeboekt tegenover de vrijval van de bestemmingsreserve die hierna wordt opgeheven.

5.3.7 OZJT

	OZJT		x € 1.000
Positieve ontwikkelingen	€	Negatieve ontwikkelingen	€
Personele lasten OZJT en Samen14	88	Materiële lasten OZJT en Samen 14	18
Diverse opdrachten gerelateerd aan kerntaken jaarplan OZJT	385	Diverse opdrachten gerelateerd aan kerntaken jaarplan OZJT	385
Afronding projecten	86	Afronding projecten	86
Expertisecentrum Duurzame Gezinsvormen		Expertisecentrum Duurzame Gezinsvormen	208
Transformatiemiddelen jeugdhulpstelstel Twente	2.259	Transformatiemiddelen jeugdhulpstelstel Twente	2.259
Voorlopige verrekening inkoop maatregelhulp en beschikbaarheidsvoorzieningen	4.311	Voorlopige verrekening inkoop maatregelhulp en beschikbaarheidsvoorzieningen	4.311
	7.337		7.267
Saldo			70
Mutaties reserves (egaliseren resultaat)			-70
Gerealiseerd resultaat			0

Toelichting op de positieve ontwikkelingen

Toelichting op de negatieve ontwikkelingen

Personele lasten OZJT en Samen 14 88

Ten opzichte van de begroting wordt er minder ingezet op medewerkers in loondienst door:

- vertrek van de programmasecretaris OZJT per augustus 2019 en invulling per februari 2020.
- interne verschuivingen als gevolg van de opdracht van transformatie van de Twentse jeugdzorg. De projectleider inkoop is projectleider van ontwikkeltafel 2 geworden en één ondersteuner inkoop is nu deels ingezet op de ontwikkeltafels (dekking vanuit transformatiemiddelen i.p.v. gemeentelijke bijdrage). Daarnaast is het opleidingsbudget niet geheel benut. Daar staat tegenover dat de invulling van de nieuwe financiële adviesfunctie bij OZJT op basis van detachering van een medewerker van Gemeente Enschede is gebeurd zonder extra budget. Tenslotte zijn er extra baten vanwege gedeeltelijke detachering van manager OZJT/bestuursecretaris in de functie van regio-ambassadeur regio IJsselland en Twente naar VNG. Per saldo levert dit een voordeel op van € 88.000.

Materiële lasten OZJT en Samen 14 18

Ten opzichte van de begroting worden extra vergader- en representatiekosten gemaakt. Ook de laatste niet begrote kosten van het project Twents model Inkoop zijn opgenomen in het resultaat, maar grotendeels gedekt door het budget van 'inhuur derden'. Per saldo levert dit een nadeel op van € 18.000.

Diverse opdrachten gerelateerd aan kerntaken jaarplan OZJT	385	Diverse opdrachten gerelateerd aan kerntaken jaarplan OZJT	385
Sinds de oprichting van OZJT is er, naast de afgesproken loon- en prijsindexatie, geen uitzetting geweest van de begroting. De strakke begroting betekent ook dat er weinig tot geen ruimte is om nieuwe opdrachten vanuit het jaarplan of onverwachte ontwikkelingen op te vangen zonder bijdrage van gemeenten in kind en/of geld. Daardoor is er een extra bijdrage bij gemeenten en derden opgehaald voor extra opdrachten betreffende Inkoop - doorlopende inschrijving, contractmanagement inclusief incidentmanagement, evaluatie en vooruitblik.		In navolging van de strakke begroting zijn er extra lasten betreffende extra opdrachten Inkoop - doorlopende inschrijving, contractmanagement inclusief incidentmanagement en evaluatie en vooruitblik. Lasten bestaan uit juridische- en accountantskosten contractmanagement, extra ondersteuning systemen/data, afwikkeling incidentmanagement.	
Afronding projecten	86	Afronding projecten	86
Bijdragen van deelnemende gemeenten en overige bijdragen voor afwikkeling projecten Eigen Kracht (€ 2.000), Twents Model Inkoop (€ 16.000), Menzis (€51.000) en pilot Duurzame Gezinsvormen (€ 17.000).		Resterende kosten projecten Eigen Kracht (€ 2.000), Twents Model Inkoop (€ 16.000) en Menzis (€ 51.000). Aanvullend is een deel van de resterende kosten van Twents Model Inkoop (€ 29.000) opgevangen in de reguliere exploitatie (zie materiële lasten OZJT en Samen14).	
Expertisecentrum Duurzame Gezinsvormen	208	Expertisecentrum Duurzame Gezinsvormen	208
De inkoop van het expertisecentrum Duurzame Gezinsvormen is in 2019 niet gerealiseerd, waardoor de begrote lasten niet zijn gerealiseerd.		De inkoop van het expertisecentrum Duurzame Gezinsvormen is in 2019 niet gerealiseerd, waardoor de begrote bijdragen van deelnemende gemeenten niet is opgehaald.	
Transformatiemiddelen jeugdhulpstelsel Twente	2.259	Transformatiemiddelen jeugdhulpstelsel Twente	2.259
Betreft ontvangen subsidiemiddelen Rijk (via centrumgemeente Enschede) om de vernieuwing van het jeugdhulpstelsel in Twente een extra impuls te geven. Een groot deel van deze 'geoormerkte' middelen (€ 2.259.000) is nog niet besteed en zal de komende jaren zijn beslag krijgen.		Betreft ontvangen subsidiemiddelen Rijk (via centrumgemeente Enschede) om de vernieuwing van het jeugdhulpstelsel een extra impuls te geven. Een groot deel van deze 'geoormerkte' middelen (2.259.000) is nog niet besteed en zal de komende jaren zijn beslag krijgen.	
Voorlopige verrekening inkoop maatregelhulp en beschikbaarheidsvoorzieningen	4.311	Voorlopige verrekening inkoop maatregelhulp en beschikbaarheidsvoorzieningen	4.311
(Voorlopige) verrekening van de bevoorschotting en daarmee ook de gemeentelijke bijdrage van de inkoop maatregelhulp en beschikbaarheidsvoorzieningen 2019 (€ 4.311.000).		(Voorlopige) verrekening van de bevoorschotting en daarmee ook de gemeentelijke bijdrage van de inkoop maatregelhulp en beschikbaarheidsvoorzieningen 2019 (€ 4.311.000).	
		Mutaties reserve	70
		Het positieve resultaat wordt toegevoegd aan de egaliseringsreserve OZJT zoals ingesteld is n.a.v. besluitvorming in het algemeen bestuur van 31 oktober 2018.	

5.3.8 Veilig Thuis Twente

Veilig Thuis Twente		x € 1.000	
Positieve ontwikkelingen	€	Negatieve ontwikkelingen	€
Materiële lasten	57	Extra kosten overhead	51
Subsidie radargelden	998	Personele lasten	30
		Subsidie radargelden	998
	1.055		1.079
Saldo			-24
Mutaties reserves (egaliseren resultaat)			24
Gerealiseerd resultaat			0

Toelichting op de positieve ontwikkelingen

Materiële kosten

57

Door de prioriteit op de wachtlijstproblematiek zijn er geen netwerklunches georganiseerd zijn deze kosten bespaard. Daarnaast is er minder beroep gedaan op ondersteuning REGAS door ziekte van de medewerker KWIZ. Ook zijn de internet- en telefoonkosten lager dan begroot. Tenslotte zijn de tolkosten lager dan begroot. Per saldo levert dit een voordeel op van € 57.000.

Toelichting op de negatieve ontwikkelingen

Extra kosten overhead

51

De overhead kosten zijn toegenomen door de uitbreiding van de werkzaamheden en formatie door de aanscherping van de Meldcode. Deze extra kosten waren niet begroot. Hierover zijn maatwerkafspraken gemaakt voor 2019 binnen Regio Twente.

Personele Lasten

30

De personeelskosten vallen per saldo licht hoger uit dan begroot. VTT heeft te maken gehad met een hoog verloop in 2019. Door de krapte op de arbeidsmarkt heeft VTT moeite om goed gekwalificeerd personeel aan te trekken. Daarnaast speelt een hoog ziekteverzuim. Regio Twente is eigen risico drager. Ook is de fors toegenomen nieuwe stroom aan meldingen en adviezen niet meer in lijn met de huidige formatie (inclusief uitbreiding radargelden). Daardoor is een hoger beroep gedaan op inhuur van personeel dan begroot, hebben bestaande medewerkers extra uren gemaakt en worden re-integratie kosten gemaakt. Daar staat tegenover dat er WAZO-uitkeringen zijn ontvangen van € 47.000.

De lonen en werkgeverslasten zijn i.v.m. de CAO ontwikkeling harder dan geraamd gestegen waardoor er een tekort op de looncompensatie is ontstaan van € 6.000. Deze is gedekt door een herbestemming van het restant subsidiebedrag JboV/OZJT over Q1 2018. Per saldo levert dit een nadeel op van € 30.000.

Subsidie radargelden

998

Er is een subsidie van het rijk ontvangen in het kader van de aangescherpte wet meldcode en de uitbreiding van de monitorfunctie van 998K.

Subsidie radargelden

998

Er is een subsidie van het rijk ontvangen in het kader van de aangescherpte wet meldcode en de uitbreiding van de monitorfunctie van 998K.

Mutaties reserves

24

Het negatieve resultaat wordt onttrokken aan de egalisatiereserve Veilig Thuis Twente zoals ingesteld is n.a.v. besluitvorming in het algemeen bestuur van 31 oktober 2018.

5.3.9 Coalitions of the Willing

Coalition of the Willing		x € 1.000	
Positieve ontwikkelingen	€	Negatieve ontwikkelingen	€
Lagere lasten Netwerkstad	89	Gedeeltelijk uitkeren reserve Netwerkstad	365
Toezicht en kwaliteit OZJT	17	Mobiliteitslab OZJT	73
IT Platform/SSNT	185	Kennispunt	17
Bijdragen Agenda voor Twente	1.427	MDA	19
Twentse Kracht	20		
Afwikkeling vordering salarisadministratie	68	Traineeship Twentse Overheid	35
	1.806		509
Resultaat voor bestemming			1.297
Te verreken bijdragen OZJT			56
Te verrekenen bijdragen IT Platform			-185
Te verrekenen bijdragen Twentse Kracht			-20
Bijdrage Traineeship Twentse Overheid van vooruit ontvangen			35
Bijdrage Agenda voor Twente naar vooruit ontvangen			-1.427
Mutatie reserve Kennispunt			17
Mutatie reserve Netwerkstad			-89
Mutatie reserve Netwerkstad			365
Mutatie reserve ISP projecten			19
Mutatie reserve Bedrijfsvoering			-68
Resultaat na Bestemming			0

Toelichting op de positieve ontwikkelingen

Toelichting op de negatieve ontwikkelingen

<i>Lagere lasten Netwerkstad</i>	89	<i>Gedeeltelijk uitkeren reserve Netwerkstad</i>	365
De nog lopende verplichtingen worden afgehandeld. Er worden geen nieuwe activiteiten meer opgepakt wat leidt tot een voordeel welke wordt gestort in de reserve Netwerkstad.		Na instemming van de deelnemende gemeenten wordt € 365.000 onttrokken aan de reserve en aan de gemeenten uitgekeerd.	

<i>Toezicht en Kwaliteit OZJT</i>	17	<i>Mobiliteitslab OZJT</i>	73
Door lagere personeelslasten dan begroot is er een positief resultaat. Deze middelen blijven binnen de coalition beschikbaar voor 2020.		Betreft extra kosten inhuur begeleiding vervoer, projectleider dataknooppunt en meerwerk dataknooppunt om de gewenste ontwikkelingen op gang te krijgen. De gemeenten zijn hierbij steeds opdrachtgever geweest. Deze extra kosten zijn bij de deelnemende gemeenten in rekening gebracht.	

<i>IT Platform</i>	185	<i>Kennispunt</i>	17
Op de IT Platform Twente onderdelen resteert een positief saldo. Dit wordt veroorzaakt, door lagere uitgaven in de opstartfase dan begroot (€ 103.000). Tevens is over 2019 is een positief saldo gerealiseerd vanwege minder inhuur van specialisten van gemeenten en leveranciers. Er zijn nog kosten uit 2019, welke in 2020 gefactureerd/belast worden, waardoor er naar verwachting een positief saldo resteert van € 123.500. Conform besluit van de stuurgroep (22-01-2020) en standaard afspraken met het regionaal Platform Directeuren en Hoofden bedrijfsvoering worden positieve saldo's van IT Platform Twente tot een maximum van € 200.000 ingezet als ontwikkelbudget.		De kostenoverschrijding van Kennispunt Twente wordt veroorzaakt door het geaccordeerde investeringsplan. Het tekort wordt onttrokken aan de reserve Kennispunt conform besluitvorming.	

Bijdragen Agenda voor Twente	1.427	MDA	19
Het exploitatie resultaat van de Agenda voor Twente laat een overschot zien welke als vooruitontvangen bedragen naar de balans is geboekt.		Dit betreft additionele kosten (o.a. inzet voor de RES) die conform besluitvorming mogen worden onttrokken aan de reserve	
Twentse Kracht	20	Traineeship Twentse Overheid	35
Twentse School en Twentse Kracht vormen samen een plus van circa € 20.000,-. Dit wordt mede veroorzaakt door Twentse school. Deelnemende gemeentes betalen namelijk een standaard vergoeding voor cursussen, events en trainingen. De daadwerkelijke kosten zijn in 2019 lager.		Traineeship Twentse Overheid heeft een kostenoverschrijding van € 35.000,-. Dit wordt mede veroorzaakt door twee ontwikkelingen: De salarislsten inclusief onkostenvergoedingen. Bij het budget voor 2019 is geen rekening gehouden met een behoorlijke cao-stijging in 2019 waarbij ook sprake was van een eenmalige uitkering. Samen zorgt dit voor een overschrijding van € 18.000,-. Niet alle trainees hebben een baan gevonden en hebben hierdoor een WW-uitkering aan moeten vragen. Aangezien Regio Twente de risico drager is, betekent dit voor Regio Twente een niet voorziene uitgave van circa € 17.000,-.	
Afwikkeling vordering salarisadministratie	68		
Overeenstemming met de gemeenten Borne, Oldenzaal en Haaksbergen over de verrekenen kosten 2018 inzake E-HRM en accountantskosten. Dit leidt tot een incidenteel voordeel aangezien de kosten verwerkt zijn in de jaarrekening 2018. Bij de jaarrekening 2018 is de reserve bedrijfsvoering gemuteerd om dit tekort op te vangen. Het voordelige resultaat wat nu ontstaat wordt teruggestort in de reserve Bedrijfsvoering.			

5.4 Analyses rekeningresultaat 2019

Hierna volgen overzichten en toelichtingen van de voornaamste afwijkingen van kosten en baten ten opzichte van de begroting na wijziging per programma aan de hand van een aantal gedefinieerde categorieën. Conform de [financiële verordening](#) worden afwijkingen op saldi hoger dan € 100.000 toegelicht.

Gezondheid

Bedragen x € 1.000	Begroting 2019 na wijziging		Rekening 2019		Verschil		Saldo
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	
Gezondheid							
1. Salarissen en sociale lasten	16.575	-	18.609	-	2.034-	-	2.034-
3. Ingeleend/uitgeleend personeel, goederen en diensten	5.620	1.871	5.673	3.202	53-	1.331-	1.278
4. Subsidies en overdrachten	383	3.093	132	4.237	251	1.143-	1.395
5. Rente en dividend	-	-	-	-	-	-	-
6. Financiële transacties	-	-	-	-	-	-	-
7. Toegerekende rente en afschrijvingen	237	-	98	-	139	-	139
7.2 Voorzieningen	-	-	-	-	-	-	-
7.5 Verrekeningen	60	251	68	-	9-	251	260-
Subtotaal	22.875	5.216	24.579	7.439	1.705-	2.223-	519
7.1 Mutaties reserves	-	106	-	70	-	36	36-
Gerealiseerd resultaat							482

Toelichting

1. Salarissen en sociale lasten

De lastenoverschrijding bij salarissen ontstaat deels doordat projectmedewerkers begroot staan op inhuur. In de realisatie van 2019 worden deze begrote taken uitgevoerd door eigen personeel. Daarnaast zijn er hogere salarislasteren waar (incidentele) baten van derden tegenover staan. Verder ontstaat er een overschrijding door ziekte/zwangerschap vervang en premies voormalig personeel.

3. Ingeleend/uitgeleend personeel, goederen en diensten

In 2019 zijn incidentele baten gerealiseerd in verband met de Meningokokken ACWY massavaccinaties. Tevens zijn de baten uit diverse werkzaamheden voor derden hoger uitgevallen.

4. Subsidies en overdrachten

De lagere lasten worden veroorzaakt door een project in afrondende fase. Daarnaast zijn er geraamde lasten die elders gerealiseerd zijn. Deze lasten waren bij het opstellen van de begroting lastig te ramen.

De hogere baten worden veroorzaakt door hetzij niet geraamd, hetzij hoger dan geraamde baten van derden, zoals POH, Wijk GGD'en, samenwerkingsagenda, Maatwerk JGZ, ABR zorgnetwerk, opleidingsinstelling, Regionale implementatie WVGZ, UWV gelden e.d.

7. Toegerekende rente en afschrijvingen

De lastenoverschrijding wordt veroorzaakt als gevolg van de vertraging van de oplevering van het digitaal dossier. Hierdoor zijn de kapitaallasten in 2019 lager dan begroot.

7.5 Verrekeningen

De lagere baten worden onder andere veroorzaakt door het Digitaal Dossier. De geraamde onttrekking uit de reserves voor het digitaal dossier bleek niet nodig te zijn in 2019. Daarnaast zijn er geraamde baten die elders zijn gerealiseerd. Zie hiervoor de batenoverschrijdingen bij punt 3.

Domein Leefomgeving**Programma Sociaal Economisch Structuur versterking**

Bedragen x € 1.000	Begroting 2019 na wijziging		Rekening 2019		Verschil		Saldo
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	
Programma Sociaal Economisch Structuur versterking							
1. Salarissen en sociale lasten	985	-	1.239	-	255-	-	255-
3. Ingeleend/uitgeleend personeel, goederen en diensten	482	-	582	185	100-	185-	85
4. Subsidies en overdrachten	889	558	769	460	120	98	22
5. Rente en dividend	-	-	-	-	-	-	-
6. Financiële transacties	-	-	-	22	-	22-	22
7. Toegerekende rente en afschrijvingen	10	-	7	-	4	-	4
7.2 Voorzieningen	-	-	-	-	-	-	-
7.5 Verrekeningen	9	-	107-	-	116	-	116
Subtotaal	2.375	558	2.491	667	115-	109-	6-
7.1 Mutaties reserves	-	-	-	6	-	6-	6
Gerealiseerd resultaat							0

Toelichting**1. Salarissen en sociale lasten**

De overschrijding komt door niet gerealiseerde looncompensatie (€ 5.000), WW uitkeringen i.v.m. eigen risicodragerschap (€ 49.000), inzet via tijdelijke contracten. Dekking van de salarislasteren via verrekening 7.5 en 3 (detachering bij Novel-T).

3. Ingeleend/uitgeleend personeel, goederen en diensten

De overschrijding op de lasten wordt verrekend via 7.5 verrekeningen en dekking staat bij categorie 4. Verschil baten is detachering van 2 medewerkers bij Novel-T waarvan de salarislasteren bij categorie 1 staan.

4. Subsidies en overdrachten

De onderschrijding op de lasten wordt ingezet ter dekking van de overschrijding op categorie 3.

7. Toegerekende rente en afschrijvingen

Klein voordeel op afschrijvingen.

7.5 Verrekeningen

Het voordeel op de lasten is ter gedeeltelijke dekking van de lastenoverschrijding op categorie 1 en 3

Programma Recreatieve Voorzieningen

Bedragen x € 1.000	Begroting 2019 na wijziging		Rekening 2019		Verschil		Saldo
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	
Programma Recreatieve Voorzieningen							
1. Salarissen en sociale lasten	1.128	-	1.138	-	10-	-	10-
3. Ingeleend/uitgeleend personeel, goederen en diensten	901	632	1.508	1.141	607-	509-	98-
4. Subsidies en overdrachten	36	251	43	223	6-	28	34-
5. Rente en dividend	-	-	-	-	-	-	-
6. Financiële transacties	-	-	-	-	-	-	-
7. Toegerekende rente en afschrijvingen	248	-	335	-	87-	-	87-
7.2 Voorzieningen	-	-	448	-	448-	-	448-
7.5 Verrekeningen	0	-	1-	-	1	-	1
Subtotaal	2.313	883	3.470	1.364	1.157-	481-	676-
7.1 Mutaties reserves	136	0	0-	540	136	540-	676
Gerealiseerd resultaat							0

Toelichting**1. Salarissen en sociale lasten**

Kleine overschrijding veroorzaakt door de nieuwe cao. De salarissen harder gestegen dan geraamd.

3. Ingeleend/uitgeleend personeel, goederen en diensten

Hogere lasten door aanleg en onderhoud routenetwerk (€ 32.000) en fietspaden (€ 69.000), uitgaven voor het project Twente beleven door te verbinden (€ 163.000), meer regulier onderhoud op de parken (€ 39.000), uitgaven voor het project proeftuin Lageveld (€ 40.000), door de nog niet ingevulde taakstelling van € 264.000 is er sprake van een overschrijding. Hogere baten door met name meer erfpacht (€ 42.000), meer verhuur (€ 11.000), meer inkomsten festivals en evenementen (€ 99.00), hogere parkeerinkomsten (€ 140.000) bijdragen en subsidie project Twente beleven door te verbinden (€ 87.000), subsidie project proeftuin Lageveld (€ 33.000) en inkomsten van derden voor routenetwerken (€ 77.000), verkoop routekaarten (€ 20.000).

4. Subsidies en overdrachten

De bijdrage van o.a. SNL is lager uitgevallen dan bekend was bij het opstellen van de begroting waardoor er een lagere baat is gerealiseerd. Het verschil in lasten van circa € 6.000 is verwaarloosbaar.

7. Toegerekende rente en afschrijvingen

Door (duurdere) (vervangings)investeringen is er een toename van de kapitaallasten.

7.2 Voorzieningen

Dit betreft het storten van de vrijval van de reserves groot onderhoud alsmede reguliere dotatie aan de voorzieningen

7.5 Verrekeningen

Verwaarloosbaar verschil.

7.1 Mutaties reserves

De baat van € 160.000 betreft een onttrekking aan de reserves groot onderhoud voor € 128.000 en investeringen bij fietspaden welke niet kunnen worden geactiveerd voor € 32.000 welke wordt onttrokken aan de reserve recreatieparken/fietspaden. Het verschil in lasten betreft voornamelijk de storting in de reserve recreatie als gevolg van het positieve resultaat van recreatieve voorzieningen (de storting is een last voor de exploitatie).

Programma Agenda van Twente 2008-2017

Bedragen x € 1.000	Begroting 2019 na wijziging		Rekening 2019		Verschil		Saldo
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	
Agenda van Twente							
1. Salarissen en sociale lasten	-	-	-	-	-	-	-
3. Ingeleend/uitgeleend personeel, goederen en diensten	-	-	98	-	98-	-	98-
4. Subsidies en overdrachten	-	-	403	213	403-	213-	190-
5. Rente en dividend	-	-	-	3	-	3-	3
6. Financiële transacties	-	-	-	-	-	-	-
7. Toegerekende rente en afschrijvingen	-	-	-	-	-	-	-
7.2 Voorzieningen	-	-	-	-	-	-	-
7.5 Verrekeningen	100	100	58	-	42	100	58-
Subtotaal	100	100	559	216	459-	116-	343-
7.1 Mutaties reserves	-	-	-	-	-	-	-
Gerealiseerd resultaat							343-

Toelichting**3. Ingeleend/uitgeleend personeel, goederen en diensten**

Externe begeleiding en juridische advisering op de verstrekte leningen.

4. Subsidies en overdrachten

Lasten: dit betreft afrekeningen van in eerdere jaren verstrekte subsidies. Daarnaast wordt er een belasting (BTW) claim van de belastingdienst voorzien over voorgaande jaren, hiervoor wordt € 115.000 gereserveerd en als last geboekt binnen het programma. De afgelopen jaren is de BTW van ingehuurd juridische adviseurs in het kader van leningen beheer ten onrechte gecompenseerd. In plaats van compensatie had de BTW kostenverhogend moeten werken. Baten: ontvangen waarborgsommen, pandrechten, teruggevorderde subsidie en doorberekende inzet externe juridisch adviseur.

5. Rente/dividend

Hogere rentebaten dan geraamd.

7.5 Verrekeningen

De last betreft de ambtelijke inzet die voor een deel direct voor team economie is en voor een deel inzet generieke overhead

Programma belangenbehartiging

Bedragen x € 1.000	Begroting 2019 na wijziging		Rekening 2019		Verschil		Saldo
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	
Belangenbehartiging							
1. Salarissen en sociale lasten	64	-	92	-	28-	-	28-
3. Ingeleend/uitgeleend personeel, goederen en diensten	259	-	290	-	30-	-	30-
4. Subsidies en overdrachten	-	12	-	45	-	33-	33
5. Rente en dividend	-	-	-	-	-	-	-
6. Financiële transacties	-	-	-	-	-	-	-
7. Toegerekende rente en afschrijvingen	5	-	0	-	4	-	4
7.2 Voorzieningen	-	-	-	-	-	-	-
7.5 Verrekeningen	10	-	0	-	10	-	10
Subtotaal	338	12	382	45	44-	33-	11-
7.1 Mutaties reserves	-	-	-	11	-	11-	11
Gerealiseerd resultaat							0

Toelichting**1. Salarissen en sociale lasten**

Door met name cao ontwikkelingen hogere salarislast met gedeeltelijke dekking van uit 7.5.

3. Ingeleend/uitgeleend personeel, goederen en diensten

Dit betreft hogere lasten voor inzet 2 medewerkers in dienst bij de Provincie. Gemeld bij de BERAP 2019.

4. Subsidies en overdrachten

Bijdrage deelnemers aan Europese week van regio's en steden.

7.1 Mutaties reserves

Het resultaat wordt conform besluitvorming verrekend met de egalisatiereserve Leefomgeving.

Programma Bestuur & Ondersteuning

Bedragen x € 1.000	Begroting 2019 na wijziging		Rekening 2019		Verschil		Saldo
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	
Bestuur en ondersteuning							
1. Salarissen en sociale lasten	5.728	-	4.718	-	1.011	-	1.011
3. Ingeleend/uitgeleend personeel, goederen en diensten	3.069	589	4.224	317	1.155-	273	1.428-
4. Subsidies en overdrachten	-	651	172	1.546	172-	895-	723
5. Rente en dividend	60	60	58	88	1	28-	29
6. Financiële transacties	-	-	-	-	-	-	-
7. Toegerekende rente en afschrijvingen	556	-	516	-	41	-	41
7.2 Voorzieningen	-	-	-	-	-	-	-
7.5 Verrekeningen	643-	267	1.165-	1	521	266	256
Subtotaal	8.770	1.568	8.522	1.952	247	384-	631
7.1 Mutaties reserves	38	45	1.097	473	1.059-	428-	631-
Gerealiseerd resultaat							0

Toelichting**1.Salarissen en sociale lasten**

Er is sprake van lagere salarislasteren, deels vanwege invulling van formatie met ingeleend personeel. Zie categorie 3. Daarnaast is er een lagere realisatie op salarissen door de overgang van personeel naar de VRT in verband met het beëindigen van dienstverlening.

3.Ingeleend/uitgeleend personeel, goederen en diensten

De gerealiseerde lasten zijn hoger dan geraamd. Dit wordt met name veroorzaakt door incidentele lasten van inhuur van personeel. Hier tegenover staat een onderschrijding op de salarissen. Het saldo ontstaat omdat inhuur van personeel duurder is dan zelf in dienst nemen.

4. Subsidies en overdrachten

Er is sprake van een overschrijding op de baten. Dit heeft voornamelijk te maken met dat de baten van VRT begroot zijn op uitgeleend personeel en verrekeningen. In werkelijkheid worden ze gerealiseerd op bijdrage Gemeenschappelijke regelingen.

5. Rente en dividend

Rentebaten vanuit de verstrekte leningen MKB zijn iets hoger dan begroot.

7.Toegerekende rente en afschrijvingen

Er zijn minder afschrijvingen geweest met name op ICT-voorzieningen dan begroot.

7.5 Verrekeningen

Op besluit van het algemene bestuur is een reserve ingericht voor de modernisering van Twentehuis. Deze reserve is gevormd door middelen uit 2017 en 2018 die gereserveerd zijn. Deze middelen vallen in 2019 vrij in de exploitatie. Deze middelen zijn geboekt op categorie verrekeningen.

7.1 Mutaties reserves

Dit heeft te maken met de oprichting van de reserve modernisering Twentehuis. Er heeft een niet begrote mutatie plaatsgevonden om de reserve modernisering te voeden. Daarnaast is ook het negatieve jaarrekening resultaat uit de reserve onttrokken. Dit is een niet begrote mutatie reserve.

OZJT

Bedragen x € 1.000	Begroting 2019 na wijziging		Rekening 2019		Verschil		Saldo
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	
1. Salarissen en sociale lasten	664	-	595	-	69	-	69
3. Ingeleend/uitgeleend personeel, goederen en diensten	2.954	-	736	26	2.218	26-	2.244
4. Subsidies en overdrachten	43.172	46.101	38.936	40.898	4.236	5.202	966-
5. Rente en dividend	-	-	-	-	-	-	-
6. Financiële transacties	-	-	-	-	-	-	-
7. Toegerekende rente en afschrijvingen	-	-	-	-	-	-	-
7.2 Voorzieningen	-	-	-	-	-	-	-
7.5 Verrekeningen	423	-	353	-	71	-	71
Subtotaal	47.214	46.101	40.620	40.924	6.594	5.176	1.418
7.1 Mutaties reserves	-	-	70	-	70-	-	70-
Gerealiseerd resultaat							1.348

Toelichting**1. Salarissen en socialen lasten**

Onderschrijving in de lasten komt door vertrek van de programmasecretaris OZJT in augustus 2019 en invulling in 2020. Daarnaast is een deel van het budget ingevuld d.m.v. detacheringen (categorie 3).

3. Ingeleend/uitgeleend personeel, goederen en diensten

Onderschrijving van de lasten in deze categorie komt grotendeels door:

1. Ontvangen middelen vanuit het transformatiefonds (via centrumgemeente Enschede) voor de transformatie van de jeugdzorg in Twente. Een groot deel van deze 'geormerkte' middelen is nu nog niet besteed en leidt tot een lastenonderschrijving (€ 2.608.000) en zal de komende jaren zijn beslag krijgen. Daar staan gereserveerde middelen op de balans tegenover (categorie 4)

2. Daarnaast is de inkoop van het expertisecentrum Duurzame Gezinsvormen in 2019 niet gerealiseerd, waardoor er een lastenonderschrijving is (€ 66.000). Daar staat een verlaging van de gemeentelijke bijdrage voor projecten tegenover (categorie 4).

Overschrijving van de lasten in deze categorie komt grotendeels door:

3. Niet begrote resterende kosten voor Twents Model Inkoop, Eigen Kracht en Menzis (€ 99.000). Daar staan gereserveerde middelen op de balans en een gemeentelijke bijdrage voor projecten tegenover (categorie 4).

4. Er zijn niet begrote kosten gemaakt voor juridische- en accountantskosten (€ 106.000) en opdrachten vanuit het jaarplan 2019 OZJT (€ 181.000). Daar staat ter dekking een gemeentelijke bijdrage voor projecten tegenover vanuit de deelnemende gemeenten (categorie 4).

4. Subsidies en overdrachten

Onderschrijving van de baten en lasten in deze categorie komt grotendeels door:

1. (Voorlopige) verrekening van de maatregelhulp en beschikbaarheidsvoorzieningen 2019. De bevoorschotting (lasten) en daarmee ook de gemeentelijke bijdrage (baten) zijn te hoog ingeschat (4.311K), per saldo 0.

2. Een groot deel van de ontvangen 'geormerkte' transformatiemiddelen (baten) is nog niet besteed (2.509K).

3. De inkoop van het expertisecentrum Duurzame Gezinsvormen is in 2019 niet gerealiseerd, waardoor er een onderschrijving is (baten 208K).

Overschrijving van de baten en lasten in deze categorie komt grotendeels door:

4. Extra gemeentelijke bijdrage voor projecten voor resterende kosten Twents Model Inkoop, Eigen Kracht, Menzis en afronding pilot Duurzame Gezinsvormen (baten 86K)
5. Extra gemeentelijke bijdrage voor juridische- en accountantskosten OZJT (baten 106K) en opdrachten vanuit het jaarplan 2019 OZJT (baten 204K) en bijdrage voucher ZonMw (baten 7K) en afwikkeling opdracht incidentmanagement (baten en lasten 75K).

7.5 Verrekeningen

Onderschrijding van de lasten in deze categorie komt grotendeels door:

1. De inkoop van het expertisecentrum Duurzame Gezinsvormen is in 2019 niet gerealiseerd, waardoor er een onderschrijding is (125K)

Overschrijding van de lasten in deze categorie komt door:

1. Extra lasten Kennispunt t.b.v. ontwikkeljaar en Twents model (23K)
2. Extra lasten Kennispunt t.b.v. ontwikkeltafels transformatiemiddelen (19K)

7.1 Mutaties reserves

Conform besluitvorming van het algemeen bestuur van 31 oktober 2018 is het jaarrekeningresultaat 2019 van OZJT toegevoegd aan de egalisatie reserve OZJT om de toekomstige risico's te kunnen dekken.

Veilig Thuis Twente

Bedragen x € 1.000	Begroting 2019 na wijziging		Rekening 2019		Verschil		Saldo
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	
Veilig Thuis Twente							
1. Salarissen en sociale lasten	4.147	-	3.668	-	479	-	479
3. Ingeleend/uitgeleend personeel, goederen en diensten	307	-	764	-	456-	-	456-
4. Subsidies en overdrachten	-	1.675	0-	1.681	0	6-	6
5. Rente en dividend	-	-	-	-	-	-	-
6. Financiële transacties	-	-	-	-	-	-	-
7. Toegerekende rente en afschrijvingen	-	-	-	-	-	-	-
7.2 Voorzieningen	-	-	-	-	-	-	-
7.5 Verrekeningen	-	-	53	-	53-	-	53-
Subtotaal	4.455	1.675	4.484	1.681	30-	6-	-24
7.1 Mutaties reserves	-	-	-	24	-	24-	24
Gerealiseerd resultaat							-

Toelichting**1. Salarissen en sociale lasten**

De personeelskosten vallen lager uit dan begroot doordat vacatures niet direct ingevuld konden worden (€ 479.000). Met name in het operationeel team zijn de kosten lager dan begroot. Daardoor is er een hoger beroep gedaan op ingeleend personeel (categorie 3). Binnen het expertteam is de inzet op de personele functie gedragswetenschapper hoger dan begroot. Dit wordt gedekt door subsidies van gemeente Almelo en Hengelo.

3. Ingeleend/uitgeleend personeel, goederen en diensten

Door het niet kunnen invullen van vacatures is een extra beroep gedaan op ingeleend personeel. Tevens was er sprake van een forse toename van het aantal meldingen in 2019 a.g.v. de vernieuwde Wet Meldcode waardoor de wachtlijsten opliepen. Er is een flexteam ingezet op de wachtlijstproblematiek. Daardoor zijn de kosten van ingeleend personeel hoger dan begroot.

7.5 Verrekeningen

Betreft verrekening extra overhead VTT t.g.v. uitbreiding formatie vanuit subsidie radargelden.

7.1 Mutaties reserves

Conform besluitvorming van het algemeen bestuur van 31 oktober 2018 wordt het jaarrekeningresultaat 2019 van Veilig Thuis Twente onttrokken aan de egalisatie reserve VTT.

Coalitions of the Willing

Bedragen x € 1.000	Begroting 2018 na wijziging		Rekening 2018		Verschil		Saldo
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	
Coalitions of the Willing							
1. Salarissen en sociale lasten	2.342	-	2.656	-	313-	-	313-
3. Ingeleend/uitgeleend personeel, goederen en diensten	816	-	2.265	205	1.449-	205-	1.244-
4. Subsidies en overdrachten	3.150	1.861	3.034	7.916	116	6.055-	6.170
5. Rente en dividend	-	-	-	-	-	-	-
6. Financiële transacties	-	-	-	-	-	-	-
7. Toegerekende rente en afschrijvingen	-	-	-	-	-	-	-
7.2 Voorzieningen	-	-	27	-	27-	-	27-
7.5 Verrekeningen	870	5.316	404	20	465	5.296	4.831-
Subtotaal	7.177	7.177	8.386	8.141	1.208-	964-	245-
7.1 Mutaties reserves	-	-	156	401	156-	401-	245
Gerealiseerd resultaat							0

Toelichting

1. Salarissen en sociale lasten

Kwaliteit en Toezicht

Voor deze coalition is € 17.000 minder lasten gerealiseerd. Hier staan ook minder baten (categorie 1) tegenover.

Kennispunt

Voor de coalitie Kennispunt is € 160.000 meer lasten gerealiseerd. Hier staan ook meer baten tegenover.

IT Platform - organisatie

Voor de organisatiekosten zijn op deze categorie voor €35.000 aan lasten gerealiseerd, begroot was €176.000. Echter, zijn er ook minder baten opgehaald. Per saldo heeft dit geen effect. De salarislasteren m.b.t. Twentse Kracht en Trainees zijn geraamd als categorie 3, waardoor er hier per saldo een negatief resultaat ontstaat van € 724.000,-. Bij MDA is een bedrag van € 65.000 geraamd als categorie 1, maar op realisatiebasis wordt er geboekt via categorie 7.5. Bij Netwerkstad is een bedrag geraamd van € 52.000, waarbij op realisatiebasis sprake is van detachering welke via categorie 3 wordt geboekt. Voor het project RUNIN is € 70.000 betaald waar baten via categorie 4 tegenover staan, bij projecten bij OZJT is totaal € 180.000 betaald waar baten tegenover staan via categorie 3.

3. Ingeleend/uitgeleend personeel, goederen en diensten

Mobiliteitsplan

Voor deze coalition zijn in totaal € 73.000 aan extra lasten gerealiseerd. Daar staan extra baten (categorie 4) tegenover. Per saldo heeft dit geen effect.

Mobiliteitslab (lokale kosten)

Voor deze coalition zijn in totaal voor € 589.000 aan lasten gerealiseerd die niet begroot zijn. Daar staan baten (categorie 4) tegenover die niet begroot zijn. Per saldo heeft dit geen effect.

Kennispunt Twente

Voor de coalitie Kennispunt is € 9.000 meer lasten gerealiseerd. Hier staan ook meer baten tegenover.

IT Platform - organisatie

Voor de organisatiekosten zijn op deze categorie voor €15.000 aan lasten gerealiseerd, begroot was €129.000. Echter, zijn er ook minder baten opgehaald. Per saldo heeft dit geen effect.

IT Platform - Projecten

Voor de projecten m.b.t. IT Platform (SSO, Digikoppeling en RDNG) zijn in totaal op deze categorie €224.000 aan lasten gemaakt, die niet begroot zijn. Hier staan verrekeningen (7.5) en baten (4.) tegenover, die ook niet begroot zijn. Per saldo heeft dit geen effect.

SSNT - Organisatie & Projecten

Voor projecten m.b.t. SSNT en de organisatie zijn in totaal op deze categorie €146.000 aan lasten gerealiseerd, die niet begroot zijn. Hier staan verrekeningen (7.5) en baten (4.) tegenover, die ook niet begroot zijn. Per Saldo heeft dit geen effect.

Netwerkstad Twente

De nog lopende verplichtingen worden afgehandeld in verband met het aflopen van het programma. Er worden geen nieuwe activiteiten meer opgepakt wat leidt tot een voordeel van € 89.000 op categorie 3. Dit voordeel is gestort in de reserve van Netwerkstad.

4.Subsidies en overdrachten*Kwaliteit en Toezicht*

Voor deze coalition zijn € 17.000 minder baten gerealiseerd. Hier staan ook minder lasten (categorie 3) tegenover.

Mobiliteitslab

Voor deze coalition zijn in totaal € 73.000 aan extra baten gerealiseerd. Daar staan extra lasten (catergorie 3) tegenover. Per saldo heeft dit geen effect.

Mobiliteitslab (lokale kosten)

Voor deze coalition zijn in totaal voor € 589.000 aan baten gerealiseerd die niet begroot zijn. Daar staan lasten (categorie 3) tegenover die niet begroot zijn. Per saldo heeft dit geen effect.

Kennispunt Twente

Voor de coalitie Kennispunt zijn minder baten gerealiseerd dan begroot. Dit wordt veroorzaakt doordat de geraamde baten zijn gerealiseerd middels interne verrekening en opgenomen zijn bij categorie 7.5 (overige verrekeningen)

IT Platform - organisatie

Voor de organisatie kosten zijn op deze categorie voor €127.000 aan baten gerealiseerd, begroot was €366.000. Echter, zijn er ook minder lasten gerealiseerd (op andere categorieën). Per saldo heeft dit geen effect.

IT Platform - Projecten

Voor het projecten m.b.t. IT Platform (SSO, Digikoppeling en RDNG) zijn er kosten gemaakt op de categorieën 3. en 5. die niet begroot zijn. Hier staan niet begrote baten tegenover voor deze projecten van €232.000. Per saldo heeft dit geen effect.

SSNT - Organisatie & Projecten

Voor projecten m.b.t. SSNT en de organisatie zijn er kosten gemaakt op de categorie 3. die niet begroot zijn. Hier staan niet begrote baten tegenover voor deze projecten van €164.000. Per saldo heeft dit geen effect.

Agenda voor Twente

Overig voordeel op lasten wordt veroorzaakt door de Agenda voor Twente; dit betreft niet verstrekte subsidies en bijdragen. Ontvangen baten waar geen uitgaven tegenover staan zijn naar de balans geboekt als vooruit ontvangen, dit veroorzaakt een lagere baat in deze categorie.

Netwerkstad Twente

Na instemming van de deelnemende gemeenten wordt € 365.000 uitbetaald aan de deelnemers. Dit leidt tot een overschrijding op categorie 4. Tegelijkertijd wordt een even hoog bedrag onttrokken uit de reserve ter compensatie.

5.Rente en dividend

IT Platform - Projecten

Voor het project RDNG zijn er kosten gemaakt in deze categorie van €27.000, die niet begroot zijn. Hier staan verrekeningen (7.5) en baten (4.) tegenover, die ook niet begroot zijn. Per saldo heeft dit geen effect.

7.5 Verrekeningen

Kennispunt Twente

Voor deze coalitie zijn meer lasten gerealiseerd middels verrekeningen i.v.m. de hogere lasten op salarissen. Daarnaast zijn er interne baten gerealiseerd vanuit OZJT. Deze baten waren op categorie 4 (subsidies en overdrachten) als baat geraamd.

IT Platform - organisatie

Voor de organisatiekosten zijn op deze categorie voor €77.000 aan lasten gerealiseerd, begroot was €62.000. Dit heeft echter geen effect gelet op de realisatie van de lasten en baten op categorie 1.,3. en 4. Per saldo hebben deze categorieën geen effect (saldo = 0).

IT Platform - Projecten

Voor het project RDNG zijn er kosten gemaakt op de categorieën 3. en 5. die niet begroot zijn. Hier staan verrekeningen tegenover van €20.000. Per saldo heeft dit geen effect.

SSNT - Organisatie & Projecten

Voor projecten m.b.t. SSNT en de organisatie zijn kosten gemaakt op de categorie 3. die niet begroot zijn. Hier staan niet begrote verrekeningen tegenover voor deze projecten van per saldo €18.000 aan last. Per saldo heeft dit geen effect.

MDA

De lasten worden door verdeeld via deze categorie maar zijn geraamd als categorie 1 en 3 (nadeel € 105.000).

Agenda voor Twente

De inzet voor deze agenda wordt verrekend via deze categorie terwijl de last als een andere categorie is geraamd (nadeel € 85.000)

Kennispunt Twente

Een hoger dan geraamde verrekening (€ 15.000) met budget op andere categorie.

7.1 Mutaties reserves

Dit betreffen niet geraamde mutaties reserves bij de CoW activiteiten Kennispunt Twente en Netwerkstad Twente. Het resultaat van deze onderdelen wordt geëgaliseerd met de betreffende egalisatiereserves.

5.5 Overzicht van incidentele baten en lasten

Incidentele baten

Incidentele baten Bedragen x € 1.000,-	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging
Gezondheid			
PGJ (Pedagogische Gezinsbegeleiding Jeugd)	552	525	525
LOES projecten	289	349	349
Centrum voor Seksueel Geweld	201	130	130
Publieke Gezondheidszorg Asielzoekers (PGA)	247	160	160
Opleidingsinrichting	598	500	500
Samenwerkingsagenda / integrale cliëntondersteuning	65	-	-
Praktijkondersteuning huisartsen (POH)	174	-	-
Overige projecten	499	415	415
Project GGID (Digitaal Dossier)	-	106	106
Maatwerk JGZ	303	-	-
UWV uitkering	188	-	-
Meningokokken ACWY	656	-	-
Totaal	3.772	2.185	2.185
Leefomgeving			
project proeftuin Lageveld	33	-	-
extra festival- en parkeerinkomsten parken	211		
vrijval reserve groot onderhoud	356	-	-
project Twente beleven door te verbinden	72	-	-
bijdrage derden in (sanering) routenetwerken	77	-	-
Project Jeugdwerkloosheid	258	425	425
Totaal	1.007	425	425
Bestuur & Ondersteuning			
Inhuur m.b.t. AVG en Inkoop	251	251	-
VRT Desintegratiekosten	116		
Totaal	367	251	-
OZJT			
Transformatiemiddelen jeugd	215	2.724	-
Diverse opdrachten gerelateerd aan jaarplan OZJT	385	-	-
Detachering VNG	26	-	-
Afwikkeling projecten	86	-	-
Voucher ZonMw	7	-	-
Totaal	719	2.724	-
Coalitions of the Willing			
Netwerkstad	365	-	-
IT Platform (project SSO - Twente Cloud)	41		
Mobiliteitslab OZJT	68	-	-

Totaal Coalitions of the Willing	474	-	-
Veilig Thuis Twente			
Subsidie radargelden centrumgemeente Enschede	993	993	-
Subsidie JBOV/OZJT t.b.v. tekort looncompensatie VTT	6	-	-
UWV uitkering	47	-	-
Totaal Veilig Thuis Twente	1.046	993	-
Totaal incidentele baten	7.385	6.578	2.610

Toelichting

Gezondheid

PGJ (Pedagogische Gezinsbegeleiding Jeugd): Voor verschillende gemeenten wordt jaarlijks PGJ ingezet. Dit gebeurt op basis van de maatwerkafspraken die per gemeente gemaakt worden.

Loes Projecten: Voor verschillende gemeenten worden Loes Projecten gedraaid. Tegenover de baten staat een gelijk bedrag aan lasten.

Centrum voor Seksueel Geweld: GGD Twente ontvangt subsidie van gemeente Enschede voor het uitvoeren van het project Centrum voor Seksueel Geweld.
Publieke Gezondheidszorg Asielzoekers (PGA): GGD Twente voert de jeugdgezondheidszorg uit voor de asielzoekerskinderen op de COA opvang locaties. De kosten hiervoor worden vergoed door het COA.

Opleidingsinrichting: De opleidingen voor jeugdartsen en verpleegkundigen worden vergoed vanuit het VWS. Tegenover de baten staat een gelijk bedrag aan lasten.

Samenwerkingsagenda / integrale cliëntondersteuning: In juni 2019 heeft de BC PG de samenwerkingsagenda Menzis/gemeenten/GGD Twente vastgesteld. Tegenover de baten staat een gelijk bedrag aan lasten.

Praktijkondersteuning huisartsen (POH): GGD Twente levert voor een aantal gemeenten een praktijkondersteuner huisartsen. Per gemeente worden de kosten hiervan in rekening gebracht.

Overige projecten: Dit zijn diverse projecten die niet structureel worden geraamd. Deze worden gefinancierd door derden.

Project GGID (Digitaal Dossier): Samen met 3 andere GGD'en werkt GGD Twente aan het project GGID. Wegens de vertraagde oplevering van het GGID zijn er incidentele lasten gemaakt in 2019.

Maatwerk JGZ: GGD Twente voert maatwerktaken uit voor individuele gemeenten. Hierover worden per gemeente individuele afspraken gemaakt en wordt per gemeente in rekening gebracht.

UWV uitkering: GGD Twente ontvangt uitkeringen vanuit het UWV wanneer een medewerker met zwangerschapsverlof gaat. Met deze vergoeding kan vervanging worden geregeld om de werkzaamheden voort te kunnen zetten.

Meningokokken ACWY: Alle 14 tot 18 jarigen in Nederland worden in 2018 en 2019 opgeroepen om de Meningokokken ACWY vaccinatie op te halen. Dit project wordt gefinancierd door het RIVM.

Leefomgeving

Project proeftuin lageveld:	Van de EU hebben we een bijdrage gekregen voor het project proeftuin Lageveld.
Extra festival- en parkeerinkomsten parken:	De inkomsten uit festivals en parkeren zijn hoger door het mooie weer.
vrijval reserve groot onderhoud:	De reserves groot onderhoud vallen incidenteel vrij ten gunste van de voorzieningen groot onderhoud.
project Twente beleven door te verbinden:	Van derden hebben we een incidentele bijdrage gekregen voor het project Twente beleven door te verbinden.
bijdrage derden in (sanering) routenetwerken:	Derden (waaronder gemeenten) hebben incidenteel bijgedragen aan de sanering van routenetwerken.
Project Jeugdwerkloosheid:	Het project Jeugdwerkloosheid voeren we incidenteel uit voor de Gemeente Enschede en het Werkbedrijf.

Bestuur & Ondersteuning

Inhuur m.b.t. AVG en Inkoop:	In 2019 is een incidentele bijdrage toegekend vanuit het algemeen bestuur voor borging inkoop/AVG.
VRT desintegratiekosten:	In 2019 is de dienstverlening voor de VRT beëindigt. Hierbij ontstaan ontvlechtingskosten en de VRT heeft het aandeel 2019 hiervan overgemaakt.

OZJT

Transformatiemiddelen jeugd:	Ontvangen subsidiemiddelen Rijk (via centrumgemeente) voor transformatie Twentse jeugd. Een groot deel van deze 'geoommerkte' middelen (€ 2.259.000) is nog niet besteed en zal de komende jaren zijn beslag krijgen.
Diverse opdrachten gerelateerd aan jaarplan OZJT:	Bijdragen van deelnemende gemeenten welke gerelateerd zijn aan extra opdrachten betreffende Inkoop - doorlopende inschrijving, contractmanagement inclusief incidentmanagement, evaluatie en vooruitblik.
Detachering VNG:	Ontvangen detacheringsinkomsten VNG voor manager OZJT / Bestuurssecretaris OZJT in de functie van regio-ambassadeur regio IJsselland en Twente in het kader van het Ondersteuningsteam Zorg voor de Jeugd.
Afwikkeling Projecten:	Bijdragen van deelnemende gemeenten en overige bijdragen voor afwikkeling projecten Eigen Kracht (€ 2.000), Twents Model Inkoop (€ 16.000) en Menzis (€ 51.000) en pilot Duurzame Gezinsvormen (€ 17.000).
Voucher ZonMw:	Ontvangen middelen van ZonMw vanuit voucherregeling Juiste Zorg op de Juiste Plek.

Coalitions of the Willing

IT Platform (project SSO - Twente Cloud):	Bijdrage van gemeenten in het project SSO ad € 41.000.
Mobiliteitslab:	Bijdrage van deelnemende gemeenten welke gerelateerd zijn aan extra opdrachten betreffende Vervoer.
Netwerkstad Twente:	Gedeeltelijke uitbetaling reserve aan gemeenten via onttrekking aan reserve.
Mobiliteitslab:	Bijdrage van deelnemende gemeenten van 164K.

Veilig Thuis Twente

Subsidie radargelden:	Subsidie van het rijk voor radarfunctie in het kader van de aangescherpte wet meldcode en de uitbreiding van de monitorfunctie.
-----------------------	---

Subside JBOV /
OZJT:

Betreft restant subsidiebedrag JbOV / OZJT over Q1 2018 (116K) welke herbestemd is als éénmalige bijdrage voor Veilig Thuis Twente (VTT) om de wachtlijstproblematiek in 2020 een impuls te geven (110K) en het tekort in de looncompensatie VTT 2019 te dekken (6K).

UWV uitkering:

WAZO-uitkeringen. Met deze vergoeding wordt vervanging geregeld om de werkzaamheden voort te kunnen zetten.

Incidentele lasten

Incidentele lasten Bedragen x € 1.000,-	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging
Gezondheid			
PGJ (Pedagogische Gezinsbegeleiding Jeugd)	565	525	525
LOES projecten	289	349	349
Centrum voor Seksueel Geweld	207	134	134
Publieke Gezondheidszorg Asielzoekers (PGA)	227	161	161
Opleidingsinrichting	598	500	500
Samenwerkingsagenda / integrale cliëntondersteuning	65	-	-
Praktijkondersteuning huisartsen (POH)	153	-	-
Overige projecten	475	415	415
Project GGID (Digitaal Dossier)	424	321	106
Maatwerk JGZ	303	-	-
UWV uitkering	188	-	-
Meningokokken ACWY	456	-	-
Totaal	3.950	2.404	2.189
Leefomgeving			
project proeftuin Lageveld	40	-	-
storting in de voorzieningen groot onderhoud	448	-	-
project Twente beleven door te verbinden	163	-	-
extra onderhoud en sanering routenetwerken/fietspaden	101	-	-
Project Jeugdwerkloosheid	258	425	425
Totaal	1.010	425	425
Bestuur & Ondersteuning			
Project Cloud2020	75	-	-
Project digitalisering DIV	12	-	-
Personeelsdossiers	43	-	-
Inhuur m.b.t. AVG en Inkoop	160	251	-
Inhuur/Advies:	35	-	-
Bedrijfsvoering Inhuur leiding	198	-	-
Inhuur/Advies - ICT	112	-	-
Totaal	635	251	-
OZJT			
Transformatiemiddelen jeugd	215	2.724	-
Diverse opdrachten gerelateerd aan kerntaken jaarplan OZJT	385	-	-
Detachering VNG	-	-	-
Afwikkeling projecten	86	-	-
Voucher ZonMw	7	-	-
Totaal	693	2.724	-
Coalitions of the Willing			

Netwerkstad	365	-	-
IT Platform (project SSO - Twente Cloud)	41		
Mobiliteitslab OZJT	68	-	-
Totaal	474	-	-
Veilig Thuis Twente			
Subsidie radargelden	993	993	-
Tekort looncompensatie VTT	6	-	-
UWV uitkering	47	-	-
Totaal	1.046	993	-
Totaal incidentele lasten	7.808	6.797	2.614

Toelichting

Gezondheid

PGJ (Pedagogische Gezinsbegeleiding Jeugd): Voor verschillende gemeenten wordt jaarlijks PGJ ingezet. Dit gebeurt op basis van de maatwerkafspraken die per gemeente gemaakt worden.

Loes Projecten: Voor verschillende gemeenten worden Loes Projecten gedraaid. Tegenover de baten staat een gelijk bedrag aan lasten.

Centrum voor Seksueel Geweld: GGD Twente ontvangt subsidie van gemeente Enschede voor het uitvoeren van het project Centrum voor Seksueel Geweld.
Publieke Gezondheidszorg Asielzoekers (PGA): GGD Twente voert de jeugdgezondheidszorg uit voor de asielzoekerskinderen op de COA opvang locaties. De kosten hiervoor worden vergoed door het COA.

Opleidingsinrichting: De opleidingen voor jeugdartsen en verpleegkundigen worden vergoed vanuit het VWS. Tegenover de baten staat een gelijk bedrag aan lasten.

Samenwerkingsagenda / integrale cliëntondersteuning: In juni 2019 heeft de BC PG de samenwerkingsagenda Menzis/gemeenten/GGD Twente vastgesteld. Tegenover de baten staat een gelijk bedrag aan lasten.

Praktijkondersteuning huisartsen (POH): GGD Twente levert voor een aantal gemeenten een praktijkondersteuner huisartsen. Per gemeente worden de kosten hiervan in rekening gebracht.

Overige projecten: Dit zijn diverse projecten die niet structureel worden geraamd. Deze worden gefinancierd door derden.

Project GGID (Digitaal Dossier): Samen met 3 andere GGD'en werkt GGD Twente aan het project GGID. Wegens de vertraagde oplevering van het GGID zijn er incidentele lasten gemaakt in 2019.

Maatwerk JGZ: GGD Twente voert maakwerktaken uit voor individuele gemeenten. Hierover worden per gemeente individuele afspraken gemaakt en wordt per gemeente in rekening gebracht.

UWV uitkering: GGD Twente ontvangt uitkeringen vanuit het UWV wanneer een medewerker met zwangerschapsverlof gaat. Met deze vergoeding kan vervanging worden geregeld om de werkzaamheden voort te kunnen zetten.

Meningokokken ACWY: Alle 14 tot 18 jarigen in Nederland worden in 2018 en 2019 opgeroepen om de Meningokokken ACWY vaccinatie op te halen. Dit project wordt gefinancierd door het RIVM.

Leefomgeving

Project proeftuin lageveld: Er zijn bijdragen aan externe partijen bij het project proeftuin Lageveld gedaan.

Storting in de voorziening groot onderhoud: Incidenteel wordt de vrijval van de reserves groot onderhoud in de voorzieningen groot onderhoud gestort.

project Twente beleven door te verbinden:	Het project Twente beleven door te verbinden kostte in 2019 € 163.000 met dekking vanuit de Provincie en derden.
Extra onderhoud in (sanering) routenetwerken:	Extra onderhoud en sanering van routenetwerken/fietspaden leidt tot een incidentele extra last.
Project Jeugdwerkloosheid:	Het project Jeugdwerkloosheid voeren we incidenteel uit voor de Gemeente Enschede en het Werkbedrijf.

Bestuur en ondersteuning

Project Cloud2020:	Kosten voor project Cloud2020 totaal € 75.000.
Project digitalisering DIV:	Kosten voor inhuur en licentie kosten m.b.t. het project digitalisering.
Personeelsdossiers:	Juridische kosten, WW verplichting en werk naar werk trajecten voor een aantal medewerkers.

Inhuur Bedrijfsvoering leiding:	Sinds 2018 wordt de directeursfunctie op interim basis ingevuld.
---------------------------------	--

Inhuur m.b.t. AVG en inkoop:	In 2019 is incidenteel budget verkregen voor het borgen van AVG en Inkoop. Hierop is inzet gepleegd door middel van externe inhuur.
------------------------------	---

Inhuur/Advies:	Inhuur en advieskosten voor ontwikkeling van Business Intelligence en AFAS online.
----------------	--

Inhuur/Advies – ICT:	Inhuur en advieskosten bij team ICT.
----------------------	--------------------------------------

OZJT:

Transformatiemiddelen jeugd:	Lasten van het transformatiefonds algemeen en de drie ingerichte ontwikkeltafels voor transformatie Twentse jeugd.
------------------------------	--

Diverse opdrachten gerelateerd aan jaarplan OZJT:	Lasten welke gerelateerd zijn aan extra opdrachten betreffende Inkoop - doorlopende inschrijving, contractmanagement inclusief incidentmanagement en evaluatie en vooruitblik. Lasten bestaan uit juridische- en accountantskosten contractmanagement, extra ondersteuning systemen/data, afwikkeling incidentmanagement.
---	---

Afwikkeling Projecten:	Resterende kosten projecten Eigen Kracht (€ 2.000), Twents Model Inkoop (€ 16.000) en Menzis (€ 51.000) en pilot Duurzame Gezinsvormen (€ 17.000).
------------------------	--

Voucher ZonMw:	Lasten zijn gemaakt voor het bekostigen van een expert voor uitvoer van de voucherregeling (Kennispunt).
----------------	--

Coalitions of the Willing:

Netwerkstad Twente:	Gedeeltelijke uitbetaling reserve aan gemeenten
---------------------	---

IT Platform (project SSO - Twente Cloud):	Betreft inhuur en advieskosten die gemaakt zijn voor het project SSO.
---	---

Mobiliteitslab OZJT:	Betreft extra kosten inhuur begeleiding Vervoer, projectleider dataknooppunt en meerwerk dataknooppunt.
----------------------	---

Veilig Thuis Twente

Subsidie radargelden:	Besteding van de subsidie radargelden voor uitbreiding van de formatie (wachttijst-offensief VTT en toename taken), aanpassing van ondersteunende systemen en werkwijzen.
-----------------------	---

Subsidie JBOV / OZJT:	Tekort in de looncompensatie VTT welke gedekt is door een herbestemming van het restant subsidiebedrag JbOV / OZJT over Q1 2018.
-----------------------	--

UWV uitkering: WAZO-uitkeringen. Met deze vergoeding wordt vervanging geregeld om de werkzaamheden voort te kunnen zetten.

5.6 Analyse begrotingsrechtmatigheid

U treft in onderstaande tabel de normering van de begrotingsrechtmatigheid conform het controleprotocol voor de accountantscontrole op de jaarrekening 2019.

Legenda:

Rechtmatig is een kostenoverschrijding op programmaniveau die:

- a) geheel of grotendeels wordt gecompenseerd door direct daaraan gerelateerde inkomsten;
- b) past binnen het bestaande beleid, maar die niet tijdig kon worden gesignaleerd;
- c) bij het opmaken van de jaarrekening bekend is geworden nadat de overhead is toegerekend, mits op de kostenplaatsen geen overschrijdingen voorkomen en past binnen het geformuleerde beleid;
- d) het gevolg is van een hoger investeringsbedrag in een voorgaand jaar.

Onrechtmatig is een kostenoverschrijding op programmaniveau die:

- a) past binnen het bestaande beleid maar die ten onrechte niet tijdig is gesignaleerd;
- b) niet past binnen het bestaande beleid en waarvoor geen begrotingswijziging is ingediend;
- c) gevolg is van een activiteit die achteraf als onrechtmatig moet worden beschouwd;
- d) leidt tot kosten binnen de begroting, waarvoor minder prestaties zijn geleverd.

Kostenoverschrijdingen die op grond van het voorgaande als onrechtmatig moeten worden gekwalificeerd, worden hierna op programmaniveau geanalyseerd. Deze worden, voorzien van een toelichting aan het algemeen bestuur verantwoord.

Analyse begrotingsrechtmatigheid Omschrijving	Begroting na wijziging			Realisatie			Begrotingsafwijking			Waarvan rechtmatige lasten	Waarvan onrechtmatige lasten	Categorie
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo			
<i>bedragen x €1000</i>												
Bestuur en ondersteuning	1.568	8.770	7.202-	1.952	8.915	6.963-	384	145	239	145		A/B
Domein Gezondheid	5.216	22.875	17.659-	7.439	24.579	17.140-	2.223	1.705	519	1.705		A
Sociaal Economisch Sterk Twente	558	2.375	1.818-	667	2.491	1.823-	109	115	6-	115		A
Belangenbehartiging	12	338	326-	45	382	336-	33	44	11-	44		A
Recreatieve voorzieningen	883	2.313	1.430-	1.364	3.470	2.106-	481	1.157	676-	1.157		B
Agenda van Twente	100	100	-	216	559	343-	116	459	343-	459		A
OZJT	46.101	47.214	1.113-	39.577	40.620	1.043-	6.524-	6.594-	70	6.594-		A
Veilig Thuis Twente	1.675	4.455	2.780-	1.681	4.484	2.803-	6	30	24-	30		A
Coalition of the Willing	7.177	7.177	0-	8.141	8.386	245-	964	1.208	245-	1.208		A
Subtotaal Domeinen	63.289	95.616	32.327-	61.082	93.885	32.803-	2.207-	1.731-	476-	1.731-	-	-
Algemene dekkingsmiddelen												
Gemeentelijke bijdragen	32.350	-	32.350	32.350	-	32.350						
Subtotaal alg. dekkingsmiddelen	32.350	-	32.350	32.350	-	32.350						
Onvoorzien	-	-	-	-	-	-						
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	95.639	95.616	23	93.432	93.885	454-						
Mutaties reserves												
Bestuur en ondersteuning	45	38	7	473	705	232-						
Domein Gezondheid	106	-	106	70	-	70						
Sociaal Economisch Sterk Twente	-	-	-	6	-	6						
Belangenbehartiging	-	-	-	11	-	11						
Recreatieve voorzieningen	-	136	136-	540	0-	540						
Agenda van Twente	-	-	-	-	-	-						
OZJT	-	-	-	-	70	70-						
Veilig Thuis Twente	-	-	-	24	-	24						
Coalition of the Willing	-	-	-	401	156	245						
Totaal mutaties reserves	151	174	23-	1.523	931	593						
Gerealiseerd resultaat	95.790	95.790	0-	94.955	94.816	139						

Resultaat voor financiering Agenda van Twente

343

Gerealiseerd resultaat na aftrek resultaat Agenda van Twente**482**

Tabel 9 Analyse begrotingsrechtmatigheid

Toelichting analyse begrotingsrechtmatigheid

Algemeen

Overeenkomstig de bepalingen in het BBV worden alleen de voornaamste begrotingsoverschrijdingen op de lasten nader toegelicht. Conform voorgaand boekjaar worden de lastenoverschrijdingen groter dan € 100.000 toegelicht. Uit de analyse blijkt, dat in het algemeen hogere lasten in grote mate of volledig worden gecompenseerd door hogere inkomsten, en het gaat om overschrijdingen waarbij, bij het doen van uitgaven, binnen het door het algemeen bestuur uitgezette beleid is gebleven of tevens is gerapporteerd in de bestuursrapportage (berap) 2019.

Lastenoverschrijdingen

Bestuur en ondersteuning € 145.000

Dit overzicht laat een lasten overschrijding zien van circa 145.000 euro. De lasten overschrijding is in werkelijkheid hoger gezien het negatieve resultaat van het programma Bestuur & Ondersteuning. De lasten overschrijding wordt verlaagd door dat er in 2019 incidentele middelen vanuit voorgaande jaren zijn vrijgevallen in de exploitatie voor het instellen van de reserve Modernisering Twentehuis. Deze vrijval is geboekt als een verlaging van de lasten en vervolgens is middels een mutatie reserve de reserve gevormd. Het programma bestuur & ondersteuning heeft een negatief resultaat in 2019 van ca. 267.000. Bij de bestuursrapportage werd een negatief resultaat verwacht van ca. 450.000. De lasten overschrijdingen ontstaan grotendeels door ontwikkelingen die ook in de Berap 2019 zijn gemeld. Er is een lastenoverschrijding van ca. € 200.000 op de ICT licentiekosten. Daarnaast is er een lastenoverschrijding door inhuur op directie niveau en extra uren voor de OR in het kader van de veranderopdracht. Deze ontwikkelingen zijn vermeld in Berap. Daarnaast ontstaat een lastenoverschrijding van € 88.000 door het afboeken van de deelneming in Twence beheer B.V. Tegenover deze lastenoverschrijding staat een even hoge batenoverschrijding door het opheffen van de bestemmingsreserve Twence beheer B.V. Ten slotte is er nog een lastenoverschrijding door het opnemen van de verplichting in het kader van de BTW controle.

Domein Gezondheid € 1.705.000

Binnen domein Gezondheid is sprake van lastenoverschrijding a.g.v.:

- Niet geraamde projecten, waaronder: Samenwerkingsagenda Menzis, Regionale implementatie WVGZ, Wijk GGD'en e.d.
- Meningokokkencampagne ACWY
- Vervangingskosten als gevolg van ziekte en zwangerschap.
- In verband met de vertraagde oplevering van het GGID (dubbele licentiekosten van het huidige digitaal dossier).

Tegenover deze lastenoverschrijdingen staat een hogere batenoverschrijding. De niet geraamde projecten worden gefinancierd door derden. De Meningokokken ACWY inkomsten waren hoger dan verwacht. Daarnaast worden de vervangingskosten voor zwangerschap gecompenseerd door het UWV maar leiden tegelijkertijd aan de lasten kant tot een overschrijding.

Sociaal Economisch Sterk Twente € 115.000

Dit programma kent een overschrijding door inhuur/inleen van personeel welke wordt afgedekt door onder andere bijdragen derden (detachering). Hierdoor is er ook een zo goed volledige baten overschrijding ter dekking van de lasten overschrijding.

Recreatieve voorzieningen € 1.157.000

Bij dit programma ontstaat een lastenoverschrijding doordat er voor bijna € 450.000 gestort is in de door het algemeen bestuur ingestelde voorzieningen groot onderhoud (conform de begroting). Hier staat grotendeels een vrijval (baat) van de vrijvallende reserves groot onderhoud tegenover. Daarnaast kent recreatieve voorzieningen een niet ingevulde taakstelling (zie begroting 2019). Conform de begroting de begroting wordt de taakstelling onttrokken uit de daarvoor ingerichte reserve. Daarnaast kent dit programma lasten overschrijdingen door uitgaven voor subsidiabele projecten (Twente Beleven en Proeftuin Lageveld). Tegenover deze lastenoverschrijding staat een baten overschrijding (subsidie). Verder zijn bij Recreatieve voorzieningen hogere onderhoudslasten dan vooraf bij de berap kon worden voorzien, voornamelijk bij de routenetwerken en fietspaden. De uitgaven passen wel geheel binnen het bestaand beleid.

Agenda van Twente 2008-2017 € 459.000

Dit programma kent een lastenoverschrijding doordat de uitgaven niet meer geraamd worden. Dit investeringsprogramma is formeel afgelopen. De komende jaren zullen nog wel afrekeningen volgen van in eerdere jaren verstrekte subsidies. De lasten worden volledig gedekt door gereserveerde inkomsten (dividend Twence) uit eerdere jaren. De uitgaven passen daarmee binnen bestaand beleid.

OZJT per saldo € - 6.594.000

Er is sprake van een lastenoverschrijding a.g.v.:

- Een groot deel van de ontvangen middelen uit het Transformatiefonds is nog niet besteed (€ 2,5 mln.).
- (Voorlopige) verrekening van de bevoorschotting maatregelhulp en beschikbaarheidsvoorzieningen (€ 4,3 mln.)
- Inkoop van het expertisecentrum Duurzame Gezinsvormen in 2019 niet gerealiseerd (€ 208.000).

Er is sprake van een lastenoverschrijding a.g.v.:

- Extra opdrachten gerelateerd aan kerntaken jaarplan 2019 OZJT (€ 385.000), voucher ZonMw (€ 7.000) en afronding projecten OZJT (€ 86.000). Daar staat ter dekking een gemeentelijke bijdrage voor projecten tegenover vanuit de deelnemende gemeenten en bijdragen van derden.

6. Balans en de toelichting

6.1 Balans per 31-12-2019

Voor resultaatbestemming en na verwerking van mutaties in de bestemmingsreserves (bedragen in €).

Activa	Eind 2019	Eind 2018	Passiva	Eind 2019	Eind 2018
Vaste activa			Vaste passiva		
Materiële vaste activa	9.435.032	8.402.290	Eigen vermogen	9.999.076	10.062.316
Woonruimten	38.115	40.838	Algemene reserve	6.178.440	781.145
Bedrijfsgebouwen	1.664.829	1.149.129	Bestemmingsreserves	3.681.517	4.773.764
Grond-, weg- en waterbouwk. Werken	329.458	227.011	Gerealiseerd resultaat	139.119	4.507.407
Vervoermiddelen	311.066	287.978	Voorzieningen	289.777	0
Machines, apparaten en installaties	2.130.355	2.019.548			
Overige materiele vaste activa	4.961.208	4.677.787	Vaste schulden met een rente typische looptijd van één jaar of langer	1.617.991	1.756.188
Financiële vaste activa	1.150.361	1.316.576	Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	1.617.991	1.756.188
Totaal vaste activa	10.585.393	9.718.866	Totaal vaste passiva	11.906.845	11.818.505
Vlottende activa			Vlottende passiva		
Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar	19.450.131	11.628.021	Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar	1.433.724	4.440.269
Liquide middelen	161.984	967.015			
Overlopende activa	4.281.006	2.326.633	Overlopende passiva	21.137.946	8.381.761
Totaal vlottende activa	23.893.122	14.921.668	Totaal vlottende passiva	22.571.670	12.822.030
Totaal Activa	34.478.515	24.640.535	Totaal Passiva	34.478.515	24.640.534

Zie voor toelichting op verstrekte garantstellingen [paragraaf 6.4.](#)

6.2 Grondslagen voor resultaat en waardebeoordeling

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De jaarrekening 2019 is wederom volgens de richtlijnen van het BBV opgesteld. De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Activa en passiva zijn gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij het desbetreffende balanshoofd anders wordt vermeld. De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld reorganisaties) dient wel een verplichting opgenomen te worden.

Balans

Vaste activa

Materiële vaste activa met economisch nut

Overige investeringen met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs wordt gedefinieerd als zijnde inkoopprijs en de bijkomende kosten en de vervaardigingsprijs wordt gedefinieerd als zijnde de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen conform de [nota rente en afschrijving](#) bedragen in jaren:

Gronden en terreinen	n.v.t.
Woonruimten	20
Bedrijfsgebouwen	40
Vervoermiddelen	5-15
Machines, apparaten en installaties	5-15
ICT	3-5
Overige materiële vaste activa	10

Financiële vaste activa

Leningen u/g zijn zover mogelijk opgenomen tegen nominale waarde. Participaties in het aandelenkapitaal van N.V. 's en B.V. 's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden. Tot dusver is dergelijke afwaardering niet noodzakelijk gebleken.

Vlottende activaVorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid kan een voorziening in mindering worden gebracht.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Vaste passivaBestemmingsreserves

Bestemmingsreserves worden gevormd door het instellen van een format, deze wordt vastgesteld door het algemeen bestuur. In dit vast te stellen format wordt aangegeven wat de bestemming is, hoe deze wordt gevormd/gevoed, het wel of niet toevoegen van rente, de looptijd van de reserve en de maximale hoogte van de reserve. Indien het format is vastgesteld kunnen toevoegingen en onttrekkingen plaatsvinden binnen de gestelde normen zonder aanvullend besluit van het algemeen bestuur.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rente-typisch looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en Garantstellingen

Voor zover leningen door ons gewaarborgd zijn, is op de toelichting op de balans het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen.

6.3 Toelichting op de balans per 31-12-2019

Bedragen in €.

Activa**A. Vaste activa:**

De materiele vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

Materiële vaste activa	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 31-12-2018
Investerings met een economisch nut	9.435.032	8.402.290
Totaal materiële vaste activa	9.435.032	8.402.290

Het onderstaande overzicht geeft de onderverdeling weer van de overige investeringen met een economisch nut en het verloop van de boekwaarde:

Materiële vaste activa	Boekwaarde 31-12-2019	Afschrijving	Ten onrechte geactiveerd	Investering	Boekwaarde 31-12-2018
Gronden- en terreinen	-	-	-	-	-
Woonruimten	38.115	2.723	-	-	40.838
Bedrijfsgebouwen	1.664.829	88.574	-	604.274	1.149.129
Grond-, weg- en waterbouwk. Werken	329.458	12.697	-	115.145	227.011
Vervoermiddelen	311.066	72.868	-	95.957	287.978
Machines, apparaten en installaties	2.130.355	401.941	70.664	583.412	2.019.548
Overige materiële vaste activa	4.961.208	370.131	-	653.552	4.677.787
Totaal Invest. econ. nut	9.435.032	948.934	70.664	2.052.340	8.402.290

In 2019 heeft een correctie plaatsgevonden op een in 2018 geactiveerd bedrag inzake het GGID. Dit bedrag (€ 70.664) had niet geactiveerd mogen worden aangezien dit een jaarlijkse bijdrage in de beheerkosten betreft.

De investeringen in het boekjaar staan in het onderstaande overzicht vermeld:

Materiële vaste activa	Investering 2019
Invest. met een econ. nut in het afgelopen boekjaar	
Bedrijfshal en werktuigenberging Lageveld	604.274
Digitaal Dossier JGZ (GGID) incl. modules	194.592
Vervangingsinvesteringen ICT	286.183
Meubilair en inrichting JGZ locaties en apparatuur	265.922
Investeringen in routenetwerken en routekaarten	312.289
Div. grond en wegwerken recreatieparken en routenetwerken	135.102
Verbouwing Kantine Twentehuis	50.730
Div. Apparatuur recreatieparken en routenetwerken	79.720
Vervoermiddelen Recreatieve Voorzieningen	47.500
Verbouwing Twentehuis	76.027
Totaal	2.052.340

Financiële vaste activa:

Het verloop van de financiële vaste activa gedurende het jaar wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

Kapitaalverstrekkingen	Boekwaarde 31-12-2019	Afwaardering	Aflossing	Investing	Boekwaarde 31-12-2018
Deelneming in Twence B.V.	-	-	88.446	-	88.446
Deelneming in PPM Oost N.V.	2	-	-	-	2

Gedurende de looptijd van de Agenda van Twent 2008-2017 heeft Regio Twente een tijdelijk preferent fictief aandelenpakket in Twence BV verworven die op de balans zijn gewaardeerd tegen een waarde van € 88.446. Hier tegenover is een fictieve reserve ingesteld voor hetzelfde bedrag. Deze fictieve aandelen hielden verband met elkaar en liepen synchroon met de tijdelijke extra winstuitkering die Regio Twente ontving voor de financiering van het investeringsprogramma Agenda van Twente". In 2018 is de laatste bijdrage van € 8 mln. (van de overeengekomen € 80 mln.) ontvangen. Het fictieve aandelenpakket is inmiddels via een besluit van de algemene vergadering van aandeelhouders van Twence BV tegen de nominale waarde (€ 815,-) teruggeleverd aan Twence BV. De fictieve vordering op Twence BV (het aandelenpakket) wordt afgeboekt tegenover de vrijval van de bestemmingsreserve die ook opgeheven is.

Kapitaalverstrekking aan het Innovatiefonds Twente N.V.

In 2014 is besloten om dit fonds gefaseerd van financieringsmiddelen te voorzien. Deze middelen zijn volledig bestemd om te investeren in kansrijke innovatieve projecten en bedrijven in de regio. Doelstelling daarbij is dat het gehele kapitaal, door middel van op aanvraag en na beoordeling en goedkeuring, aan te verstekken subsidiebijdragen wordt besteed. In het jaar 2014 is een eerste storting van € 4 mln. in het fonds gedaan. Op advies van onze juridische adviseur is daarbij gekozen voor een storting in aandelenkapitaal ad € 1 mln. en een storting in agioreserve van € 3 mln. De storting in aandelenkapitaal dient als deelneming op de balans te worden verantwoord. Maar omdat deze deelneming niet in stand blijft en evenals de gestorte agiogelden volledig door middel van besteding aan subsidiebijdragen wordt uitgekeerd, is deze deelneming gewaardeerd naar € 0.

Leningen	Boekwaarde 31-12-2019	Afwaardering	Aflossing	Investing	Boekwaarde 31-12-2018
Lening u/g IST innovatiefonds	1.126.632	-	150.000	77.020	1.199.613
Hypotheekverstrekking personeel	23.727	-	4.789	-	28.516
Totaal financiële vaste activa	1.150.361	-	243.235	77.020	1.316.576

Waardering verstrekte geldleningen IST innovatiefonds

Bij de start van het fonds zijn de kredieten als risicovol bestempeld, aangezien vanuit het fonds leningen zijn verstrekt aan innovaties in een zeer vroege fase. Het slagen van een innovatie vraagt tijd en is van veel factoren afhankelijk. Voor het risico van de afwaarderingen is geen voorziening aangesproken, omdat de geldleningen volledig zijn gefinancierd en gedekt uit het investeringsprogramma Agenda van Twente. De feitelijke waardering in 2019 van de door ons verstrekte kredieten is uitgevoerd door de werkgroep kredieten. In deze werkgroep zijn de specialisten vertegenwoordigd die nodig zijn voor goed beheer van onze kredieten. Daarnaast zijn met alle kredietnemers een of meerdere voortgangsgesprekken gevoerd. Alle contactmomenten met de kredietnemers zijn vastgelegd. Voor de beoordeling kijken we maandelijks onder andere naar: betaalgedrag (rente en aflossingen), activiteiten van de onderneming, aanwezigheid van één of meerdere investeerders en commerciële omzet. Hierdoor kunnen we op ieder moment een gefundeerd oordeel geven over de waarde van de door ons verstrekte kredieten. De bestuurscommissie Agenda van Twente wordt twee keer per jaar geïnformeerd over de voortgang van het fonds. Eind 2019 hadden we nog 14 kredieten in beheer. De waardering heeft niet geleid tot een aanpassing van de boekwaarde in 2019.

Investing/toevoeging rente

Daarnaast is bij een tweetal kredietnemers de openstaande rente conform de lening overeenkomst aan de hoofdsom toegevoegd. Tenslotte is bij één kredietnemer de eerste tranche van de lening overeenkomst verstrekt. Dit leidt tot een totale toename van de boekwaarde met € 77.020.

Aflossing

Twee kredietnemers hebben de lening gedeeltelijk afgelost. Eén kredietnemer voor € 100.000 en de andere voor € 50.000. Totaal is de aflossing daarmee € 150.000.

B. Vlottende activa**Uitzettingen korter dan één jaar:**

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Vorderingen op openbare lichamen	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 31-12-2018
Vorderingen op openbare lichamen	1.600.133	2.889.021
Uitzettingen in Rijks schatkist		
Schatkistbankieren	15.886.356	6.410.159
Overige vorderingen		
Debiteuren	287.999	354.173
Overige vorderingen	1.675.643	1.974.668
Totaal uitzettingen korter dan één jaar	19.450.131	11.628.021

De grote bedragen in de post vorderingen op openbare lichamen betreffen voornamelijk vorderingen op de Twentse gemeenten voor projecten en Coalitions of the Willing activiteiten. De post debiteuren bestaat uit diverse kleineren facturen van verschillende debiteuren. Overige vorderingen bestaat uit de post doorgeschoven BTW 2019 in het kader van het compensatiefonds.

Schatkistbankieren

Zie voor een toelichting de [paragraaf financiering](#).

Liquide middelen:

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

Liquide middelen	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 31-12-2018
Kasgelden	2.130	5.117
Rekening-courant tegoeden banken	159.855	961.898
Totaal liquide middelen	161.984	967.015

Overlopende activa:

De post overlopende activa kan als volgt onderscheiden worden:

Overlopende activa	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 31-12-2018
Vooruitbetaalde bedragen	718.575	1.012.732
Nog te ontvangen bedragen	3.562.431	1.313.901
Totaal overlopende activa	4.281.006	2.326.633

De post vooruitbetaalde bedragen kan als volgt gespecificeerd worden:

Vooruitbetaalde bedragen	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 31-12-2018
Vooruitbetaalde bedragen	718.305	1.008.809
Vooruitbetaalde maatwerkgelden Almelo	270	-
Vooruitbetaalde maatwerkgelden Rijssen-Holten	-	3.923
Totaal overlopende activa	718.575	1.012.732

De grote bedragen in de post vooruitbetaalde bedragen betreffen betalingen in het kader van ICT licentiekosten 2019, huurkosten 2019 voor het Twentehuis en de diverse locaties van de jeugdgezondheidszorg en verzekeringskosten.

De post nog te ontvangen bedragen kan als volgt gespecificeerd worden:

Nog te ontvangen bedragen	Boekwaarde 31-12-2019	Ontvangen bedragen	Te ontvangen bedragen	Boekwaarde 31-12-2018
Nog te ontvangen bijdragen van het Rijk	11.795	241.711	0	306.142
Nog te ontvangen bijdragen overige overheid	2.029.614	803.465	1.876.658	956.421
Nog te ontvangen overige bijdragen	1.521.022	46.298	1.515.981	51.338
Totaal nog te ontvangen bedragen	3.562.431	1.091.474	3.392.639	1.313.901

De post nog te ontvangen bijdrage overige overheid betreft met name de te ontvangen subsidie bijdragen van de Twentse gemeenten voor maatwerkprojecten 2019 jeugdgezondheidszorg, te ontvangen bedragen van de gemeenten voor tarieftaken GGD, kosten trainees 2019 en te ontvangen huurkosten/gebouw gebonden services voor de VRT. In de post nog te ontvangen overige bijdragen zijn de verrekeningen opgenomen met de zorgaanbieders in het kader van de voorfinanciering/subsidiering Maatregelhulp en beschikbaarheidsvergoedingen vanuit het programma OZJT.

Passiva

A. Vaste passiva

Eigen vermogen:

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

Algemene reserve	Boekwaarde 31-12-2019	Bestemmings- resultaat vorig boekjaar	Onttrekking	Toevoeging	Boekwaarde 31-12-2018
Totaal algemene reserves	6.178.440	4.897.698-	205.253	704.851	781.145
Totaal reserves Bedrijfsvoering	44.376	-	267.394	97.298	214.471
Totaal reserves domein Leefomgeving	1.800.337	-	598.597	69.851	2.329.083
Totaal reserves domein Gezondheid	1.292.603	-	70.000	-	1.362.603
Totaal reserves Coalition of the willing	544.200	-	382.011	58.605	867.607
Totaal reserves	9.859.957	4.897.698-	1.523.255	930.605	5.554.909
Gerealiseerd resultaat	Boekwaarde 31-12-2019				Boekwaarde 31-12-2018
Gerealiseerd resultaat	139.119	4.507.407	-	-	4.507.407
Totaal	9.999.076	390.290-	1.523.254	930.605	10.062.316

*Gerealiseerd resultaat: Betreft het rekening saldo dat ter nadere bestemming op de balans is opgenomen. Het verloop in de reserves in 2019 wordt in overzicht op de volgende pagina's per reserve weergegeven:

Onder "Bestemming resultaat vorig boekjaar" staan de toevoegingen of onttrekkingen vermeld uit hoofde van de bestemming van het resultaat op de voorfinanciering van de Agenda van Twente 2008-2017.

- Voor de aard en de reden van iedere reserve wordt verwezen naar [pagina 111](#).

Art. BBV	Rek.nummer	Omschrijving	Saldo per 31-12-2019	Bestemmings- resultaat vorig boekjaar (AvT/IPT)	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2018
Art. 43.1a	40.001	Algemene reserve Regio Twente	-		-	116.807	116.807
Art. 43.1a	40.004	Resulaat Agenda van Twente	5.473.589	4.897.698		-	575.892
Art. 43.1a	40.005	Reserve Modernisering Twentehuis	704.851		704.851	-	-
Art. 43.1a	43.001	Bestemmingsreserve Twence beheer BV.	-		-	88.446	88.446
		Totaal Algemene Reserves	6.178.440	4.897.698	704.851	205.253	781.145
Art. 43.1b	43.101	Egalisatiereserve ICT	-		86.201-	-	86.201
Art. 43.1b	43.203	Reserve Bedrijfsvoering	44.376		183.499	267.394	128.270
		Totaal reserves domein Bedrijfsvoering	44.376	-	97.298	267.394	214.471
Art. 43.1b	42.001	Egalisatiereserve Leefomgeving	209.770		-	10.561	220.331
Art. 43.1b	42.101	Reserve groot onderhoud Hulsbeek	-		-	119.204	119.204
Art. 43.1b	42.102	Reserve groot onderhoud Rutbeek	-		-	196.996	196.996
Art. 43.1b	42.103	Reserve groot onderhoud Lageveld	-		-	16.649	16.649
Art. 43.1b	42.105	Reserve groot onderhoud Fietspaden	-		-	22.811	22.811
Art. 43.1b	42.025	Reserve Routenetwerken	0		-	-	0
Art. 43.1b	42.015	Reserve vervanging en vernieuwing	336.254		-	83.247	419.501
Art. 43.1b	42.021	Reserve werkplaats HB	75.543		-	8.200	83.743
Art. 43.1b	42.004	Reserve stimulering Recreatie & Toerisme	216.415		-	-	216.415
Art. 43.1b	42.020	Provinciale reserve recreatieve voorzieningen	701.753		-	92.921	794.674
Art. 43.1b	42.002	Reserve herplaatsing personeel	78		-	5.586	5.664
		Totaal reserves domein Leefomgeving	1.539.813	-	-	556.175	2.095.987
Art. 43.1b	41.001	Egalisatiereserve Gezondheid	1.170.640		761.801	70.000	478.839
Art. 43.1b	41.101	Egalisatiereserve SOA Poli	121.963		-	-	121.963
Art. 43.1b	41.202	Egalisatiereserve MOA/PGA	-		180.738-	-	180.738
Art. 43.1b	41.002	Reserve projecten	-		254.064-	-	254.064
Art. 43.1b	41.003	Reserve tarieftaken	-		327.000-	-	327.000
		Totaal reserves domein Gezondheid	1.292.603	-	-	70.000	1.362.603
Art. 43.1b	45.001	Egalisatiereserve OZJT	69.851		69.851	-	-
		Totaal reserve OZJT	69.851	-	69.851	-	-
	46.001	Egalisatiereserve Veilig Thuis Twente	149.282		-	23.741	173.023
		Totaal reserve Veilig Thuis Twente	149.282	-	-	23.741	173.023
Art. 43.1b	42.005	Reserve Milieu, Duurzaamheid en Afval	41.392		-	18.681	60.073
Art. 43.1b	44.002	Reserve salarisadministratie	-		30.298-	-	30.298
Art. 43.1b	44.003	Reserve Kennispunt Twente	454.700		-	17.511	472.211
Art. 43.1b	44.001	Reserve Netwerkstad	89.501		88.903	364.500	365.097
		Totaal reserves Coalition of the willing	585.592	-	58.605	400.692	927.679
		Totaal reserves	9.859.957	4.897.698	930.605	1.523.255	5.554.909

Tabel 10 Overzicht mutaties reserve

Specificatie Toevoegingen	Bedrag	
Vorming reserve modernisering Twentehuis	€	704.851
Toevoeging reserve salarisadministratie coalition of the willing	€	30.298
Afrekening salarisadministratie 2018 coalition of the willing E-HRM en accountskosten	€	67.000
Samenvoeging reserves GGD	€	761.801
Samenvoeging reserves GGD	€	180.738-
Samenvoeging reserves GGD	€	254.064-
Samenvoeging reserves GGD	€	327.000-
Egaliseren resultaat OZJT 2019	€	69.851
Toevoeging aan reserve Bedrijfsvoering inzake afrekening salarisadministratie 2018	€	30.298-
Egaliseren resultaat Netwerkstad Twente 2019	€	88.903
Totaal Toevoegingen	€	930.605

Specificatie Onttrekkingen	Bedrag	
Egaliseren jaarrekening 2018	€	116.807
Opheffen bestemmingsreserve Twence Beheer BV.	€	88.446
Egaliseren resultaat Bestuur & Ondersteuning 2019	€	267.394
Egaliseren resultaat belangenbehartiging 2019	€	10.561
Vrijval ten gunste van voorzieningen groot onderhoud	€	355.660
Afschrijvingen 2019	€	15.450
Eigen bijdrage Recreatieve Voorzieningen in project Twente Beleven door te verbinden	€	75.997
Egaliseren resultaat Recreatieve Voorzieningen 2019	€	92.921
Egaliseren resultaat Sociaal Economisch Sterk Twente 2019	€	5.586
Conform besluit algemeen bestuur verrekening met reserve MDA	€	18.681
Conform besluit bestuurscommissie Publieke Gezondheid i.h.k.v. streettriage	€	70.000
Egaliseren resultaat Veilig Thuis Twente 2019	€	23.741
Teruggave reserve Netwerkstad Twente aan deelnemers	€	364.500
Egaliseren resultaat Kennispunt Twente 2019	€	17.511
Totaal Onttrekkingen	€	1.523.255

Aard en reden reserves**Algemene reserve****Algemene reserve Regio Twente**

Volgens het "Beleidskader batige rekeningsaldi" mag Regio Twente een algemene reserve vormen uit een voordelig rekeningsaldo bij de jaarrekening. Doel is het in stand houden van een financiële buffer om incidenteel onverwachte c.q. onvoorziene uitgaven te dekken.

Bestemmingsreserve aandelen Twence BV

Deze reserve is ingesteld om het in aandelen Twence Holding BV belegde vermogen in de balans zichtbaar te maken en te kunnen verantwoorden. Dit geschiedde tot voor kort door tussenkomst van Twence Beheer BV. Na de aandelenoverdracht naar de gemeenten in 2011 omvat dit alleen nog 819 tijdelijke (tot 2018) preferente aandelen van Regio Twente die verband houden met de extra winstuitkering (€ 8 mln.) die jaarlijks van Twence Holding BV wordt ontvangen om de innovatiefondsen (AvT, IPT en IST) te voeden.

Resultaat Agenda van Twente

Om de voorfinanciering van de Agenda van Twente uit het resultaat van Regio Twente te houden en zichtbaar te maken wordt gebruik gemaakt van een hiervoor ingestelde reserve.

Reserve Modernisering Twentehuis

De kapitaallasten van de modernisering van het Twentehuis worden gedekt uit de structurele opbrengsten van de huuronderhandelingen (lagere huur). Doordat de looptijd van het huurcontract korter is, dan de looptijd van de afschrijvingslasten, is een risicoreserve nodig. Zo is een eventueel boekwaardeverlies na de looptijd van het huurcontract gedekt.

Bedrijfsvoering**Bestemmingsreserve Bedrijfsvoering**

Om exploitatierisico's van Bedrijfsvoering af te kunnen dekken.

Egalisatiereserve ICT

Op het gebied van Bedrijfsvoering spelen ontwikkelingen met betrekking tot (vervangings)projecten, onder meer op het gebied van ICT, die niet (volledig) uit de reguliere exploitatie gedekt kunnen worden.

Domein Leefomgeving**Bestemmingsreserve domein****Leefomgeving**

Om exploitatierisico's van het domein Leefomgeving af te kunnen dekken.

Reserve groot onderhoud Recreatieve Voorzieningen

Deze reserves zijn ingesteld om het groot onderhoud van het recreatiepark / de recreatieve fietspaden uit te kunnen uitvoeren.

Reserve Routenetwerken

Afdekken van verschillen in het jaarlijkse rekeningresultaat van het onderhoud aan de routenetwerken, o.a. wandelnetwerk, fietsnetwerk, paardrijnetwerk en mountainbikenetwerk.

Reserve vervanging en vernieuwing recreatieparken/fietspaden

Afdekken van de verschillen in het jaarlijkse rekeningresultaat van het onderhoud aan de recreatieparken en de recreatieve fietspaden.

Reserve stimulering Recreatie & Toerisme

De reserve is ingesteld om initiatieven en ontwikkelingen op het gebied van recreatie en toerisme te stimuleren dan wel in gang te zetten.

Provinciale reserve recreatieve voorzieningen

In 2013 hebben we een afkoopsom van de Provincie Overijssel gekregen in verband met het vervallen van de jaarlijkse provinciale bijdrage voor de recreatieve voorzieningen. Vanaf 2013 wordt op diverse posten bezuinigd c.q. extra inkomsten verworven, zodat de begrote provinciale bijdrage verlaagd kan worden. De reserve wordt gebruikt voor het afdekken van het tekort op de begrote provinciale bijdrage. Dit laatste was een harde vereiste van de Provincie Overijssel voor het verkrijgen van de afkoopsom.

Reserve herplaatsing personeel

Opvangen van incidentele (personeel)kosten die voortkomen uit organisatieontwikkelingen.

Gezondheid

Bestemmingsreserve domein Gezondheid

Om exploitatierisico's van het domein Gezondheid af te kunnen dekken.

Egalisatiereserve SOA Poli

Het waarborgen van de personele bezetting in volgende jaren.

Egalisatiereserve MOA/PGA

Het dekken van eventuele implementatiekosten en de te verwachten nadelen op de exploitatie van de Publieke Gezondheidszorg Asielzoekers in de toekomst.

Reserve projecten

Het domein Gezondheid voert jaarlijks diverse projecten uit voor diverse partijen (voornamelijk gemeenten). Op dit moment lopen financiële voor- en nadelen die worden behaald mee in de financiële afwikkeling bij de jaarrekening. Om de bedrijfsvoering verder te kunnen moderniseren en een scheiding aan te kunnen brengen tussen algemene bijdrage gefinancierde taken en projectfinanciering, hoort bij projecten een eigen risicoprofiel en inschatting. Het risico voor de GGD ligt met name op het gebied van het opdrogen van (de toekomstige) projectinkomsten. Met name ten aanzien van langjarige projecten kan dit gevolgen hebben voor (vast) personeel. Om deze risico's te beperken worden de resultaten uit projecten verrekend met deze reserve.

Reserve tarieftaken

Het domein Gezondheid voert naast de algemene taken (gefinancierd door middel van de algemene bijdrage aan Regio Twente) ook zogenaamde tarieftaken uit. Dit zijn taken die worden uitgevoerd in de markt, waarbij sprake is van concurrentie. Deze zogenaamde tarieftaken kennen een eigen financieringssysteem en zijn financieel kostendekkend. In de huidige systematiek lopen tarieftaken en via de algemene bijdrage gefinancierde taken door elkaar, waardoor tekorten en overschotten op beide taken met elkaar worden verrekend. In het kader van modernisering van de bedrijfsvoering en zuiverheid ten aanzien van de verrekening met gemeenten is dit niet van deze tijd.

OZJT**Bestemmingsreserve OZJT**

Om exploitatierisico's van OZJT af te kunnen dekken met betrekking tot algemene bijdrage gefinancierde taken.

Veilig Thuis Twente**Bestemmingsreserve VTT**

Om exploitatierisico's van VTT af te kunnen dekken met betrekking tot algemene bijdrage gefinancierde taken.

Coalitions of the Willing**Reserve salarisadministratie**

De salarisadministratie is per juni 2013 ondergebracht bij Regio Twente. Om te voorkomen dat niet deelnemende gemeenten meebetalen aan de samenwerking van de salarisadministratie is deze reserve ingesteld. Eventuele resultaten kunnen toegevoegd of onttrokken worden uit deze reserve.

Reserve Kennispunt Twente

Per 1 januari 2014 is conform het besluit van de voormalige regioraad van 3 juli 2013 het Kennispunt Twente van start gegaan. Kennispunt Twente is opgericht door de gemeenten Almelo, Enschede en Hengelo als deelnemers en Regio Twente als gastheerorganisatie. In de bestuursovereenkomst is vastgesteld dat de gastheerorganisatie een Reserve Kennispunt Twente instelt. Hierin wordt een positief saldo van de jaarrekening gestort en een negatief saldo van de jaarrekening betaald.

Reserve Netwerkstad

Het resultaat van de jaarrekening wordt onttrokken dan wel gedoteerd aan deze reserve. Daarnaast kunnen besluiten vanuit de bestuurdersoverleg Netwerkstad hieruit worden betaald.

Reserve milieu projecten

Opstarten van projecten en betalen van activiteiten in het kader van milieu.

Vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar:

De onderverdeling van de in de balans opgenomen langlopende schulden is als volgt:

Obligatieleningen	Boekwaarde 31-12-2019	Aflossingen	Vermeerderingen	Boekwaarde 31-12-2018
Langlopende geldlening BNG	1.617.991	138.198	-	1.756.188
Totaal schulden langer dan één jaar	1.617.991	138.198	-	1.756.188

De totale rentelast voor het jaar 2019 met betrekking tot de vaste schulden bedraagt **91.673,-**.

B. Vlottende passiva:

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

Onderverdeling vlottende passiva	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 31-12-2018
Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar	1.433.724	4.440.269
Overlopende passiva	21.137.946	8.381.761
Totaal vlottende passiva	22.571.670	12.822.030

De in de balans opgenomen netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Netto vlottende schulden	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 31-12-2018
Crediteuren:		
Crediteuren	1.403.830	4.389.485
Rekening courant verhoudingen:		
Rek.courant Vuurwerkrap (GGVE)	10.096	10.096
Rekeningcourant Euregio samenwerkingsverband	2.422	2.422
Diverse overige schulden:		
Kruisposten	17.375	38.265
Totaal netto vlottende schulden	1.433.724	4.440.269

De grootste bedragen in de post crediteuren zijn de nog te betalen bedragen voor inzet/detacheringen van medewerkers vanuit de Twentse gemeenten en provincie Overijssel en subsidiebeschikkingen uit het investeringsprogramma Agenda voor Twente 2018-2022.

De post overlopende passiva bestaat uit vooruit ontvangen bedragen en de nog te ontvangen bedragen. De vooruit ontvangen bedragen kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Specificatie overlopende passiva	Boekwaarde 31-12-2019	Vrijgevallen bedragen of terugbetalingen	Ontvangen bedragen	Boekwaarde 31-12-2018
Vooruit ontvangen bedragen				
Vooruit ontvangen bedragen van overige Nederlandse overheidslichamen	12.179.756	1.215.360	10.306.429	3.088.687
Vooruit ontvangen bedragen overige	810.637	1.043.148	160.860	1.692.925
Totaal vooruit ontvangen bedragen	12.990.393	2.258.507	10.467.289	4.781.612

De twee grootste bedragen in de post vooruit ontvangen van Nederlandse overheidslichamen zijn de vooruit ontvangen bedragen van OZJT en Agenda voor Twente 2018-2022 (samen € 10 mln.). De bedragen van OZJT zijn vooruit ontvangen van de Twentse gemeenten om de zorgaanbieders te kunnen voorfinancieren voor maatregelhelp en beschikbaarheidsvoorzieningen. De bedragen van de Agenda voor Twente 2018-2022 zijn de vooruit ontvangen maar nog niet (volledig) bestede investeringsbedragen.

De post vooruit ontvangen bedragen overige bestaat grotendeels uit diverse projecten vanuit de coalition of the willing activiteiten en project Jeugdwerkeloosheid.

De nog te betalen bedragen kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Nog te betalen bedragen	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 31-12-2018
Nog te betalen domein Gezondheid	329.513	482.066
Nog te betalen domein Bedrijfsvoering	3.405.227	2.869.446
Nog te betalen domein Leefomgeving	101.672	156.310
Nog te betalen OZJT	4.311.141	79.730
Nog te betalen Coalition of the Willing	-	11.388
Nog te betalen Agenda van Twente	-	1.209
Totaal nog te betalen bedragen	8.147.553	3.600.149

In de post nog te betalen bedragen domein Gezondheid zijn o.a. de terugbetalingen opgenomen aan de Twentse gemeenten voor de maatwerk projecten Jeugdgezondheidszorg en betalingen aan verschillende partners voor het uitvoeren van diverse projecten/activiteiten. In de nog te betalen post van domein Bedrijfsvoering is de af te dragen loonbelasting en BTW opgenomen. Daarnaast zijn hier bedragen opgenomen betrekking hebbend op 2019 maar waarvan de facturen in 2020 ontvangen zijn. In de post nog te betalen Leefomgeving zijn de af te rekenen subsidiebedragen opgenomen en detacheringskosten. In de te betalen bedragen OZJT zijn de voorlopige verrekeningen met de Twentse gemeenten in het kader van de beschikbaarheidsvoorzieningen en maatregelhulp opgenomen.

6.4 Belangrijkste niet uit de balans blijvende verplichtingen

Regio Twente is voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan verschillende, niet uit de balans blijvende, financiële verplichtingen. Voor deze verplichtingen zijn geen voorzieningen getroffen. Hieronder volgt een opsomming van de belangrijkste verplichtingen. In 2019 is €0,- betaald wegens de verleende borg- en garantstelling.

Investeringsprogramma Agenda van Twente subsidie verplichtingen

De subsidieringen vanuit het investeringsprogramma Agenda van Twente zijn voor de daadwerkelijke uitbetalingen opgenomen als last in de jaarstukken d.w.z. dat het subsidievoorschot van 80 % in het exploitatiejaar als kosten wordt verantwoord en de nabetaling (van maximaal 20 % bij volledige prestatie) in het jaar waarin de vaststellingsbeschikking wordt afgegeven nadat is geconstateerd dat de volledige prestatie naar behoren geleverd is. Op ultimo 2019 is een bedrag van ca. € 3,8 mln. als niet uit de balans blijvende verplichting opgenomen.

Langlopende huurcontracten

Huurcontract van het pand aan de Nijverheidsstraat te Enschede tot en met 28 februari 2023 voor een bedrag van € 0,98 mln. per jaar.

Inkoopcontracten groter dan € 100.000 inkoopwaarde

Regio Twente heeft diverse contracten afgesloten die elk een inkoopwaarde hebben van meer dan € 100.000. Hieronder staan de categorieën aan kosten waarvoor contracten zijn afgesloten.

- Schoonmaak
- Gezondheid
- Automatisering en telecommunicatie
- Flexibele arbeid
- Catering

Garantstellingen

Twence B.V.

Regio Twente heeft Twence B.V. sinds 1998 een garantstelling verleend. Hiervan resteert er per 31-12-2019 nog circa € 2,7 mln. De garantstelling eindigt per december 2020. De feitelijke nakoming van deze verplichting berust bij de gemeenten.

6.5 Wet Normering Topinkomens

Inleiding

De Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen (WNT) zegt dat de totale bezoldiging van bestuurders en hoogste leidinggevend in 2019 met dienstbetrekking niet mag uitstijgen boven € 194.000 inclusief belaste kostenvergoedingen en pensioenbijdrage werkgever bij een voltijd dienstverband.

Overzicht topfunctionarissen met dienstbetrekking

Gegevens 2019		
Naam en functie(s)	ir. G.H. Tamminga Secretaris/algemeen directeur	Mw. S. Dinsbach Directeur Publieke gezondheid
Omvang dienstverband	1 fte	1 fte
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Duur dienstverband	01/01 - 31/10	01/01 - 31/12
Bezoldiging 2019		
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	€ 103.658	€ 123.502
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 22.596	€ 27.387
Subtotaal	€ 126.254	€ 150.889
Individueel bezoldigingsmaximum	€ 161.047	€ 194.000
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t	N.v.t
Totale bezoldiging	€ 126.254	€ 150.889
Reden overschrijding maximum	N.v.t	N.v.t
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t	N.v.t
Gegevens 2018		
Duur dienstverband	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband	1 fte	1 fte
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging 2018		
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	€ 123.691	€ 134.592
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 24.554	€ 24.499
Subtotaal	€ 148.245	€ 159.091
Individueel bezoldiging maximum	€ 189.000	€ 189.000
Totale bezoldiging	€ 148.245	€ 159.091

Topfunctionaris zonder dienstbetrekking t/m 12 maanden	J.W.C. Aalders		
Functiegegevens	Secretaris/algemeen directeur		
Kalenderjaar	2019	2018	2017
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang - einde)	25-9 t/m 31-12		
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	4		
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum			
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 187	€ 182	€ 176
Maxima op basis van de normbedragen per maand	€ 103.600		
Individueel toepasselijk maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12		€ 60.027	
Bezoldiging			
Werkelijk uurtarief lager dan het (gemiddeld) maximum uurtarief?	Ja		
Bezoldiging in de betreffende periode	€ 56.175		
Totale bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12		€ 56.175	
(-/) Onverschuldigd betaald bedrag		€ 0	
Totale bezoldiging, exclusief BTW	€ 56.175		
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.		

Tabel 11 WNT Overzicht van topfunctionarissen

In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de leden van het algemeen bestuur en dagelijks bestuur in 2019. Zowel het algemeen bestuur als het dagelijks bestuur wordt gevormd door politieke ambtsdragers vanuit de deelnemende gemeenten. Deze vervullen hun functie **onbezoldigd** en hebben geen dienstverband bij Regio Twente.

Functie	Naam	Gemeente
Lid algemeen bestuur	de heer A.J. Gerritsen	Almelo
Lid algemeen bestuur	de heer G.J. van den Hengel	Borne
Lid algemeen bestuur/ lid dagelijks bestuur	de heer B. Brand	Dinkelland
Voorzitter algemeen bestuur/dagelijks bestuur	de heer G.O. van Veldhuizen	Enschede
Lid algemeen bestuur	de heer J. Diepemaat	Enschede
Lid algemeen bestuur	de heer R.G. Welten	Haaksbergen
Lid algemeen bestuur	mevrouw A.H. Raven	Hellendoorn
Lid algemeen bestuur	de heer C. Bruggink	Hengelo
Lid algemeen bestuur	mevrouw H.A.M. Nauta- van Moorsel	Hof van Twente
Lid algemeen bestuur	mevrouw C.A.M. Kroon	Losser
Lid algemeen bestuur	de heer R. Christenhusz	Oldenzaal
Lid algemeen bestuur	De heer P.G. Welman	Oldenzaal
Lid algemeen bestuur	de heer B. Beens	Rijssen-Holten
Lid algemeen bestuur	mevrouw W.A.M. Haverkamp-Wenker	Tubbergen
Lid algemeen bestuur	mevrouw M. van Abbema	Twenterand
Lid algemeen bestuur	Mevrouw D.J. Tigchelaar-van Oene	Wierden

Tabel 12 Leden algemeen bestuur en dagelijks bestuur in 2019

7. Overige gegevens

7.1 Belangrijke gebeurtenissen na balansdatum

Impact van het coronavirus (COVID-19)

Ten tijde van het opmaken van deze jaarrekening heeft het coronavirus (COVID-19) ook Nederland in zijn greep. Sinds eind februari 2020 levert GGD Twente vanuit haar taak op het gebied van infectieziektebestrijding een grote rol in de bestrijding van het coronavirus. Dit betreft onder meer het uitvoeren van bemonsteringen, uitvoeren van bron- en contactonderzoek als ook het te woord staan van inwoners en zorgprofessionals (huisartsen) met specifieke vragen. Er is een call center bij GGD Twente operationeel en ook is de crisisorganisatie 24/7 operationeel.

Op dit moment is moeilijk in te schatten wat de financiële implicaties zijn van het coronavirus. Dit wordt veroorzaakt doordat onduidelijk is hoe lang de bestrijding van het coronavirus gaat duren (en daarmee reguliere taken blijven liggen) als ook in welke mate de medewerkers van GGD Twente zelf worden getroffen door ziekte vanwege het coronavirus. GGD Twente zet inmiddels naast de medewerkers van de afdeling infectieziektebestrijding ook medewerkers van andere afdelingen in, ook van buiten de GGD Twente zelf waaronder de afdeling Bedrijfsvoering. Om deze opschaling mogelijk te maken zijn een deel van de reguliere taken afgeschaald of uitgesteld. Dit zijn binnen de AGZ de taken op het gebied van Seksuele Gezondheid, inspecties Kinderopvang, Milieu & Gezondheid en Preventieve Zorg Asielzoekers. Binnen de JGZ zijn onder andere de niet noodzakelijke contactmomenten opgeschort. Uiteraard wordt alle noodzakelijke zorg geleverd en vinden de vaccinaties ook plaats waar vereist.

De extra kosten voor het inzetten van haar medewerkers als ook de out-of-pocket kosten worden geregistreerd. Het spreekt voor zich dat de GGD Twente medewerkers nu primair zich richten op de bestrijding van het virus. Belangrijk is te vermelden dat de kritische processen wel uitgevoerd blijven. Wel is nog onduidelijk welke extra inspanning het gaat vragen om achterstallig werk alsnog in te halen. Hierover zal te zijner tijd ook het gesprek met de Bestuurscommissie Publieke Gezondheid worden gevoerd. Ten aanzien van de dekking van de extra gemaakte kosten zal ten zijner tijd ook een bestuurlijk besluit moeten worden genomen. Vanuit haar rol als Directeur Publieke Gezondheid houdt de directeur van GGD Twente dagelijks via de verschillende regionale en landelijke overleggen de betrokken bestuurders in Twente op de hoogte.

De uitbraak van het coronavirus heeft een rechtstreekse impact op de vrijetijds- en entertainmentsector. Het economische effect voor recreatieve voorzieningen is ingevolge de getroffen landelijke maatregelen voor ons, en zeker ook voor de recreatieondernemers goed voelbaar. Regio Twente biedt daarom als voorzorgsmaatregel een opschorting van betalingen aan onder meer de ondernemers op de recreatieparken. Daarnaast is de verwachting is dat er minder inkomsten opgebracht zullen worden door het wegvallen van evenementen- en parkeeropbrengsten.

Het is onze verwachting dat onze continuïteit niet in gevaar komt en dat onze liquiditeitspositie vooralsnog voldoende is om aan onze verplichtingen te (kunnen) voldoen. In de bestuursrapportage van 2020 wordt een actueel beeld gegeven van de gevolgen van het coronavirus.

Oprichting coöperatie GGiD

Op 2 maart 2020 is de Coöperatie GGiD U.A. opgericht. Deze coöperatie is in de programmabegroting 2020 opgenomen als een verbonden partij.

7.2 Controleverklaring onafhankelijke accountant (volgt)

8. Bijlagen

Bijlage 1 Totaal begrote gemeentelijke bijdrage en resultaat 2019 per gemeente

Gemeente	Aantal inw. 1-1-2018	Totaal in rekening gebrachte gemeentelijke bijdrage 2019	0.11 Resultaat baten en lasten
Almelo	72.692	3.756.394	55.820
Borne	23.116	1.208.849	17.751
Dinkelland	26.297	1.362.016	20.193
Enschede	158.351	7.767.636	121.598
Haaksbergen	24.292	1.230.766	18.654
Hellendoorn	35.799	1.858.699	27.490
Hengelo	80.622	4.112.448	61.910
Hof van Twente	34.932	1.753.632	26.824
Losser	22.554	1.127.371	17.319
Oldenzaal	31.911	1.658.792	24.504
Rijssen / Holten	38.107	2.184.529	29.262
Tubbergen	21.214	1.149.656	16.290
Twenterand	33.901	1.879.689	26.033
Wierden	24.260	1.299.381	18.629
Totaal	628.048	32.349.585	482.278

Bijlage 2 Overzicht van gerealiseerde baten en lasten per taakveld

Taakvelden (bedragen in €)	Categorie		
	Baten	Lasten	Gerealiseerd resultaat
Begraafplaatsen en crematoria	396.305-	327.523	68.782-
Bestuur	821.197-	809.027	12.170-
Economische ontwikkeling	7.415.996-	6.926.672	489.324-
Economische promotie	223.638-	-	223.638-
Geëscaleerde zorg 18-	5.088.997-	3.965.204	1.123.793-
Milieubeheer	94.785-	113.466	18.681
Mutaties reserves	1.508.221-	930.605	577.616-
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	3.302.396-	3.335.031	32.635
Overhead	4.653.554-	16.651.508	11.997.955
Overige baten en lasten	797.325-	226.165	571.160-
Resultaat van de rekening van baten en lasten	-	390.290	390.290
Samenkracht en burgerparticipatie	42.887.251-	41.991.996	895.255-
Treasury	87.519-	146.960	59.442
Verkeer en vervoer	375.996-	198.778	177.218-
Volksgezondheid	27.302.149-	18.802.745	8.499.404-
Gerealiseerd resultaat	94.955.329-	94.815.971	139.358-

Gerealiseerd resultaat 139.358 (a)

Resultaat voorfinanciering Agenda van Twente 2008-2017 342.919 (b)

Gerealiseerd resultaat na aftrek Agenda van Twente **482.278 (a+b)**